

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested: , Arnøy brygge
Dato: 12.12.2023
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Husk fellesdag 11. desember. Se egen invitasjon på epost.

Fergetider: Fra Sund (mandag): 10:20, fra Sørarnøy (tirsdag): 11:15

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 46/2023	Godkjenning av innkalling / protokoll		
ST 47/2023	Delegerte saker		
DS 67/2023	Søknad om dispensasjon - skogskjøtsel - rydding ved - motorferdsel - Fagermokoia i Dypen naturreservat - Statskog SF		2017/5994
DS 68/2023	Junkerdal nasjonalpark - Tillatelse fra motorferdselsforbudet til transport av varer og utstyr til egen hytte - Monica Lunde		2019/7347
DS 69/2023	MIDNOR - Junkerdal nasjonalpark - dispensasjon motorferdsel på snødekt mark - Maria Nordahl - fornyelse		2019/4832
DS 70/2023	Sjunkhatten nasjonalpark - Tillatelse til motorferdsel på snødekt mark - Solveig og Per Arne Rubbås		2012/956
DS 71/2023	Sjunkhatten nasjonalpark - Tillatelse til bruk av drone i Sjunkhatten nasjonalpark - Nordisk Banijay		2023/29818
ST 48/2023	Referatsaker		
RS 12/2023	Brev til grunneiere av eiendom 1841/72/2 og 1841/72-4- Orientering om uttak av gran i Sjunkhatten nasjonalpark		2023/33498
ST 49/2023	Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Møtedatoer 2024		2023/33664
ST 50/2023	Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Regnskap og budsjett - Søknad om midler til drift av Midtre Nordland nasjonalparkstyre i 2024		2023/33664
ST 51/2023	Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Innspill til fordelingsnøkkel for fast fordeling av grunnstøtte		2023/33709
ST 52/2023	Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Søknad om tiltaksmidler for 2024		2023/33664
ST 53/2023	Utvikling innfallsport Storjord - Viewpoint Junkerdalsura - Fra mulighetsstudie til forprosjektering?		2022/3867
ST 54/2023	Midtre Nordland nasjonalparsktyre - Søknad om midler til kartlegginger og forvaltningsplanprosesser		2023/33664
ST	Dypen naturreservat - Dispensasjon til trefelling		2017/5994

55/2023	rundt Fagermokoia - Statskog SF	
ST	Junkerdal nasjonalpark - Klage på avslag for	2023/30664
56/2023	bruk av ATV - Tomas Evenstrøm	
ST	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark -	2019/3977
57/2023	Besøksstrategi for verneområdene på Saltfjellet	
ST	Eventuelt	
58/2023		

ST 46/2023 Godkjenning av innkalling / protokoll
ST 47/2023 Delegerte saker
DS 67/2023 Søknad om dispensasjon - skogskjøtsel - rydding ved - motorferdsel - Fagermokoia i Dypen naturreservat - Statskog SF
DS 68/2023 Junkerdal nasjonalpark - Tillatelse fra motorferdselsforbudet til transport av varer og utstyr til egen hytte - Monica Lunde
DS 69/2023 MIDNOR - Junkerdal nasjonalpark - dispensasjon motorferdsel på snødekt mark - Maria Nordahl - fornyelse
DS 70/2023 Sjunkhatten nasjonalpark - Tillatelse til motorferdsel på snødekt mark - Solveig og Per Arne Rubbås
DS 71/2023 Sjunkhatten nasjonalpark - Tillatelse til bruk av drone i Sjunkhatten nasjonalpark - Nordisk Banijay
ST 48/2023 Referatsaker

**Midtre Nordland
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Storjord
8255 Røklund

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 75531557
sfnopost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/midtre-nordland

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Marte Brekke

Vår ref. 2023/33498

Deres ref. «REF»

Dato 22.11.2023

Brev til grunneiere av eiendom 1841/72/2 og 1841/72-4- Orientering om uttak av gran i Sjunkhatten nasjonalpark

Som grunneier av eiendom 1841/72/4 eller 1841/72/2, kontakter vi deg med bakgrunn i at Midtre Nordland nasjonalparkstyre planlegger gjennomføre uttak av gran på deres eiendommer i løpet av 2023/2024. Området det skal foretas uttak i vises i kart under, og er innenfor Sjunkhatten nasjonalparks grenser. Det gjelder området fra stien mot Drogvatnet, Legdstorhaugen og Djupdalen. Det planlagt at Statskog Fjelltjenesten skal gjennomføre uttaket.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Sjunkhatten nasjonalpark, og i styresak 54/2017 vedtok styret å prioritere arbeid med uttak av gran fra våre verneområder.

Nasjonalpark

Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Låhko, Sjunkhatten og Rago

Naturreservat

Blakkådalen, Storlia, Dypen, Semska-Stødi, Langvassdalen-Ruffedalen, Stor-Graddis og Junkerdalsura

Landskapsvernområde

Saltfjellet og Gåsvatnan

Sjunkhatten er vernet blant annet for å bevare områdets særegne natur og landskap, og representative økosystem.

Grana er en fremmed og uønsket art i våre områder, ettersom den utgjør en høy økologisk risiko for den stedegne naturen. Den har høy spredningsevne og utkonkurrerer trær og annen vegetasjon som naturlig hører hjemme i Sjunkhatten. Denne utviklingen er ikke forenelig med nasjonalparkvernet. Dermed blir uttak av gran et viktig og prioritert arbeid for å bevare det biologiske mangfoldet i nasjonalparken. Ved å ta ut grana i feltet nå, forhindrer vi videre frøspredning og oppvekst av mer gran.

Naturmangfoldsloven § 47 gir forvaltningsmyndigheten anledning til å gjennomføre skjøtselstiltak innenfor verneområdenes grenser, slik som fjerning av fremmede treslag. Målet med slik skjøtsel skal være å oppnå eller opprettholde naturtilstanden som er formålet med vernet i nasjonalparken. Eiere eller rettighetshavere skal varsles på forhånd så vidt dette er mulig. Uttaket har liten økonomisk verdi, og det mest rasjonelle vil være at Statskog Fjelltjenesten gjennomfører uttaket. Dersom rettighetshaver likevel ønsker å gjennomføre dette uttaket selv innen 2023/2024, med vilkår satt av forvaltningsmyndigheten, eller å selv frakte ut virket etter hogst gjort av Fjelltjenesten, ber vi dere om å ta kontakt senest innen 10.12.23 på e-pst sfnopost@statsforvalteren.no, eller til postadresse øverst i brevet. Vi vil være behjelpelige med de tillatelser som vil være nødvendige for uthenting av virke.

Med hilsen

Marte Brekke
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Øyvind Nystadbakk

Mottakerliste:

Tina Bringslimark	Eiterågeveien 19	8215	VALNESFJORD
Ørjan Mikkelsen Torrissen	Bringslimarkveien 77	8215	Valnesfjord

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	49/2023	12.12.2023

Midtre Nordland nasjonalparkstyret - Møtedatoer 2024

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyrets møteplan for 2024:

Når?	Hva?	Hvor
07. mars	Styreopplæring	Bodø
08. mars	Styremøte	Bodø
17. juni	Styrebefaring	Saltfjellet LVO, Stødi
18. juni	Styremøte	Saltdal
10. september	Styrebefaring	Junkerdal nasjonalpark
11. september	Styremøte	Saltdal/Sulitjelma
4. desember	Fellesdag	Rognan
5. desember	Styremøte	Rognan

Bakgrunn og vurdering

Møtedatoene er satt for å få en god spredning av møtedatoer gjennom året. Gjennom styrets vedtekter er det anbefalt at styret møtes minst fire ganger i året. Leder i nasjonalparkstyret kan kalle inn til flere møter utover dette, dersom det er nødvendig, eller om minst en tredel av medlemmene ønsker det. Det er tatt hensyn til fylkestingets møtedatoer.

For at det nye styret skal gjøre seg kjent med verneområdene, og aktuelle problemstillinger som ligger til disse, foreslår sekretariatet to befaringer i løpet av 2024. I juni foreslås befarings i Saltfjellet landskapsvernområde, for å se på fjellrevhi og føringsstasjon for fjellrev. Det vil være aktuelt å invitere med eksterne fra for eksempel

NINA (Norsk institutt for naturforskning) og lokalt naturoppsyn. Målet med befaringsa er å forstå fjellreven som prioritert art, forstå hvilke utfordringer som ligger i forvaltning av arten, samt få et innblikk i hvilke aktive tiltak som gjøres for å bevare arten.

Videre foreslår sekretariatet en befarings i Junkerdal nasjonalpark. Nasjonalparken har 20-års jubileum i 2024, og derfor er det aktuelt å besøke verneområdet for å se nærmere på verneverdier, få kunnskap om området, samt å se på aktuelle tiltak som er gjort i forbindelse med jubileet. Det bestemmes nærmere til hvilket område av Junkerdalen NP befaringsen legges til.

Fellesmøtet forslås å legges til Rognan 4. desember. Her er det relativt lett adkomst fra de fleste deler av fylket.

Dersom det skulle bli behov for digitale styremøter utover dette, avklares dette fortløpende gjennom året.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	50/2023	12.12.2023

Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Regnskap og budsjett - Søknad om midler til drift av Midtre Nordland nasjonalparkstyre i 2024

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre søker om 633 000,- til drift av styret i 2024.

	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Balanse	Budsjett 2024
<i>Honorar</i>	230000	235584	-5584	320000
<i>Reiser</i>	50000	39353	10647	50000
<i>Møteutgifter</i>	120000	176815	-56815	200000
<i>Diverse utgifter</i>	20000	0	20000	20000
<i>Gaver</i>	2500	699	1801	3000
<i>Arbeidsutvalg</i>	0	0	0	0
<i>Reiser RU</i>	20000	0	20000	20000
<i>Kompetanseheving</i>	0	0	0	30000
<i>Drift</i>	70000	70000	0	0
SUM	512500	522451	-9951	643000

Bakgrunn og vurdering

Regnskap og oppsummering av 2023

I 2023 var det ingen ekstraordinær aktivitet i nasjonalparkstyret. Det ble avholdt fem styremøter, to møter i arbeidsutvalget og to styrebefaringer til henholdsvis Beiarfjell/Tollådalen i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Gåsvatnan landskapsvernområde og en befarung til Langvatnet og Namnlausvatnet, de to foreslåtte innfallsportene til Láhko nasjonalpark.

Styret budsjetterte med 512 500,- til drift av styret, og fikk innvilget midler til dette av Miljødirektoratet. Det ble brukt 522 451,-. I 2023 har vi brukt relativt mye mer på møteutgifter enn det som var budsjettert. Dette skyldes blant annet at vi inviterte nasjonalparkstyret fra Fulufjell og Sølven verneområdestyre på felles middag da de var på studietur i våre områder i juni. Vi dekte også utgifter til lunsj for disse styrene. Ut over dette vil mye kunne forklares av generell prisvekst i 2023.

Tabell: Budsjett og regnskap for 2023, samt budsjett for 2024

	Budsjett 2023	Regnskap 2023	Balanse	Budsjett 2024
Honorar	230000	235584	-5584	320000
Reiser	50000	39353	10647	50000
Møteutgifter	120000	176815	-56815	200000
Diverse utgifter	20000	0	20000	20000
Gaver	2500	699	1801	3000
Arbeidsutvalg	0	0	0	0
Reiser RU	20000	0	20000	20000
Kompetanseheving	0	0	0	30000
Drift	70000	70000	0	0
SUM	512500	522451	-9951	643000

Budsjett og planer for 2024

Det er hensiktsmessig å avholde et konstituerende møte så fort et nytt styre er oppnevnt av Miljødirektoratet. Deretter skal det avholdes kompetansedager for nystyret, der det også er aktuelt å legge opp til et styremøte. Ut fra foreslått møteplan vil det bli fem styremøter i 2024. Sekretariatet har lagt til grunn et honorarbudsjettpå 320 000,- som er nesten 100 000,- mer enn det som har blitt utbetalt til nå i 2023. Dette begrunner vi med at vi er i gang med en ny styreperiode, møtene vil bli lengre, og trolig en økt prosentvis deltakelse på møter. Summen 320 000,- er det vi må betale i honorar til 14 styremedlemmer som deltar på fire styremøter a fire timer og to styrebefaringer på seks timer, i løpet av et år (med 2023-satser).

Vi budsjetterer med 50 000,- til å dekke reiseutgifter. I perioden 2015 – 2023 har det årlig brukt 54 892,- i gjennomsnitt på reiseutgifter. Dette er en sum som vil være vanskelig å budsjetter før alle styrerepresentanter er oppnevnt. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har tidligere hatt fylkestingsrepresentant fra Narvik, som fløy sørover til våre styremøter. Skulle dette bli tilfellet i kommende periode, vil 50 000,- fort bli overforbrukt.

Møteutgifter kan og variere mye fra år til år, ut fra hvor styremøter legges. Det møtet som avholdes i desember på Arnøy brygge kommer til å bli kostbart, og må føres på 2024-regnskapet. I 2021 brukte vi 242 275,- på møteutgifter, men dette inkluderte båtskyss ved to av styremøtene, noe som går langt ut over leie av lokaler og overnatting. Sekretariatet mener at 200 000,- er rundt det vi kan forvente at fire styremøter med overnatting og bevertning vil komme til å koste i 2024.

Sekretariatet foreslår også befaringer til Saltfjellet landskapsvernområde, og besøkshiet for fjellrev, samt ei befarings til Junkerdal som har 20 årsjubileum i 2024.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre budsjetterer med 20 000,- til diverse styreutgifter, som blant annet kan benyttes i anledning 20 årsjubileum. Vi har ikke dekt reiseutgifter for rådgivende utvalg så langt i år, men trolig vil flere få refundert reisen i forbindelse med fellesdagen 11. desember.

Det vil bli avholdt kompetansedager 7. og 8. mars. Det må trolig leies møtelokaler, siden Midtre Nordland, Lofotodden og Møysalen skal ha felles kompetansedag i Bodø. Midtre Nordland nasjonalparkstyre legger dessuten et styremøte til dagen etter, samt mer fokus på de mange områdene vårt styre er satt til å forvalte.

Vi forutsetter at vi kan føre drift på den grunnstøtten som Midtre Nordland nasjonalparkstyre har blitt forespeilet, og blir derfor ikke tatt med i budsjettet for driftsmidler for styret i 2024.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	51/2023	12.12.2023

Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Innspill til fordelingsnøkkel for fast fordeling av grunnstøtte

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er svært positiv til at det nå gis en fast grunnstøtte til nasjonalparkstyrene for vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid m.m. Dette har vi etterspurt lenge. Mangel på dedikerte midler til drift og vedlikehold har vært en brems i arbeidet med å etablere gode innfallsporter og tilretteleggingstiltak etter den nye merkevaren.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er derimot kritisk til fordelingen av disse midlene. Miljødirektoratet henviser til en fordelingsnøkkel basert på areal, antall innfallsporter og besøkstrykk. En slik nøkkel har aldri blitt presentert, derfor er det vanskelig å vurdere vektinga i nøkkelen.

Saltfjellet-Svartisen, Rago, Sjunkhatten, Junkerdal og Láhko burde tildeles minimum 350 000,- i grunnstøtte fordelt på følgende nasjonalparker (med tilgrensede naturreservat og landskapsvernområder):

- 100 000,- til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark
- 75 000,- til Rago nasjonalpark
- 75 000,- til Sjunkhatten nasjonalpark
- 50 000,- til Junkerdal nasjonalpark
- 50 000,- til Láhko nasjonalpark

Vi minner igjen om at Midtre Nordland nasjonalparkstyre i tillegg forvalter seks naturreservat og tre landskapsvernområder. Nok en gang ser vi at stordriftsfordelene som skulle hentes inn ved å etablere et stort nasjonalparkstyre i Midtre Nordland, ikke kommer regionen til gode. Dette er en bekymring vi har tatt opp tidligere ved fordeling av midler over tiltak i verneområder (kap. 14, post 2031).

Bakgrunn og vurdering

I epost datert 22. november 2023 sendte Miljødirektoratet ut en felles informasjon til alle nasjonalparkstyrene i landet om grunnstøtte til styrene:

Som dere kjenner til så fikk Miljødirektoratet et oppdrag i tildelingsbrevet for 2023 om å «levere forslag til ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid mv, inkludert forslag til fordelingsnøkkel innenfor en ramme av 4 mill. kr over post 1420.21».

I forslaget til statsbudsjett for 2024 som kom 6. oktober står det «Til posten er det flytta 4 mill. kroner fra post 31 til tiltaks- og driftsmidler for nasjonalpark- og verneområdestyra med den begrunnelsen at midlene primært er driftsutgifter, ikke investeringer. Fra og med 2024 vil midlene bli fordelt styra etter egen fordelingsnøkkel.

Vi leverte et forslag til fordelingsnøkkel til KLD basert på oppdraget vi fikk i vår og vi baserte denne på et sett kriterier vi mener er relevante knyttet til behovet for driftsstøtte, slik som areal verneområdestyret forvalter, antallet innfallsporter styret vedlikeholder og besøkstrykk i områdene styret forvalter.

Disse midlene altså tenkt å utgjøre en fast fordeling av grunnstøtte til drift som styrene så kan benytte til de driftsoppgaver-/løsninger de anser som viktige i sine områder.

Dette vil være en grunnstøtte som tildeles styrene utover de midlene styret uansett skal omsøke for drift av nasjonalpark-/verneområdestyret i 2024.

En av forvalterne lengre sør i landet ba raskt om innsyn i fordelingsnøkkelen. Den har aldri blitt presentert, men i epost datert 28. november sendte Miljødirektoratet resultatet av fordelinga. Dette brevet ligger vedlagt i saken.

Fordelingsnøkkelen er laget på grunnlag av et sett kriterier som vi mener er relevante knyttet til behovet for driftsstøtte:

- areal verneområdestyret forvalter
- antallet innfallsporter styret forvalter
- besøkstrykk i områdene styret forvalter

Basert på denne fordelingsnøkkelen gis Midtre Nordland nasjonalparkstyre 250 000,- av den totale ramma på 4 000 000,-. Sekretariatet reagerte umiddelbart på denne summen. Øvrige nasjonalparkstyrene i Norge gis mellom 25 000,- til 150 000,- i grunnstøtte og de fleste forvalter bare en nasjonalpark. Øvre Anarjohka er det eneste styret som gis 25 000,- i grunnstøtte. Øvrige settes på 50 000,- og oppover. Samtlige nasjonalparker i Midtre Nordland er satt på minimumsnivået til Miljødirektoratet (50 000,-). Vi mener dette gir et merkelig ukorrekt bilde, og kan ikke skjønne hvordan fordelingsnøkkelen har kommet frem til denne summen. Vi mener at Midtre Nordland nasjonalparkstyre ikke bør godta noe lavere enn 350 000,-. Her er en begrunnelse for de fem nasjonalparkene Midtre Nordland forvalter:

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark – 100 000,- Norges nest største nasjonalpark i areal. Saltfjellet har mange innfallsporter og i områder rundt Polarsirkelsenteret (ligger omsluttet av Saltfjellet landskapsvernområde), Svartisen og Marmorslottet har vi store besøkstall og store utfordringer med slitasje. I området rundt Marmorslottet finner vi dessuten en stor tetthet med unike og ekstremt sårbare grotter, og vi er bekymret for at den store turiststrømmen til dette området også vil føre til at svært sjeldne naturverdier går tapt. Ser vi på resultatet av fordelingen, er det ikke urimelig at Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark gis like stort grunnstøtte som for eksempel Ytre Hvaler, Langsua eller Breheimen.

Rago nasjonalpark – 75 000,- Litlverivassforsen har på kort tid blitt en Instagram-hit. I løpet av en femårsperiode har det vært en tredobling av besøkende på ferdselstilleren opp til Grisryggen (til 7936 tellinger), en økning som ikke ser ut til å flate ut med det første. Rago har også store utfordringer med innfallsporter, og vi bruker allerede i dag 45 000,- på den ene innfallsporten i Rago. Besøksstrategien legger opp til en til, men hvor usikker finansiering foreløpig setter bremsene på hjulene. Sørfold kommune har ved flere anledninger påpekt at det er for lite med 45 000,-, og har tidligere tatt initiativ til et møte mellom kommunen, Miljødirektoratet og nasjonalparkstyret. Rago ligger i sin helhet i Sørfold kommune, derfor er det heller ikke andre kommuner som kan følge opp andre innfallsporter. Vi ser det helt rimelig at Rago settes på nivå med Ånderdalen, Øvre Pasvik og Børgefjell.

Sjunkhatten – 75 000,- En bynær nasjonalpark, med potensial for enormt besøkstrykk. Innfallsport på Heia ferdigstilles i vinter, og det forventes en stor økning i besøket her i årene som kommer. I 2023 var det 8681 besøkende på en innfallsport som foreløpig ikke er kjent utenfor Bodø kommunes grenser. Sjunkehatten har gangavstand fra Bodø sentrum. Hvis Miljødirektoratet lykkes med sin merkevareratsning, vil Sjunkehatten stå ovenfor et enormt trykk i årene som kommer. De 8681 som besøkte Heia i 2023 vil fort mangedobles på få år. Det er også et stort behov for innfallsport i Fridalen. En innfallsport som ble planlagt under utarbeidelsen av vern- og bruksplan, men som aldri har blitt realisert på grunn av manglende finansiering og drift. Det samme gjelder innfallsport fra Røsvik. Sjunkehatten er en nasjonalpark som bærer preg av at man hadde store visjoner og drømmer, men hvor manglende finansiering har ført til mageplask. For Sjunkehatten er 75 000,- absolutt et minimum, og hadde det vært mer i potten ville vi absolutt bedt om en større grunnstøtte til Barnas nasjonalpark.

Junkerdal og Láhko – 50 000,- et minimumstilskudd. Dette ser ut til å være det laveste nivået for grunnstøtte d i den fordelinga Miljødirektoratet har gjort. Anárjohka ligger lavere. Junkerdal vil også ha stort behov for grunnstøtte, dersom man skal komme i mål med et utsiktspunkt på Jakobsbakken (hvis man fremdeles ønsker det?). Nasjonalparkstyret har dessuten arvet et spleiselag for informasjonsrom ved Ballvatnet, samt et spleiselag for å brøyte vei til Ner-Skaiti. Det har nasjonalparkstyret brukt tiltaksmidler på i alle år. Når det gjelder brøyting av vei, ble det inngått en avtale med grunneier da han avsto grunn til innfallsport, om at veien skulle brøytes om vinteren. I avtalen står det at forvaltninga av nasjonalparken skal bidra med 10 000,-. Nasjonalparkstyret har også årlig gitt 15 000,- til informasjonsrommet.

I og rundt Láhko nasjonalpark har man aldri kommet så langt med innfallsportarbeid, i og med at nasjonalparken ble opprettet ganske tett før «Velkommen inn» ble lansert.

Det har vært en frustrasjon blant vertskommunene at ting har tatt tid med å få på plass forvaltningsplan og besøksstrategi for Láhko. Da det finnes et ambisjonsnivå lokalt om å etablere innfallsporter og utsiktspunkt.

Øvrige verneområder:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter ikke bare disse fem nasjonalparkene, men også tre landskapsvernområder og seks naturreservat. Disse grenser til nasjonalparkene, og inngår i nasjonalparkens grunnstøtte. Junkerdalsura naturreservat burde muligens hatt et eget grunnstøtte, men vi har vært såpass storsinnet at vi ikke har tatt det med inn i regnestykket. Det er ei altfor liten kake som skal deles i utgangspunktet.

Hva det faktisk vil koste?

Sekretariatet ved Johan Rova laget i vinter en oversikt over hva han anså som et realistisk budsjett for drift av våre områder. Vi forstår at vi ikke kan få ¼ av den samla nasjonale potten.

Post	Beløp
Innfallsporter	800.000
Plakater	22.500
Bruer	65.000
Klopping	65.000
Drift åpne husvær	60.000
Nettsider	20.000
TOTAL	1.032.500

Svar på oppdrag 11 i tildelingsbrev for 2023 – ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer over post 1420.21

Miljødirektoratet viser til oppdrag 11 innen resultatområde naturmangfold i tildelingsbrev for 2023: *Levere forslag til ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid mv, inkludert forslag til fordelingsnøkkel innenfor en ramme av 4 mill. kr over post 1420.21.*

Vi har i dialog med departementet forstått at dette er tenkt å være en fast fordeling over samme brøk hvert år. Det skal bidra til forutsigbarhet for styrene og sikre at de hvert år mottar en fast sum som de kan benytte til drift og vedlikehold av eksisterende tilrettelegging, infrastruktur og tilsvarende. I tillegg til aktuelt informasjonsarbeid som ikke allerede dekkes av midler på post 21. eller 31.

Forslag til ordning for fast grunnstøtte til verneområdestyrer:

Miljødirektoratet foreslår, ut fra foreslått ramme på 4 millioner kroner, at disse midlene øremerkes årlig på post 1420.21 til verneområdestyrene som de kan disponere til prioriterte behov for å dekke sine drifts- og vedlikeholdskostnader knyttet til besøksforvaltningstiltak, med mer. Denne summen vil komme i tillegg til de midlene de årlig søker om på post 1420.21 for drift av verneområdestyrene og kostnader knyttet til forvaltningsplaner og besøksstrategier.

Rammen på 4 millioner kroner vil så fordeles uten søknad til hvert styre basert på en fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelens består av en fast sum per verneområdestyre. Ved en endring i rammen vil samme prosentvise fordeling være gjeldende.

Vi har valgt å inkludere et ev. Østmarka nasjonalparkstyre og LoppHAVet verneområdestyre i fordelingsnøkkelens. Det pågår nå prosess med å få på plass et styre for LoppHAVet marine verneområde, mens Østmarka ligger på departementets bord, etter tilrådning fra Miljødirektoratet. Vi mener det er fornuftig å inkludere et styre for Østmarka i denne oversikten slik at det settes av et beløp til å dekke driftsbehov for deres område.

Vi har valgt å holde av kr 100 000 av rammen til uforutsette kostnader som vi per dags dato ikke har oversikt over ettersom det er en usikkerhet i hvor lang tid det skal gå før fordelingen eventuelt revideres.

Fordelingsnøkkel for tildeling av grunnstøtte til verneområdestyrene

Fordelingsnøkkelen er laget på grunnlag av et sett kriterier som vi mener er relevante knyttet til behovet for driftsstøtte:

- areal verneområdestyret forvalter
- antallet innfallsporter styret forvalter
- besøkstrykk i områdene styret forvalter

Kriteriene tillegges ulik vektning og i tillegg er det naturlig å bruke noe skjønn i vurderingen. All den tid ikke alle styrene har ferdigstilte besøksstrategier, brukerundersøkelser eller relevante ferdselstillinger, eller fullt ut oppdaterte lister over sine installasjoner i verktøyet naturoppdrag, har vi ikke det grunnlaget vi trenger for å fordele helt konkret uten en viss grad av skjønn.

Vi mener den fordelingsnøkkelen vi har kommet frem til reflekterer de ulike behovene for driftsstøtte om vi ser alle styrene samlet. Samtidig er vi klar over at det for flere styrer vil være større eller mindre avvik mellom det de melder inn av driftsbehov og tildelingen de får ut fra tilgjengelig ramme for tildeling.

Vi har bedt om og mottatt et overslag av behovet for støtte til drift og vedlikehold fra de fleste styrene. Disse innmeldingene har vært en del av vurderingene når vi har justert plasseringen på satsene i fordelingsnøkkelen. Samtidig er oppdraget å lage et forslag til en fordelingsnøkkel, ikke en fordeling basert på reelle innmeldte behov.

Det digitale verktøyet Naturoppdrag vil i tiden fremover gi oss enda bedre løsninger for å hente ut informasjon om antallet og typer installasjoner de ulike forvaltningsmyndighetene har ansvar for. Forvaltningsmyndighet og oppsyn skal sammen oppdatere informasjon om installasjoner de har ansvar for, inkludert tilstand på dem. På sikt regner vi med at denne informasjonen kan fortelle oss hvilke behov de ulike styrene har for støtte til drift og vedlikehold.

Fordeling av grunnstøtte for nasjonalpark- og verneområdestyrerne innenfor en ramme på 4 millioner kroner:

Nasjonalpark- og verneområdestyrer	Sum tildeling	Prosent av ramme
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	kr 250 000	6,25 %
Dovrefjell nasjonalparkstyre	kr 150 000	3,75 %
Jostedalbreen nasjonalparkstyre	kr 150 000	3,75 %
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Reinheimen	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Trollheimen	kr 100 000	2,50 %
Raet nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre Várnjárgga álbotmeahccestivra Varenkinniemen kansalistarhaan styyri	kr 100 000	2,50 %
Breheimen nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Nærøyfjorden verneområdestyre	kr 100 000	2,50 %
Folgefonna nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Langsua nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	kr 75 000	1,88 %
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	kr 75 000	1,88 %
Færder nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Lofotodden nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvro	kr 75 000	1,88 %
Byrkije nasjonalpaarhkeståvro/ Børgefjell nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/ Ittugáissáid suodjemeahccestivra	kr 75 000	1,88 %
Stølsheimen verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre -Báhčaveaji álbmotmeahccestivra	kr 75 000	1,88 %
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	kr 75 000	1,88 %
Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde	kr 75 000	1,88 %
Sølen verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Vega verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %
Ånderdalen nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Jomfruland nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Østmarka nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Njaarken vaarjelimmiedajveraerie/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávtošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalistarhaan johtokunta	kr 50 000	1,25 %
Rohkunborri nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Brattfjell-Vindeggen landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder	kr 50 000	1,25 %
Møysalen nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Ålfotbreen verneområdestyre	kr 50 000	1,25 %
Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Fulufjellet	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Nordkvaløya- Rebbenesøya	kr 25 000	0,63 %
Anárjoga álbmotmeahccestivra / Anárjohka nasjonalparkstyre	kr 25 000	0,63 %
Lopphavet verneområdestyre	kr 25 000	0,63 %
Uforutsette kostnader	kr 100 000	2,50 %
SUM:	kr 4 000 000	100 %

Kommentarer

Mange av nasjonalpark- og verneområdestyrene jobber med nye besøksforvaltningstiltak. Klimaendringer, effekter fra markedsføring i sosiale medier, endring i trender, med mer, vil endre besøkstrykket både innad i de enkelte områdene og mellom områder. Dette kan skape et endret behov for støtte til drift og vedlikehold.

Det er ikke presisert i oppdraget om ordningen skal være en prøveordning og/eller om fordelingsnøkkelen skal revideres innen et gitt antall år. Vi anbefaler at plassering av styrene i fordelingsnøkkelen skal vurderes på nytt om eksempelvis 3 år slik at det vil være anledning til å endre satsene per styre etter nye behov.

Nasjonalpark- og verneområdestyrenes arbeid med besøksforvaltningstiltak inkludert tilrettelegging for bruk av områdene i og rundt verneområdene knytter seg i stor grad til føringene i Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet og lanseringen av merkevaren Norges nasjonalparker i 2015.

For å sikre drift og vedlikehold av tiltakene styrene planlegger er det gjennom "Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder" (2020-2025) presisert at eierforhold og tilsyns-/drifts- og vedlikeholdsavtaler må være avklart i forkant av gjennomføring. Dette må ligge til grunn også i videre planlegging av tiltak ettersom det nåværende og fremtidige totale kostnadsnivået for å dekke drift og vedlikehold av slike tiltak ikke lar seg løse innenfor rammen av en slik grunnstøtteordning som presenteres her.

Avslutningsvis ønsker vi å poengtere at forvaltningsmyndigheter for øvrige verneområder også gjennomfører besøksforvaltningstiltak som utløser behov for drift og vedlikehold. Ved å kun tildele midler til drift og vedlikehold av tiltak til nasjonalpark- og verneområdestyrer vil det kunne skapes et kunstig skille mellom forvaltningsmyndigheter som alle utfører tiltak og tilrettelegging i de verneområdene de har forvaltningsansvar for.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	52/2023	12.12.2023

Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Søknad om tiltaksmidler for 2024

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre søker om 3 527 000,- fra statsbudsjettsposten «*tiltak i verneområder og naturrestaurering*» til gjennomføring av 27 prosjekter i 2024. Nasjonalparkforvalterne ferdigstiller søknaden etter styrets endelige prioritering, innen fristen 10. januar 2024.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre delegerer til sekretariatet å legge inn ønsket SNO-ressurs i Naturoppdrag innen fristen 10. januar 2024.

Bakgrunn og vurdering

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt.

I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019)) står følgende: «Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtsels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjengelet i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparkar og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparkar og andre verneområde med store besøkstal eller

særskilde utfordringer. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltnings-/skjøtselsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument».

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder; 2020 – 2025 ramser opp prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsarområder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Tabell: Sekretariatets forslag til prioritert tiltaksliste for 2024 basert på Miljødirektoratets strategi for bruk av tiltaksmidler

Pri	Verneområde	Beskrivelse	Kostnad
1	Sjunkhatten	Slutthogst Hola og Sætervatn. Søkes over	kr 450 000,00
2	Saltfjellet-Svartisen	Slåttemark Bredek, videreføring av etablert skjøtsel i tråd med skjøtselsplan.	kr 150 000,00
3	Saltfjellet-Svartisen	Hogst av sitkagran i Nordfjorden	kr 150 000,00
4	Langvassdalen-Ruffedalen	Rydding og borttagning av smågran som del i avvikling av fremmede arter i verneområdet. Må gjøres fortløpende ca 3-4 dager per år de nærmeste årene på avgrensede flater (det er ikke mulig å gå gjennom hele reservatet på et år). Tas i forbindelse med tilstedeværelse i reservatet eller måling av bevaringsmål. Husk å sjekke området nærmest Langvasselva, der finnes en del større gran som risikerer å sette frø.	kr 50 000,00
5	Sjunkhatten	Klopplegging av sti og ny bro opp Langvassdalen	kr 200 000,00
6	Rago	Frakte inn ved til etablerte bålplasser	kr 10 000,00
7	Junkerdal	Klopplegging av sti vest for Balvassdemninga	kr 30 000,00
8	Dypen NR	Proveniensenanalyse forprosjektering fjerning av fremmede treslag – plantet furu	kr 50 000,00
9	Sjunkhatten	Forprosjektering myrrestaurering Sørfjorden og Sjunkfjorden	kr 10 000,00
10	Rago	Klopplegging av sti til Grisryggen og Storskogvatnet	kr 300 000,00
11	Saltfjellet-Svartisen	Stenging av grotteåpninger ved Storbekkgrotta	kr 300 000,00

12	Saltfjellet Ivo	Varsomhetsplakat og temaplakat varder ved Polarsirkelsenteret	kr 10 000,00
13	Junkerdalsura	Prosjektering av innfallsport (fortsatt), konsulentkostnader forprosjektering. Arbeide innom eksisterende avtale med arkitekt.	kr 300 000,00
14	Saltfjellet-Svartisen, Rago, Junkerdal, Sjunkehatten	Mulighetsstudier, for- og detaljprosjektering av innfallspor i flere av våre verneområder ut fra at besøksstrategier og forvaltningsplaner blir ferdigstilte. Viktigste eksempler: Mulighetsstudie, forprosjektering og detaljprosjektering av innfallsport på Stolvollen (200.000 kr). Mulighetsstudie, forprosjektering og detaljprosjektering av ny innfallsport Jakobsbakken; mulig utkikkspunkt (300.000 kr). Prosjektering av innfallsport (Litjsand-Lakshol; 200.000 kr). Prosjektering av innfallsport Fridalen (mulig om det blir resursser over). Kan også bli aktuell med andre verneområder, i takt med at besøksstrategier blir vedtatt.	kr 700 000,00
15	Alle	Trykking og montering av nye infomasjonsplakater i henhold til merkevaren	kr 120 000,00
16	Alle	Kjøp av tavler i cortenstål og furu til innfallspor	kr 300 000,00
17	Alle	Kommunikasjons- og informasjonstjenester. Kjøp av timer Laila. Hvis ikke senteret får finansiering til denne stillinga kan vi risikere at den forsvinner fra senteret	kr 200 000,00
18	Junkerdal	Jubileumsfeiring - fagkvelder, materiell til feiring, profilering	kr 25 000,00
19	Stor-Graddis NR	Retningsskilt Stor-Graddis (i henhold til skiltplan) og fundamentering av portal	kr 12 000,00
20	Sjunkehatten	Flere små kloppleggingsprosjekter rundt Vatnlia	kr 30 000,00
21	Junkerdal	Oppgradering av inforommet ved Ballvatnet	kr 20 000,00
22	Langvassdalen-Ruffedalen	Utredning (og utkjøring, hvis det blir midler) av klopping til stien nord over Stabbursfjellet mot Fellvatnet inn mot Láhko NP. 50-100 m klopping kan være aktuell. Klopp må i så fall kjøres inn sommeren 2024 til parkeringen ved langvassdammen og vider opp med ATV til første krønet for videre transport med snøskuter vinteren 2024-2025. SOJ tar kontakt med BoT om å søke midler til klopping i begynnelsen av 2024.	kr 20 000,00
23	Saltfjellet-Svartisen	Skifte brudekke på hengebru i Harondalen	kr 10 000,00
24	Alle	Kompetansehevingskurs grotter	kr 40 000,00
25	Láhko	Rydding og utkjøring av gammelt søppel langs anleggsveien Namnlaushøgda-Nedre Naver. Lav prio	kr 20 000,00
26	Saltfjellet Ivo	Utfrakt av gammel mast sør for Kjemågvatnet.	kr 20 000,00
27	Láhko	Følg opp søppelhåndtering ved JoF-hytter. Eks. svær branntomt ved Håkonbu (?). Ta en snakk med JoF om hvordan brenning av overblevet virke skal utføres for å minimere forstyrrelser for besøkende og naturmiljø. Informere også om nedgreving og uttransport av søppel.	kr 0,00

«MottakerNavn»e
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:
«Ref»

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsetning, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklareringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklarering og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

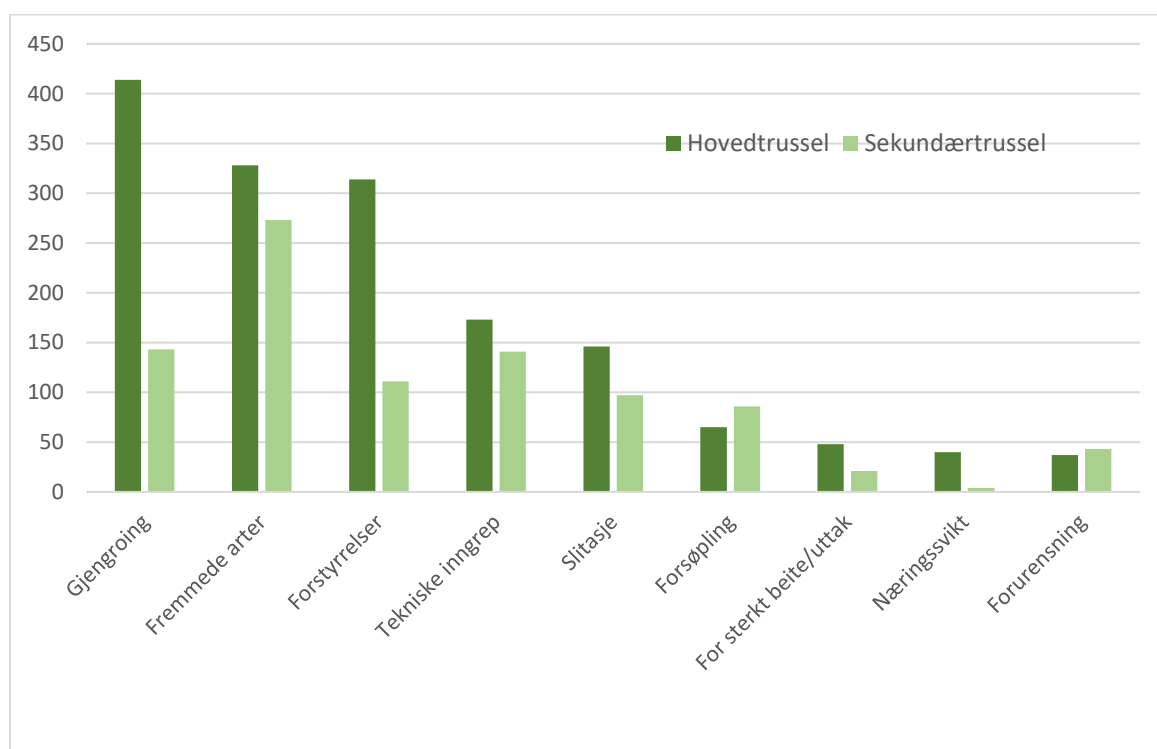
Tiltak skal være forankret i en skjøtts- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Arkivsaksnr: 2022/3867-0

Saksbehandler: Johan Rova

Dato: 05.12.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyret	53/2023	12.12.2023

Utvikling innfallsport Storjord - Viewpoint Junkerdalsura - Fra mulighetsstudie til forprosjektering

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret godkjenner mulighetsstudien «Utvikling av innfallsport og ny utkikksplass Storjord og Junkerdalsura naturreservat - Saltdal kommune» som er levert av U2 Arkitekter AS og Helt grønn arkitektur og landskap i september 2023.

Nasjonalparkstyret vedtar å gå videre i 2024 med forprosjektering av alternativene:

- Torget nivå B og
- Besøkssenteret nivå B.

Nasjonalparkstyret vedtar å gå videre i 2025 med forprosjektering av alternativet

- Besøkssenteret nivå A.

Vedtakene gjelder med vilkår at nasjonalparkstyret tildeles tilstrekkelige midler til å iverksette arbeidet med forprosjektering.

Resultatene fra forprosjekteringen skal godkjennes av nasjonalparkstyret. Videre eventuell detaljprosjektering får kun iverksettes etter nytt vedtak fra nasjonalparkstyret.

Nasjonalparkstyret vedtar å ikke gå videre med større investeringer ved den opprinnelig tenkte utsiktsplassen langs gamle RV77. Isteden prioriterer nasjonalparkstyret å trinnvis utvikle nærområdet til besøks- og turistsentrene på Storjord med:

- et mer trafiksikkert miljø,
- informasjon om korte turer i nærområdet,
- oppgraderte stier,
- rasteplasser og
- utsiktstårn.

Den samlede vurderingen er at dette vil gi mindre miljøpåvirkning inne i verneområdene. Samtidig vil det gjøre Storjord mer attraktiv som innfallsport til flere av verneområdene i Junkerdal-Saltfjellet-området. En slik løsning har også potensial å løse en av grunnproblemene i forbindelse med besøksforvaltningen i Junkerdalsura naturreservat: å få besøkende å unngå den rasfarlige stien inn mot Trekta.

Nasjonalparkstyret gir sekretariatet i oppgave å samle samtlige relevante aktører og grunneiere på Storjord for å prøve finne en felles visjon for området på Storjord. Visjonen skal kunne ligge til grunn for en langsiktig holdbar plan, som tillater gradvis utvikling av området over en periode på 10-15 år. Planen bør også diskutere mulighetene til finansiering gjennom tilgjengelige ressurser, mulige prosjektsamarbeid og spleiselag.

Bakgrunn

U2 Arkitekter AS, med Helt grønn arkitektur og landskap, fikk i 2022 oppgaven å gjøre en mulighetsstudie for utvikling av besøksmottaket på Storjord i Saltdal basert på den besøksstrategi som nasjonalparkstyret i 2019 tatt frem for Junkerdalsura naturreservat.

Styringsgruppen til mulighetsstudien har bestått av:

- *Rune Berg (nasjonalparkstyret, ordfører Saltdal kommune)*
- *Jim Tovås Kristensen (Statskog, som grunneier og naturoppsyn)*
- *Ørjan Alm (Saltdal kommune)*
- *Kari Nystad Rusaanes (Besøkssenter Nasjonalparker Nordland)*
- *Inge Ingvaldsen (nasjonalparkforvalter)*
- *Johan Rova (nasjonalparkforvalter)*

Ifølge Miljødirektoratet sin veileder for utvikling av innfallsporter er det rekommandert å planlegge større innfallsporter i tre trinn: mulighetsstudie, forprosjektering og detaljprosjektering. Mellom hver fase skal nasjonalparkstyret gjøre vedtak om fortsatt arbeid.

I 2023 har Miljødirektoratet signalert at det ikke lengre vil være prioritert for dem å finansiere svære innfallsportprosjekter til nasjonalparker og andre verneområder.

Grunnlaget for avgjørelsen

Mulighetsstudien var opprinnelig basert på de tanker og forslag som var formulert i den forenklete besøksstrategien for Junkerdalsura naturreservat. Denne besøksstrategien ble tatt frem i 2019, omtrent samtidig som den gamle RV77 ble lagd i tunnel gjennom Kjernfjellet. Når biltrafikken ikke lengre gikk på utsiden fjellet gikk biltrafikantene glipp om den luftige utsikten fra veien ned i ura, en utsikt som det til og med var laget mulighet å parkere for å kunne nyte. Det er derfor naturlig besøksstrategien fra 2019 fokuserte på mulighetene til å nytte den nedlagte asfaltveien for å skape en alternativ turdestinasjon, når det ikke lengre var vurdert sikkert å lede folk inn langs Junkerdalselva mot Trekta.

En mulighetsstudie har som formål å utrede ulike alternativer for å gi grunnlag til en vurdering av hva som kan være gode eller ulempefulle alternativer. Alle anlegg i en innfallsport må også spille sammen til en helhet, som helst skal skape noe som er mere enn bare summen av delene. Det var derfor naturlig å ta inn en utredning av flere plasser enn bare gamle RV77 fra besøksstrategien i mulighetsstudien. Ikke minst er det viktig å inkludere situasjonen nede ved besøks- og turistsentrene på Storjord, ettersom

det vil være det mest brukte stedet for parkering. Her er det også allerede etablert et godt tilbud av mat, toaletter og natur- og kulturinformasjon. Å få besøkende å bruke parkeringsplassene på Storjord som utgangspunkt for en kort tur vil minke nødvendigheten av å bygge ned mer natur. Dessuten vil det skape bedre muligheter for lokal verdiskaping ved de anlegg som allerede ligger på Storjord.

Besøksstrategien for Junkerdalsura ble tatt frem etter prosedyren for «enkel besøksstrategi», ut fra vurderingen at det ikke eksisterer konflikter mellom forskjellige interesser i området.

Besøksstrategien til Junkerdalsura naturreservat ble sendt ut til følgende parter:

- Saltdal utvikling (som da hadde begynt å jobbe med et utsiktspunkt);
- Nordland nasjonalparksenter;
- Saltdal turistsenter;
- Saltdal kommune ved ordfører;
- Nord universitet;
- Statskog;
- Storjord hotell;
- Saltdal kommune ved arealplanlegger;
- alle daværende styremedlemmer inkludert fire fra Sametinget;
- hele rådgivende utvalg (naturvernforbund, FNF, friluftsråd, bondelag, bonde og småbrukarlag, nordnorsk reiseliv m.fl.);
- hele administrativt kontaktutvalg (en administrator fra hver kommune i tillegg til arealplanlegger i Saltdal);
- Saltfjellet reinbeitedistrikt ved distriktsleder.

Kun Statskog leverte høringsuttalelse. Basert på dette gikk nasjonalparkstyret videre med forenklet besøksstrategi.

I prosessen med mulighetsstudien i 2022-2023 ble det likevel åpenbart at det er forskjellige meninger om hva som er lempelige plasser for anlegg i området, ut fra perspektiver som naturvern, reindrift, besøkeropplevelse og lokal verdiskaping.

Nasjonalparkstyret må derfor være åpen for at resultatene fra en grundig mulighetsstudie kan lede til at andre alternativer blir vurdert som mere hensiktsmessige enn de forslag som var tatt opp i besøksstrategien.

Besøksstrategien for Junkerdal nasjonalpark ble faststilt i 2021. Utkast til besøksstrategi for verneområdene på Saltfjellet er på høring høsten 2023. I begge dokumentene, som er tatt frem i en mer grundig prosess enn den enkle besøksstrategien for Junkerdalsura naturreservat, er det poengtert vekten av å bruke og utvikle anleggene på Storjord til innfallspurt for alle de områder som er inkludert i disse besøksstrategiene. Slik er det formulert i besøksstrategien for Junkerdal nasjonalpark:

Storjord og besøkssenter nasjonalpark Nordland skal utvikles i årene som kommer. [...] Det skal jobbes for å utvikle et helårig og utvendig informasjonspunkt, som omhandler Junkerdal nasjonalpark og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark i til andre omkringliggende verneområder ved besøkssenteret.

Styringsgruppen vurderte i møte 23. oktober 2023 at det vil være en bedre bruk av ressurser å prøve finne en løsning som langsiktig utvikler Storjord som innfallsport til flere av verneområdene enn å bare prøve å finne den beste innfallsporten med utsikt over Junkerdalsura naturreservat. Mulighetsstudien har analysert sa mange mulige plasser rundt Storjord at den kan brukes som grunnlag til å finne ut hva som best vil utvikle Storjord videre til en innfallsport som:

- er attraktiv nok til å stoppe ved,
- vil gi en god opplevelse av flere av verneområdene i området,
- kan sørge for å holde nede trykket på reindrift og naturmiljø i Junkerdalsura naturreservat, Junkerdal nasjonalpark og området nærmest E6 over Saltfjellet, til tross for forventet økt besøkstall i nordlige deler av Europa de nærmeste tiårene.

Styringsgruppen vurderte også at følgende kriterier bør være veiledende for å finne ut et forslag å gå videre med til nasjonalparkstyrelsen for vedtak om forprosjektering:

- Forslag skal unngå nedbygging av tidligere ikke ekspløatert natur og særskilt unngå nedbygging av vernet natur.
- Forslag skal styrke allerede eksisterende anlegg på Storjord.
- Forslag skal være attraktiv å satse på fra flere forskjellige finansierer.
- Det skal legges stor vekt ved kostnader for eierskap, drift og vedlikehold.
- Det skal legges stor vekt ved ønsker og forslag fra reindriften og skoleprosjektet.
- Forslag bør være relevant for sa mange av MNNPS sine verneområder som mulig.

Styringsgruppen rekkommanderte videre at samtlige aktører og grunneiere prøver å bli enig om en felles visjon for området på Storjord. Visjonen skal ligge til grunn for en langsiktig holdbar plan, som tillater gradvis utvikling over en periode på 10-15 år. Planen bør også diskutere mulighetene til finansiering gjennom tilgjengelige ressurser, mulige prosjektsamarbeid og spleiselag.

Vurdering

Styringsgruppen foreslår å ikke gå videre med å bygge større anlegg langs gamle RV77. Dette på grunn av at plassen ligger inne i verneområdet, og anlegg på denne plass kan gi uheldig påvirkning på reindrift og verneverdier, samt risikerer å dra flere besøkende opp til utsikten vinterstid. Plassen er også litt for langt bort fra nasjonalparksenteret for å fungere som turmål for guidede turer rettet til det publikum som besøkssenteret fokuserer denne virksomhet mot (rastende bilister, ofte barnefamilier). Det vil heller ikke være økonomisk forsvarlig å gjøre en større satsning på anlegg som ikke kan brukes året rundt. Det er også usikkert hvordan det vil være mulig å gjøre større satsninger langs gamle RV77 og samtidig oppfylle kravene på at veien skal kunne brukes som reserve-ferdselsåre i det fal tunellen er ur bruk.

Utsiktsstedet med «magasug» finnes der likefult, det er mulig for folk å besøke den med bruk av allemannsretten og det er ikke noe hinder å videreføre utplasseringen av enkel benkebord og bål plass på stedet, samt å rydde litt bjørkkratt langs veien enkelte tilfeller.

Styringsgruppen synes en gradvis oppgradering av anleggene nærmest turist- og besøkssentrene vil være å foretrukke for utvikling av Storjord som innfallsport til både Junkerdalsura naturreservat, Junkerdal nasjonalpark og verneområdene på Saltfjellet.

Styringsgruppen foreslår derfor nasjonalparkstyret å gå videre med satsninger i følgende trinn:

1. Fra mulighetsstudien Torget nivå B og Besøkssenteret nivå B:

Tydligere trafikkområder, trygge gangtraséer og rydding ved Kaisas balkong. Få arealet inntil Nasjonalparksenteret sin entré å ønske velkommen i høyere grad. Tydeligere informasjon utendørs (kart og turbeskrivelser) til turer og turmål i nærområdet (Janshellaren, Solvågtinden, jettegryter, Kjernfjelltjønnen, området rundt Skogvoktergården, Klatrejungelen, Kjemåfossen, Lønnsdal, sykkelvei). Ny sykkelvei (til sommerbruk) mot gamle RV77 fra besøkssenteret.

Estimert kostnad: NOK 4,5 millioner (eksklusive sykkelvei mellom senteret og gamle RV77).

2. Fra mulighetsstudien Janshellaren nivå B, inkludert hengebrua:

Nye infopunkt ved brua med plassering av portalskilt og Sommerfeldtstatue. Ny rasteplass med bålsteder, sitteplasser (benker og bord), gapahuker og infotavler. Tydeligere fraråding (fysisk og med infotavler) å gå lange elva mot Trekta. Eksisterende sitteplasser rives.

Estimert kostnad: NOK 3 millioner.

3. Fra mulighetsstudien Besøkssenteret nivå A:

Tårn med heis. Nærmere plassering utredes videre før ytterligere prosjektering iverksettes.

Estimert kostnad: NOK 8 millioner.

Forslag til tidsplan

Styringsgruppen foreslår å begynne med forprosjektering og leting etter midler til trinn 1 i løpet av 2024, med håp om å gå videre med søknader o.l. i 2025 og realisering i 2026. For trinn 2 iverksettes samme prosess med forprosjektering i 2025. Fremdriften for de forskjellige trinnene må skje ut fra tilgjengelige ressurser hos de parter som blir involvert i satsningene, men styringsgruppen foreslår følgende overgripende tidsplan for den videre gangen i utvikling av Storjord som innfallsport.

*F=Forprosjektering, ordne finansiering
S=Søknader, planarbeid, detaljprosjektering
B=Bygg*

Trinn	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1	F	F	S	S	B			
2	F	F	S	B				
3		F	F	S	S	B	B	Reserv

**Utvikling av innfallsport og ny utkikksplass
Storjord og Junkerdalsura naturreservat - Saltdal kommune**

MULIGHETSSTUDIE revidert september 2023

U2 ARKITEKTER AS, Helt grønn arkitektur og landskap, 2023

1.1 Innledning

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter 15 verneområder. Dette omfatter Junkerdal, Rago, Láhko og Saltfjellet-Svartisen nasjonalparker, samt Junkerdalsura naturreservat og flere andre verneområder. Naturen i områdene byr på store kontraster, fra tang og tare til fjell, isbreer og bratte tinder, fra slåttemarker i kulturlandskap til urskog av furu.

På Storjord i Saltdal, tett innpå Junkerdalsura naturreservat, og midt mellom nasjonalparkene Saltfjellet-Svartisen og Junkerdal, ligger Besøkssenter nasjonalpark Nordland. Det byr på naturutstilling og kunstgalleri. Derfra er det gangavstand til fjell, skog, elver og fosser med flotte naturopplevelser. Senteret binder sammen et helhetlig løypenett fra kyst til fjell med hytter og overnattingsmuligheter. Besøkssenteret er innfallsport til flere av de verneområdene som nasjonalparkstyret forvalter.

Tidligere har turen inn langs den gamle veien som følger bredden av Junkerdalselva gjennom juvet vært anbefalt som en attraktiv naturopplevelse. De siste tiårene har denne veien blitt delvis ødelagt av flere farlige ras, og det er stadig rasfare. Derfor er det nødvendig å finne nye, alternative opplevelser for dagsbesøkende. Tidligere har blant annet utsiktsplasser langs den gamle RV 77 over Kjernfjellet blitt foreslått. Dette prosjekt har til formål å skissere og vurdere nye utkikksplasser, med mulige anlegg, samt å foreslå hvordan området rundt besøkssenteret kan utvikles sammen med eksisterende anlegg på Storjord.

Antall besøkende til naturen i Nord-Norge vil trolig øke i årene som kommer. Med godt planlagte anlegg håper nasjonalparkstyret det vil være mulig å ønske flere besøkere velkommen inn uten å forringe naturverdier og uten å forstyrre reindriftsutøvelse.

Med denne mulighetsstudien ønsker vi å bidra til å gi besøkende oversikt, innsikt, spenning og gode og minnerike opplevelser.

Bodø, 20.09.2023

U2 ARKITEKTER AS og Helt grønn arkitektur og landskap

Illustrasjon fra område 1 – Ørnereiet

(Tegning U2 ARKITEKTER AS)

1.2 Innhold

1.1 Innledning.....	2
1.2 Innhold.....	3
1.3 Oppgaven	6
1.4 Prosess.....	6
1.4.1 Oppdragsgiver	6
1.4.2 Utredningsarbeidet styres av en gruppe som består av	6
1.4.3 Utredningen ledes av	6
1.4.4 Aktiv medvirkning.....	6
1.4.5 Utredningsarbeidet utføres av	6
1.5 Handlingsrom for mulighetsstudien.....	7
1.5.1 Drøfting av handlingsrom.....	7
1.5.2 Forslag og tanker før mulighetsstudien.	7
1.5.3 Ferdsel i elvegjelet.....	8
1.5.4 Beskyttelse av naturverdier og reinbeiter, trekkveier og hekkeplasser for ørn	8
1.5.5 Gammel trase for RV77.	8
1.5.6 Tilgjengelighet. Universell utforming.	8
1.5.7 Formelle rammer.....	9
1.6 Definisjoner på innfallsport og annen terminologi	11
1.6.1 En innfallsport	11
1.6.2 Utkikkspunkt.....	11
1.6.3 Startpunkt.....	11
1.6.4 Informasjonspunkt	11
1.7 Ulike former for ferdsel/besøk.....	12
1.7.1 Familier	12
1.7.2 Grupper, sammensatte eller spesialiserte	12
1.7.3 Spesielt interesserte, individuelle/få sammen.....	12
1.7.4 Jakt, fiske, friluftsliv	12

1.8 Elevmedvirkning	13
1.8.1 Sammendrag av elevenes forslag og innspill.....	14
- Aktiviteter for barn på veien opp til utsiktspunktet slik at veien ikke blir for kjedelig	14
- Informasjon om hva du ser, stedet, nasjonalparkene, dyr og natur.....	14
- Muligheter for spise, servering/kiosk.....	14
- Toalett for alle	14
- Bålplasser	14
- Sittebenker og bord sammen med aktiviteter	14
- God plass på utsiktspunktet.....	14
- Gjennomsiktig gulv og rekkverk slik at utsiktspunktet blir «høydeskrekk-spennende».....	14
1.9 Aktuelle anlegg	15
1.9.1 Parkering.....	15
1.9.2 T	15
1.9.3. Skiltutstyr.....	15
1.9.4 Forbedring av eksisterende stier og vegger	15
1.9.5 Nye stier og vegger.....	15
1.9.6 Aktivitet	16
1.9.7 Overnatting.....	16
1.9.8 Opplevelse	16
1.9.9 Infrastruktur	16
1.9.10 Materialer.....	16
2.2.0 Oversikt over områder som drøftes	18
2.2.1 Ørnereiret.....	20
2.2.1 A Ørnereiret Max utbygging. Vurderinger	22
2.2.1 B Ørnereiret Medium utbygging. Vurderinger	24
2.2.1 C Ørnereiret Mini utbygging. Vurderinger	26
2.2.2 A Sandrønna / Lillesøster Max utbygging. Vurderinger	29
2.2.2 B Sandrønna / Lillesøster Medium utbygging. Vurderinger	31
2.2.3 Svingen	35
2.2.3 A Max utbygging Svingen. Vurderinger.....	37
2.2.3 B Medium utbygging Svingen. Vurderinger	39
2.2.3 C Mini utbygging Svingen. Vurderinger	41

2.2.4 Janshellaren	43
2.2.4 A Max utbygging Janshellaren. Vurderinger	44
2.2.4 B Medium utbygging Janshellaren. Vurderinger	46
2.2.4 C Mini utbygging Janshellaren / Sommerfeldt-plassen. Vurderinger	48
2.2.5 Kjernfjellbakken	50
2.2.5 B Medium utbygging Kjernfjellbakken. Vurderinger	51
2.2.6. Kjemåfossrunden/sykkelrute	53
2.2.6 A Max utbygging Kjemåfossrunden/sykkelrute. Vurderinger	55
2.2.6 B Medium utbygging Kjemåfossrunden/sykkelrute. Vurderinger.....	56
2.2.6 C Mini utbygging Kjemåfossrunden. Vurderinger	57
2.2.7 Kjernfjellranten.....	58
2.2.7 A Max utbygging Kjernfjellranten. Vurderinger	60
2.2.7 B Medium utbygging Kjernfjellranten. Vurderinger	61
2.2.7 C Mini utbygging Kjernfjellranten. Vurderinger	62
2.2.8 Startpunktet – Torget	63
2.2.8 A Max utbygging Torget. Vurderinger	64
2.2.8 B Medium utbygging Torget. Vurderinger	65
2.2.8 C Mini utbygging Torget. Vurderinger	66
2.2.9 Besøkscenteret	67
2.2.9 A Max utbygging Besøkscenteret. Vurderinger	71
2.2.9 B Medium utbygging Besøkscenteret. Vurderinger	72
2.2.9 C Mini utbygging Besøkscenteret. Vurderinger	73
2.3.1 Kostnadskalkyler	74
2.3.2 Tilråding	76
Eksempel 1. Opplevelser kanalisert inn mot verneområdet mot sør	76
Eksempel 2. Opplevelser konsentrert utenfor verneområdet og mot nord	77

1.3 Oppgaven

Statsforvalteren i Nordland ved Midtre Nordland Nasjonalparkstyre skal utrede og utvikle utkikksplass til Junkerdalsura naturreservat i forbindelse med eksisterende innfallsport for besøkende på Storjord i Saltdal. Mulighetsstudien er utført i samarbeid med skoleklasser i Saltdal kommune og verneområdeforvaltningen.

Mulighetsstudien er den første delen i prosessen for å konkretisere tankene for en mulig innfallsport. Den gjennomføres for å avklare for eksempel tomtevalg og innhold i tiltak.

- Denne mulighetsstudien viser ulike grep for at forskjellige grupper ut fra evne og interesse får oppleve de muligheter og attraksjonsverdier som kan nås med utgangspunkt fra innfallsporten på Storjord.

1.4 Prosess

1.4.1 Oppdragsgiver

Nasjonalparkstyret består av lokale- og regionale politikere, samt representanter fra Sametinget. Styret forvalter 15 verneområder, blant annet Junkerdal, Rago, Láhko og Saltfjellet-Svartisen nasjonalparker, samt Junkerdalsura naturreservat.

1.4.2 Utredningsarbeidet styres av en gruppe som består av

Kari Nystad Rusaanes – Daglig leder Nordland nasjonalparksenter – rep. Nordland nasjonalparksenter
Benny Sætermo – Fagleder natur/naturveileder – vara for Nordland nasjonalparksenter
Rune Berg (Ordfører, Saltdal kommune) – rep. Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Ørjan Alm – Utmarkskonsulent, Saltdal kommune – Saltdal kommune
Jim T. Kristensen – utmarkskonsulent Statskog Fjelltjenesten – Statskog

1.4.3 Utredningen ledes av

Prosjektleder Johan Rova fra verneområdeforvaltningen

1.4.4 Aktiv medvirkning

Elever og lærere på Røklund skole og Rognan skole har vært på befaringer i utredningsområdet, har hatt arbeidsøktter på nasjonalparksenteret og har utviklet og presentert ideprosjekter gruppevis på skolene.

1.4.5 Utredningsarbeidet utføres av

U2 ARKITEKTER AS v/ sivilarkitekt MNAL Johnny Kristensen
Helt Grønn arkitektur og landskap v/ sivilarkitekt MNAL Håkon B Bø

1.5 Handlingsrom for mulighetsstudien

1.5.1 Drøfting av handlingsrom

Hvordan velger vi å forholde oss i mulighetsstudien til behovet for å skåne sårbare naturverdier, sikre besøkende mot rasfare, skjerme hekkeområde for kongeørn, respektere reindriftas virksomhet, tolke lovverk som verner natur, møte statlig og kommunal planlegging, vegvesenets forvaltning av gamle trase for Rv 77 og ønsket om å kanalisere ferdsel? Forvaltningen trenger kontroll over den utviklingen nye tiltak skal medføre.

Hensikten med å sette i gang mulighetsstudien er å finne gode tiltak som vil få flere til å besøke området via innfallsporten Nordland nasjonalparksenter på Storjord.

1.5.2 Forslag og tanker før mulighetsstudien.

Fra oppstartsmøtet Utsiktspunkt Junkerdalsura, 1.9.2022

Rasproblematikken i Junkerdalsura har vært et diskusjonstema og problem. Rasfarevurderingen gjort av geologer i SVV oppsummerer de viktigste rashendelsene i ura.

Merkevarestrategien «Norges nasjonalparker» har slagordet – «velkommen inn». Det legges opp til en mer bevisst besøksforvaltning hvor man i større grad ønsker «velkommen inn» i et verneområde, men på de riktige stedene! Informasjon og tilrettelegging brukes bevist som verktøy for å kanalisere folk til de robuste delene av et verneområde. Utsiktspunkt Junkerdalsura skal både være et tiltak og et «strategisk» grep for å kanalisere ferdsel hit. Et godt tilbud for besøkende til Storjordområdet som lar seg påvirke av denne typen tilrettelegging og informasjon.

Utsiktspunktet skal være en stolthet for Saltdals innbyggere! Viktig at det faktisk blir et trekkplaster og turmål som folk ønsker å benytte. Meningen forsvinner hvis det blir «bortgjemt» inne i alle hensyn. Vanskelig problemstilling at utsiktspunktet blir mer spektakulært og går mer på kant med verneverdiene (kongeørn primært) jo lengre opp på rv. 77 man kommer.

Avstanden fra Storjord er også et viktig moment. Lange turer = høyere terskel for å gjennomføre.

Det tilrettelegges i hovedsak for bruk i «barmarksesongen» - primært av reindriftshensyn. Dette er også den minst sårbare perioden for kongeørn og rovfugl. Sårbar periode: Februar – mai? Hvordan sikrer man at tilretteleggingen/anlegget faktisk benyttes i denne perioden? Noen naturlige faktorer begrenser tilgangen i denne perioden - Snø, vinter, kaldt.

Har vi i tilstrekkelig grad tatt inn over oss «instagramturismen»? Er vi klar for at dette kan bli et trekkplaster utenfor vår kontroll? Vi tror ikke «råvaren» er så spektakulær at dette kan bli den nye «Trolltunga» eller «Preikestolen». For å få det til er det er det bare en ting som gjelder – tilrettelegging. Mulig også å begrense med «pakking» av turer.

Eieransvaret ble diskutert og høyst sannsynlig kan forvaltningen og Nordland nasjonalparksenter stå som eier av eventuelle anlegg/tilrettelegging.

Anlegg inne naturreservatet må ha tillatelse etter verneforskriften. Lokal nasjonalparkforvalter kan ikke gi seg selv tillatelse – dette må settes til «setteforvalter». Det er hjemmel i forskriften + at tiltakene er forankret i vedtatt besøksstrategi for Junkerdalsura naturreservat.

1.5.3 Ferdsl i elvegjelet.

De botaniske verdiene i ura i elvegjelet og områdene rundt kan rangeres som en av de tre mest attraktive lokalitetene i Nord-Norge. Det er sikkert at det fortsatt vil være omfattende besøk i sommersesongen fra interesserte botanikere og andre.

De rasutsatte områdene er undersøkt av geologer. I rapporten til Statens vegvesen er det kartlagt flere farlige strekninger. Sommerstid er det mulig å ferdes normalt trygt i nedre del av juvet fram til Sandrønna, og i området ved Trekta. Det er rasfarlig i Sandrønna og mellom Sandrønna og Trekta, og ovenfor Trekta. Tilrettelegging ved Trekta må eventuelt ta hensyn til at det kan være fare for sørpeskred ned søkket langs sideelva. Sørpeskred utgjør imidlertid ikke fare for ferdsel sommerstid.

Ved innløpet til elvegjelet må det informeres godt om de rashendelsene som har vært og om hvordan du bør opptre for å redusere muligheten for å havne i fare. Dette fordi en uansett må regne med at det vil fortsatt være utstrakt ønske om ferdsel et stykke oppover langs elva. Det foreslås ikke tiltak som tilrettelegger for ferdsel i de rasutsatte områdene.

1.5.4 Beskyttelse av naturverdier og reinbeiter, trekkveier og hekkeplasser for ørn

En utkiksplass bygd i skogen på oversiden av vegen blir vurdert å være mindre forstyrrende for hekkeplassene til ørn, enn en plassering på nedsiden. Utsiktsplassen skal kun være besøkt fra midt i mai til ut september (sommersesongen) Dette vil være utenfor ørnas hekkesetid. Likevel kan et ubrukt og stengt anlegg på et utsiktspunkt forstyrre ørna i hekkingen om det ikke utføres på rett måte.

Når det gjelder hensyn til reindrifta i området, er det formulert tre hovedpunkter.

- Det kan fungere for reindriften med sommeranlegg på asfaltveien i området fra den øvre bommen (stengt året rundt) og opp til øverste punkt på asfaltveien.
  - Det må ikke komme nye anlegg nedenfor bommen og spesielt ikke ned imot tunnelåpningen. Der er det reintrekk mellom Kjernfjellet og Ølfjellet.
  - Det må ikke komme nye anlegg i områder med lav utenfor veien (=vinterbeiteområder).
- Det er ønske fra reindriften å ha den nedre bommen (ved E6) stengt frem til sist i juni (omtrent).

1.5.5 Gammel trase for RV77.

Ifølge Statens vegvesen vil gamle RV77 forbli avlastningsveg for beredskap om tunnelen blir stengt. Vegen vil ikke bli brøytet. Det er ikke planer om å investere i eller vedlikeholde vegen utover helt nødvendige tiltak for å sikre framkommelighet. Prosjektet med ny utsiktsplass må regne med å bære de kostnader til tiltak som blir nødvendige for å gjennomføre et anlegg her. Funksjon som avlastningsveg kan gi begrensninger. Det ble gitt signal om at tiltak bør foregå i hovedsak på en side av vegen. Det må søkes om dispensasjon for tiltak som ønskes iverksatt langs vegen. Vegvesenet bør holdes fortløpende orientert, og deltar gjerne i nødvendige drøftinger.

1.5.6 Tilgjengelighet. Universell utforming.

Som rådgivere er vår holdning at Merkevaren Norges Nasjonalparker legger til rette for god orienterbarhet og tilgjengelighet der den kan benyttes.

Vi har utformet **utkiksplassene** slik at de er tilgjengelige for alle på like premisser ved å gi direkte adkomst fra veg/kjerreveg. Stigningsforhold og kvalitet på veg/kjerreveg er slik at det forutsetter transport fram til adkomsten til utkiksplassene for å tilfredsstill universell utforming.

1.5.7 Formelle rammer

Besøksstrategien for Junkerdalsura naturreservat fra 2019 har satt en rekke mål for besøksforvaltningen i området.

Kongeørn skal kunne hekke i naturreservatet når mattilgang tilsier dette. Det settes mål om hekking innenfor naturreservatet i minimum seks av ti år. (Mål 3.1.1 i besøksstrategien.)

Målet for reiselivsaktører i og rundt Junkerdalsura naturreservat er at de skal lykkes med lokal verdiskaping knyttet til reservatet og Storjordområdet generelt. Et viktig ledd i dette arbeidet vil være å skape et engasjement i reiselivsnæringen for at opplevelsen av storslagen uberørt natur er viktig i det norske reiselivsproduktet. Forvaltningen bygger relasjoner til reiselivet i Saltdal, er imøtekomende og hjelpelige med informasjon i de tilfellene det er nødvendig. Det vil være et mål å etablere et bedre samarbeid med reiselivsaktører i tilknytning til Storjord. Sammen kan vi tenke helhetlig stedsutvikling på Storjord, og komme frem til gode og bærekraftige løsninger for reiselivet og naturreservatet. (Mål 3.2.1.)

Det vil være et overordnet mål å tilrettelegge for at besøkende kan få oppleve Junkerdalsura naturreservat på en trygg måte. Et strategisk grep vil være å kanalisere ferdselen bort fra den rasfarlige gammelveien oppover Junkerdalsura. Eksisterende informasjonsmateriell må oppdateres, og her må det informeres godt og på ulike språk om rasfaren og risikoen man løper ved å bevege seg her. Skilting, vedlikehold og tilrettelegging fjernes, og aktivitet tilknyttet de rasfarlige delene av Junkerdalsura opphører. (Del av mål 3.3.1.)

Det vil være et mål å få besøkende til å i større grad benytte områder av reservatet som både er trygge, og som er antatt å tåle økt besøk. Et strategisk grep vil være å tilrettelegge mot og langs gamle riksveg 77, og implementere denne som ny ferdselsåre for å se og oppleve reservatet. Det etableres skilting og settes opp nytt informasjonsmateriell mot og i tilknytning til gamle riksveg 77. Økt ferdsel og en kanalisering hit vil føre til mindre bruk av gammelvegen inn i Junkerdalsura, som også kan være med på å skåne sårbare naturverdier. (Del av mål 3.3.2.)

Forvaltningsmyndighet, i samarbeid med sentrale reiselivsaktører, Saltdal kommune, Statskog og Statens Vegvesen utreder muligheten for å etablere et utsiktspunkt/attraksjoner i tilknytning til veglommene langs gamle rv. 77. Det må gjøres en vurdering av konsekvensene av dette og økende ferdsel langs rv.77 opp mot kongeørnlokalteter i Junkerdalsuras nordside. Det må også gjøres en konsekvensutredning opp mot reindriften i området. Det vil bli aktuelt med en midlertidig tilrettelegging før eventuelt «utsiktspunkt» kommer på plass. Dette for å trekke noe av ferdselen oppover hit allerede i 2020. Målet vil være å trekke bort enda mere av ferdselen som går inn i Junkerdalsura. (Mål 3.3.3.)

Det er et mål at besøkende i reservatet ikke kommer i konflikt med sensitive pattedyr, rovfugler og vegetasjon. Videre vil det være et mål å begrense og stoppe allerede påført stislitasje. Et strategisk grep vil være å få folk til å ferdes langs etablerte stinett. Det må utarbeides nye informasjonspakater som oppfordrer til ferdsel langs etablerte stinett, og som informerer om sårbar vegetasjon og arter (marisko, grønnlandstarr, tamrein og kongeørn) som ligger uheldig til i forhold til ferdsel. Disse må også plasseres strategisk til i forhold til ferdsel. (Del av mål 3.3.4.)

Det vil være et mål at bruken av Junkerdalsura naturreservat ikke skal komme i konflikt med reindrifta i området. Økende og endret bruk som er til særlig ulempe for reindrifta må tas hensyn til. Strategiske grep rundt ferdsel langs etablerte stinett, ivaretagelse av naturgrunnlaget i området samt utarbeidelse av informasjonsmateriell som tar sikte på å hindre unødig forstyrrelse av sensitive pattedyr (også tamrein) forventes å kunne være strategiske grep som også kommer reindriften til gode. (Mål 3.4.1.

– Fra slutten av mai til rundt St. Hans kan en finne orkidéen Marisko i blomstring langs gamleveien i Junkerdalsura. (Foto: Storjord turistsenter)

1.6 Definisjoner på innfallsport og annen terminologi

1.6.1 En innfallsport

er summen av all tilrettelegging som møter og kanaliserer besøkende fram til en opplevelse av hele eller deler av verneområdet (eller verneområdene). Det vil si helheten av alle anlegg, med parkeringer, naturstier, bålplasser, gapahuker og øvrig tilrettelegging. Miljødirektoratet har definert tre forskjellige «punkter» for å omtrentlig beskrive nivåer på innfallsporter. For en mer utførlig beskrivelse av de begrep som er brukt ved planlegging og realisering av innfallsporter henvises til Miljødirektoratets veileder om innfallsporter, M-417/2015.

1.6.2 Utkikkspunkt

er ifølge merkevarestrategien «forvaltningens høyeste nivå på tilrettelegging som del av en innfallsport». Utkikkspunktet kan være et besøksmål i seg selv. Parkeringsareal for minimum 70 biler, et bredt informasjonstilbud, oppholdssoner, nærtursti, toalettfasiliteter med universell utforming og regelmessig vedlikehold. Etablering i tilknytning til eksisterende reiselivsbedrift mv. vil være særlig aktuelt. Det eksisterende anlegget på Storjord, med Nordland nasjonalparksenter, er å definere som et utkikkspunkt, men anlegget mangler en passende utkikksplass mot Junkerdalsura naturreservat og øvrige omkringliggende verneområder. Husk at de til forveksling lignende ordene *utkikksplass* og *utsiktspunkt*, samt det ofte brukte «*viewpoint*» ikke er definert i merkevarestrategien, og disse ordene kan brukes for plasser hvor besøkere helt enkelt har godt utblikk over en flott vy.

- Et utkikkspunkt bør inneholde en utkikksplass mot verneområdet, men en utkikksplass er langt fra alltid et utkikkspunkt.

1.6.3 Startpunkt

er ifølge merkevarestrategien «det naturlige utgangspunktet for besøkende som har bestemt seg for å gå tur». Ved startpunktet kan det finnes parkering og informasjon rettet mot turgåeren. Etablering av startpunkt forutsetter tilvisningsskilting til startpunktet samt tydelig merking fra startpunktet og fram til tilkopling på merket stinett.

1.6.4 Informasjonspunkt

er ifølge merkevarestrategien en plass med formål å formidle helhetlig utendørs-informasjon om nasjonalparken til besøkende. Informasjonspunkt etableres på steder hvor det er naturlig å stanse. Samlokalisering med rasteplassanlegg, ved en veibom, fin utsikt, parkeringsplass eller andre serviceanlegg rettet mot veifarende bør ha prioritet. Informasjonspunktet forutsetter ikke umiddelbar nærhet til nasjonalparken. Ved informasjonspunktet kan det finnes skilt eller tavler, med sitteplasser i tilknytning til skiltene. Forvaltningsmyndighetens informasjon på tavler skal framstå som samlet, tydelig og stå adskilt fra andre avsendere. Omfang og innhold tilpasses til stedet og formålet med informasjonspunktet.

1.7 Ulike former for ferdsel/besøk

Aktuelle gjester sortert i fire kategorier

1.7.1 Familier. Små grupper. Gjester med stort alders- og tålmodighetsspenn. Kan trenge parallelle opplevelser. Viktig å opprettholde oppmerksomhet over tid. Fokus: **Underveis**
- Dette er besøkscenterets primære målgruppe

1.7.2 Grupper, sammensatte eller spesialiserte. Må forventes å ha både god eller ingen forhåndskunnskap. Kan trenge guiding, transport og ulik service. Fokus: **Kapasitet**

1.7.3 Spesielt interesserte, individuelle/få sammen. Selvguiding. Mulig bestilling av overnatting i individuelle mini overnattingskoier, god tilgang til spesielle naturopplevelser og objekter. Dette er gjester med god oversikt og innsikt, som må regnes med ved utvikling av områdene. Fokus: **Innsikt**

1.7.4 Jakt, fiske, friluftsliv. Generell informasjon, god tilgjengelighet. Kanalisering av ferdsel gjennom tydelige mål. Gruppe som stort sett klarer seg selv og i mindre grad etterspør tilrettelegging utover overnatting eller raste- og leirplasser. Fokus: **Naturliv**

Foto: Besøkscenter nasjonalpark Nordland

1.8 Elevmedvirkning

Skoler som har deltatt i 2022:

- Rognan skole, mellomtrinnet (5 - 7 kl)
  - Røklund skole, ungdomstrinnet (8 - 10 kl)
- Arkitekt og landskapsarkitekt har hatt planleggingsmøter med lærere på begge skoler i forkant.
  - Elever, lærere og arkitekt var på befaring i Junkerdalsura 24. og 25. oktober. Med ei lita elevarbeidsøkt etterpå.
  - Elevene har jobbet med oppgavene fram til 28. og 29 november 2022.
  - Arkitekt og landskapsarkitekt var til stede på skolene da elevene presenterte sine forslag, og har fått oversendt oppgavene som pdf-er av elevenes framføringer. De er overført fra presentasjonsform og oppsummert i eget vedlegg til denne rapporten.

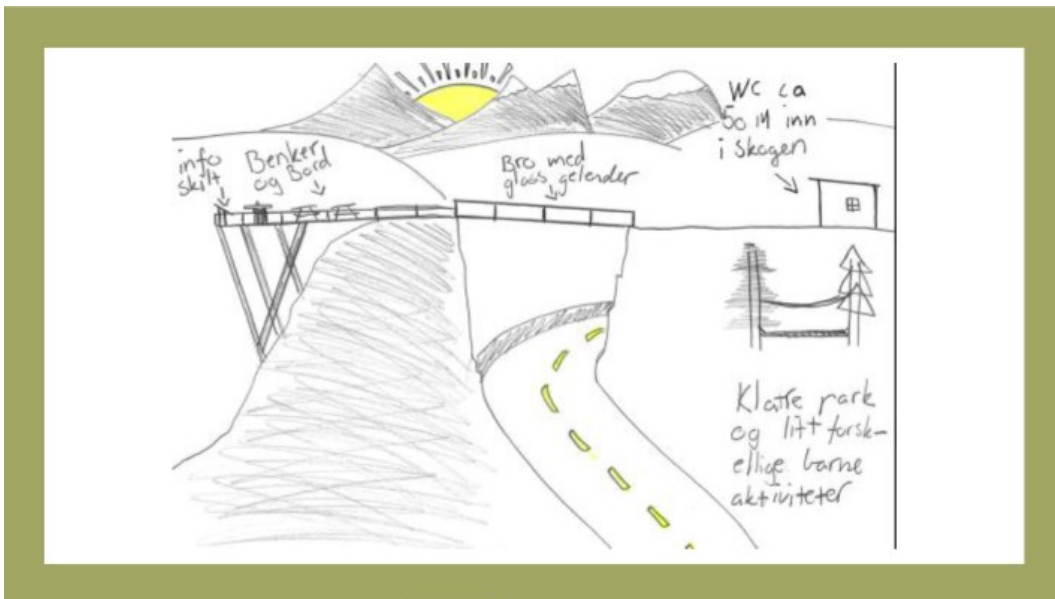

1.8.1 Sammendrag av elevenes forslag og innspill.

Elevene var spesielt opptatt av:

- Aktiviteter for barn på veien opp til utsiktspunktet slik at veien ikke blir for kjedelig
- Informasjon om hva du ser, stedet, nasjonalparkene, dyr og natur
- Muligheter for spise, servering/kiosk
- Toalett for alle
- Bålplasser
- Sittebenker og bord sammen med aktiviteter
- God plass på utsiktspunktet
- Gjennomsiktig gulv og rekkverk slik at utsiktspunktet blir «høydeskrekk-spennende»

Innspillene er systematisert og oppsummert i en egen rapport.

”Hovedtingen i dette utkikkspunktet er en søndagsåpen kafè der man selger kaffe og bakevarer og diverse.

I kafèbygget så tenkte vi en skrå glassvegg utover dalen med god utsikt,

Over kaféen skal vi ha et sitte området med tak og ett uten.

Ca 50-meter inn i skogen skal vi ha Herre, dame og handicapdo.

Vi skal også ha en bro fra kafètaket og over veien til skogen.”

Illustrasjoner og tekst fra gruppepresentasjonene

1.9 Aktuelle anlegg

1.9.1 Parkering.

Strategiene er basert på at besøkende starter fra besøkssenteret, og at det legges til rette parkering for privatbil, bobil og busser samt ladestasjoner her. I tillegg kan det være mulig å parkere utenfor bommene på gamle RV77. Ved den nye hovedutkiksplassen kan det være en ny, diskret parkeringslomme. Parkeringsplassen ved E6 nær tunnelåpningen integreres ikke i denne strategien.

1.9.2 Toaletter, sittegrupper og bålplasser.

Det kan være et toalettanlegg ved hovedutkiksplassen og ved Janshellaren. Det er sittebenker ved informasjonspunktene og benker plassert ut med faste intervaller langs turstiene. Rasteplasser med sittegrupper (bord/benk) og ildsted konsentreres. Ildsteder ute begrenses til områdene ved elva, samt inne på hovedutkiksplassen.

1.9.3. Skiltutstyr, informasjon.

Denne mulighetsstudien går ikke i dybden på innholdet i informasjonen, men angir lokalisering av informasjonspunktene og hensikten med informasjon. Vi anbefaler skråstilt informasjon på utsiktspunkter slik at de besøkende kan se på mål i det fjerne, og lese om dem med samme ståsted. På steder med mer generell informasjon, foreslår vi stående skilt hentet fra direktoratets skiltmanual. Et portalskilt i malmfuru kunne plasseres nært plassen ved besøkssenteret der stiene begynner.

Der det er alternative veivalg, skal det monteres retningskilt (Ref merkehandboka). På alle stistrekningene skal det være lave merkestolper med avstandsanvisning som forteller strekning tilbakelagt, og strekning fram til hovedmålet.

På plattformen vest for hovedutkiksplassen, er det foreslått plassert en retningskive som viser alle fjellene i himmelranden. Her kan det også komme informasjon om skolene og navn til elevene og lærerne som har deltatt i prosjektet.

På alle informasjonspunkt skal teksten være kortfattet og godt illustrert. I tillegg skal punkter og stolper utstyres med QRL-kode. Denne informasjonen er mer utfyllende og er koblet til lokalisering på kart.

Skiltplanene bør revideres når nye tiltak er valgt på bakgrunn av mulighetsstudien.

1.9.4 Forbedring av eksisterende stier og veger.

Hovedstien fra besøkssenteret og opp gjennom skogen til gamle Rv77 trenger tiltak for å fungere bedre med økt besøk. Det er behov for steinsetting, trinn, grusing, endring av traseer for å redusere stigning, samt bru/klopp ved passering av våte partier. Det er også foreslått å bygge ny sti her. Langs øvrige stier og veger trengs kun jevnlig ettersyn og rydding.

1.9.5 Nye stier og veger.

Tilknytningsstier til tretoppvandringen, ny sti langs bekken i Kjernfjellranta, endret trase for stiene ut fra besøkssenteret, og sti til utkikkstårnet, endrete stier ved Janshellaren, ny gang og sykkelveg langs E6, samt gangsti over Kjemåneset mellom nye bruer.

1.9.6 Aktivitet.

Det meste av naturformidling kan gjennomføres uten fysiske endringer. Stisløyfa på øyra ved Janshellaren er mest egnet for å tilrettelegge ny aktivitet. Basecamper og rasteplassområdene på øyra er foreslått for å kanalisere lengre opphold og gruppeaktivitet hit. Fiskeplasser for barn, frisbeegolf, en liten zip-line?, eventyrsti, bålsteder, benker, bord i grupper og kanskje en ballplass.

På steinflater ved veiskjæringen i Svingen monteres det klatreløyper for lav klatring; horisontale klatreruter nært bakken eller en mini via ferrata. Fokus på geologi og skogbunn i furuskogen, og på fuglelivet, fokusert gjennom mange fuglekasser for ulike fuglearter. Det vil også være plass til dyrefigurer, etter forslag i skoleoppgavene.

For å kunne sykle i grupper langs gamle Rv77 til hovedutkikksplassen og tilbake til besøksenteret, kan gang- og sykkelveg langs E6 gjøre turen tryggere. Hvis det bygges sti langs bekken, kan stien ned Kjernfjellranta brukes til sykling.

1.9.7 Overnatting.

Overnattingstilbudet begrenses til utleiehytter, bygninger på Roparneset og Storfjordfjellkoia.

1.9.8 Opplevelse.

Ulike anlegg kan bygges for å spisse opplevelsen på innfallsporten. Hovedutkikksplassen ligger fritt over juvet, og krager ut over dalen på plattformer og ramper. Her kan du få en luftig «høydeskrekkspennende» opplevelse. Ytterst kan du redde deg inn i *Egget*, besøkspaviljongen som henger i floget over det dype juvet.

På den andre siden av dalen henger en liten utsiktsrampe på bratta på kanten av stupet over Sandrønna. På rampa "Lillesøster" er det et godt rekkverk å holde fast i når du gløtter over stupkanten ned i strykene, urene, oppover juvet og tvers over til "Egget".

Ved sentret kan du få luftige opplevelser ved å gå tretoppvandring eller ta turen opp i utsiktstårnet.

Informasjonspunktet ved kjerreveien nedenfor Sandrønna kan formidle de voldsomme rashendelsene som har foregått oppover i Junkerdalsura. Dette kan gi deg en sterk fornemmelse av rasfaren du utsetter deg for om du fortsetter innover.

1.9.9 Infrastruktur som nett, strøm, lys, transport.

Et informasjonssystem som benytter QRL-koder må være sikret mobiltelefondekning. Tilgang på nett må regnes som nødvendig infrastruktur. Solceller med batteripakker kan bedre bruken av anleggene og utredes i senere faser. Universell utforming forutsetter at det er tilbud om transport til hovedutkikksplassen.

1.9.10 Materialer.

De forskjellige forlagene i mulighetsstudien baserer seg på samme materialbruk.

Hovedprinsipper:

Robuste og miljøvennlige og materialer med enkelt vedlikehold, lave kostnader og som har størst mulig lokal tilknytning, - fortrinnsvis tre. Konstruksjoner skal være enkle å demontere slik at spor i naturen blir minimale. Farger og materialer skal best mulig harmonere med omgivelsene og skal være i tråd med prinsipper om bærekraft og lavt CO₂-utslipp.

Konkret tenker vi å benytte kjerneved av furu. Alternativt kan det benyttes varmebehandlet tre. Større bærekonstruksjoner av limtre. Kledninger og takteking med trespon tilsvarende Adde-Zetterquist- galleriet.

Fundamenter lages som stålforankring som bores/gyses fast i fjell. Disse kan lett fjernes hvis en ønsker å ta ned anlegg.

Rekkverk og sikkerhetsgjerder: Stolper av tre, «gjennomsiktige» områder av gjerdenetting (stål)

«Magasuggulv» (gjennomsiktige gulv): Strekkmetall, cortenstål.

Plater for skilt og info: Cortenstålplater («rustfarget»).

Andre materialer kan selvsagt vurderes, - men vil gi noe høyere investeringskostnader. (Tre er det billigste!)

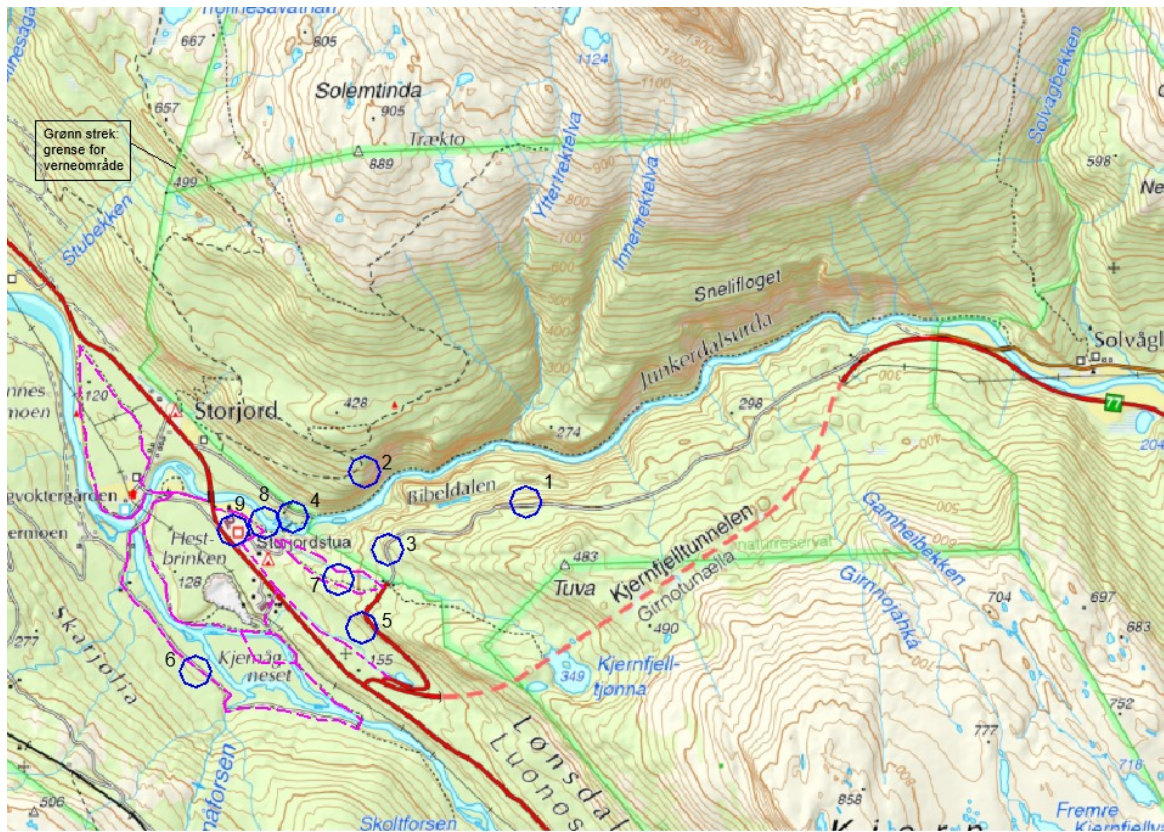
2.2.0 Oversikt over områder som drøftes

Denne tabellen viser de ni områdene i mulighetsstudien og alternativene som drøftes.

1 Ørnereiret	A	Består av adkomstplatå, ramper, utsiktspunkter og «ørneegget» som er hovedattraksjonen. Sittebenker, infotavler og bålplasser. I tillegg toalett for publikum og et driftsrom for avfall og utstyr.
	B	Adkomstplatå med sittebenker, infotavle, bålplasser og utsiktsrampe.
	C	Kun adkomstplatå med sittebenker og infotavle.
2 Sandrønna/Lillesøster	A	Består av sittebenker/bord, infotavler, utsiktsrampe og utsiktsplattform.
	B	Sittebenker/bord og utsiktsrampe og infotavle.
	C	Kun sittebenker/bord og infotavle.
3 Svingen	A	Består av adkomstplatå med infotavle, rampe, utsiktsplatå og triangelglassbygget som er hovedattraksjonen. Sittebenker, infotavler og bålplasser.
	B	Adkomstplatå med sittebenker og infotavle, rampe og utsiktsplatå.
	C	Kun adkomstplatå med sittebenker og infotavle.
4 Janshellaren	A	Ny varmestue inkl sauna og toalett (ørneegget), forbedret adkomst til elvebredden, to nye infopunkt med plassering av portalskilt og Sommerfeldt-statue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler.
	B	To nye infopunkt ved brua med plassering av portalskilt og Sommerfeldt-statue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler.
	C	Tre infopunkter med bålplasser og sitteplasser, portalskilt og Sommerfeldt-statue ved brua.
5 Kjernfjellbakken		
	B	Bålplass, sitteplasser (benker og bord) og infotavler.
6 Kjemåfossrunden	A	Ny sykkelveg og nye bruer. Eventyrfigurer.
	B	Skulpturer og nye bruer til turveg over Kjemågneset.
	C	Kun nye eventyrskulpturer.
7 Kjernfjellranten	A	Ny sti-trase langs bekken. Eksisterende sti som sykkeltrase. Ev. sikring og informasjon ved jettegryta.
	B	Dyreskulpturer og rasteplasser langs den gamle stien. Utbedring av våte partier med klopper og steinsetting.
	C	Kun utbedring av våte partier på den eksisterende stien med klopper og steinsetting.
8 Torget - startpunktet	A	Nytt bilfritt, aktivt torg ved hovedinngangen til besøkssenteret. Informasjon om turer og aktiviteter. Startpunkt for en hovedsti ut til opplevelsene. Omlegging av stier.
	B	Nye sittegrupper ved hovedinngangen. Omlegging av stier og markering av startpunktet.
	C	Kun omlegging av stiene og skilt med informasjon om turer og aktiviteter ved startpunktet
9 Besøkssenteret	A	Nytt utsiktsanlegg (tårn/ramper), tydelige trafikkområder og trygge gangtraseer.
	B	Tydelige trafikkområder, trygge gangtraseer og rydde for bedre utsikt fra Kajsas balkong.
	C	Kun nye parkeringsområder for besøkende og rydding for bedre utsikt fra Kajsas balkong.

Kart med markering av de ni områdene i mulighetsstudien

Områder som drøftes i rapporten ○

Sykkelsti - - -

2.2.1 Ørnereiret

Hvis det skal foreslås nye tiltak i Junkerdalsura naturreservat er det ønskelig å knytte nye inngrep til eksisterende inngrep. Den gamle riksvegtraseen går gjennom verneområdet.

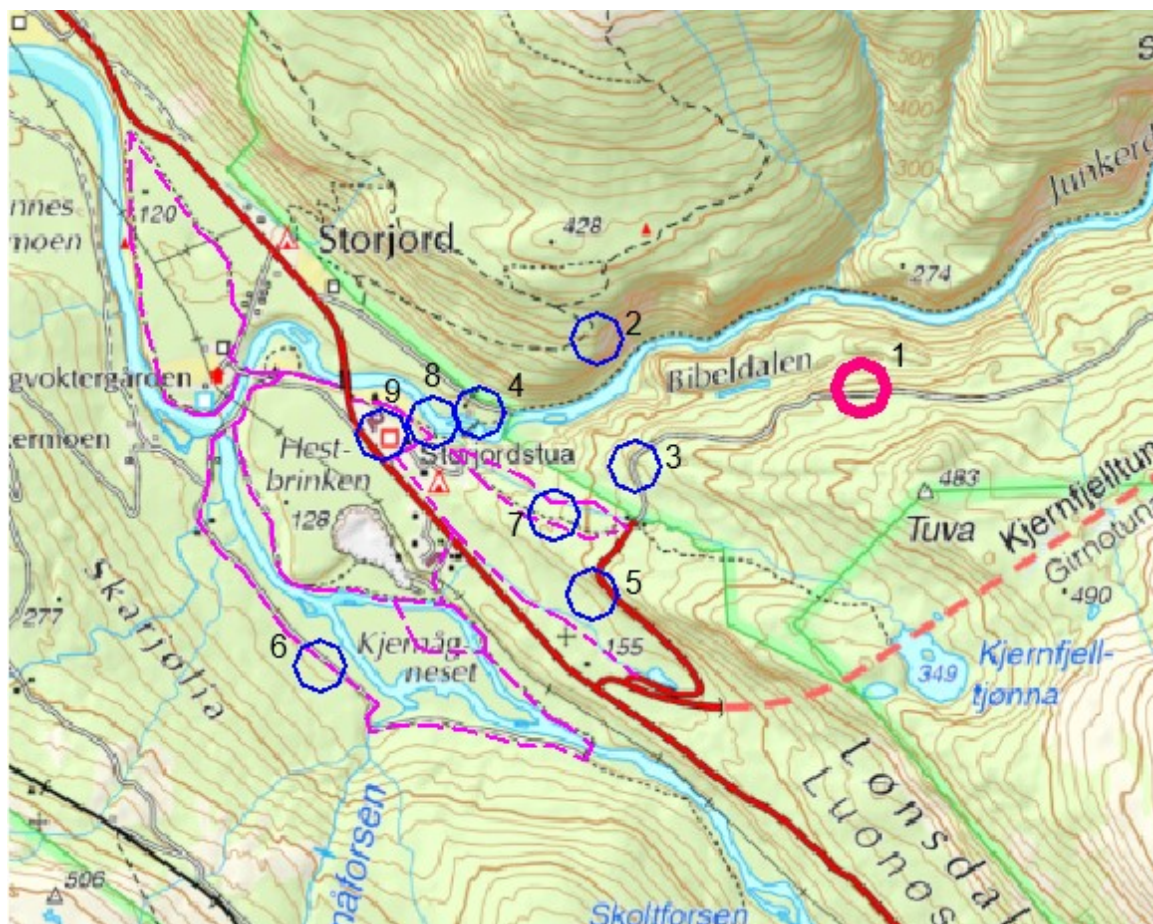
Hensikten med dette tiltaket er å skape en ny attraksjon og opplevelse der det er god oversikt over juvet. Utgangspunktet for ideen er et ørnereir, - forankret i klippen nedenfor veien og kragende luftig utover juvet.

Studien tar for seg tre alternativer for publikumstilrettelegging, der A er en komplett mulig utbygging. Og alt C er et minimumsanlegg, litt mer enn 0-alternativet (ingen inngrep eller anlegg)

A: Max: Består av adkomstplata, ramper, utsiktspunkter og «ørneegget» som er hovedattraksjonen. Sittebenker, infotavler og bålplasser. I tillegg toalett for publikum og et driftsrom for avfall og utstyr. (avlangt bygg). Det foreslås også to overnattingsbygg. (trekantet bygg).

B: Medium: Adkomstplata med sittebenker, infotavle, bålplasser og utsiktsrampe.

C: Mini: Kun adkomstplata med sittebenker og info-tavle.

Område 1, Ørnereiret, er markert med rød sirkel på kartet

Ørnereiret og Egget henger utover stupet

(Tegning U2 ARKITEKTER AS)

2.2.1 A Ørnereiret Max utbygging. Vurderinger

A Max: Består av adkomstplatå, ramper, utsiktspunkter og «ørneegget» som er hovedattraksjonen. Sittebenker, infotavler, og bålplasser. I tillegg toalett for publikum og et driftsrom for avfall og utstyr.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Meget gode muligheter til å gi informasjon langs stien og på veien opp mellom NNPS og Ørnereiret. Lett å plassere temaplakater om verne-områdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange steder å stanse opp for de som vil ta det rolig. Selve turen opp er beste formidler av området. Bygget Ørneegget gir mulig-heter til å samle grupper og skoleklasser. Samt anledning til grundigere info om stedets natur og kulturminner.	Den relativt lange veien opp fra NNPS gjør formidlingsarbeidet noe mer omfattende.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder. Med kikkert kan man se ørnereir på andre sida av Junkerdalsura. God visuell kommunikasjon fra nedre svingen (Portalskilt Saltfjellet-Svartisen). Enkelt å vise besøkende hvor det er anbefalt å gå når de spør etter turtips på senteret. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	
3 Familie	Flott familietur for den litt sprekere barnefamilien. Muligheter for mange stopp langs veien opp, med aktiviteter og informasjon.	Turen opp er kanskje noe for lang for de minste barna, og de som ikke klarer å gå så langt.
4 Naturgitte forutsetninger	Svært bratt og luftig. Platting og rampe med gjennomsliktig strekkmetall forsterker magasug-følelsen.	Kvaliteten til fjellet/berget, og framtidig bruk av veien kan begrense mulighetene. Må avklares tidlig.
5 Portalskilt	Portalskilt kan plasseres på øverste plass mot Junkerdalsura. Og lengre ned langs veien mot Junkerdal NP, Saltfjellet-Svartisen NP, samt Saltfjellet landskaps-vernområde.	Portalskilt skal ifølge merkevaren IKKE stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit eller som anlegget er plassert langs en eksisterende asfaltert vei.
6 Bålplass	Gode muligheter for bålplass. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bålplass må ha brannsikker konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Mange muligheter til stopp og info og aktiviteter langs veien opp.	Lang vei opp. Ikke alle besøkende er spreke toppturfolk med krav til urørte fjell. Dette er et turmål for barnefamilier uten erfaring fra fjell og vidde. Samt de som ikke er så spreke til beins.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spiseplasser og utedo.	
9 Tilgjengelighet	Relativ enkel fottur. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelses-hemmede kan etter særskilt avtale få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Asfaltveien er for lang og for bratt for de som er avhengige av rullestol eller er dårligere til beins, slik at de må ha biltransport.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg inne i naturreservatet legger tett inn til den eksisterende veien. Og kan derfor utføres uten vesentlig påvirkning av verneverdiene i reservatet. Fundamenter kan fjernes hvis bygningskonstruksjoner eventuelt tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Adkomstplattform, rampe og ørne-egget krever fundamenter i fjellskråningen på nedsida av veien. Tilsvarende må det lages fundamenter for toalettbygg og for eventuelle overnattingsbygg. Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift	Så lenge publikum følger stier og veien, og ikke benytter områder utenom sommeren, - vil ikke anlegg påvirke reindriften nevneverdig.	Det er en viss risiko for at folk ikke respekterer ferdselsforbudet utafor sesongen. Dette vil være negativt for reindriften pga vinterbeite. Jo mer spektakulært et anlegg blir, jo større risiko for at det vil tiltrekke seg besøkende utenom sommersesongen.

12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	Forskjellige bygg litt spredt på begge sider av veien gir noe naturslitasje.
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikkere bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss natur-slitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kost-nadskonsekvenser da skånsomme metoder kan være mere kostbare.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer stort av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer. Lave kostnader.	
17 Drift, bruksperiode	Plassering nært inn til veien gir enkel drift.	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	Inneholder forslag til plassering av portalskilt.	
20 Søknader og avklaringer		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Anlegget krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven. Det må også avklares med SVV om det vil være behov for egen tillatelse fra dem. I tillegg må det gjøres grunn-undersøkelser for fundamentering etc.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Dette forslaget er i tråd med tiltaksplan i dokumentet <i>Besøksstrategi</i> . Tilbyr publikum en langt bedre opplevelse av området. Vil både gi en forsterket opplevelse av naturen og vil være et besøksmål i seg selv. Øker markedsføringspotensialet av Storjord. Trekker besøkende vekk fra områder hvor de forstyrrer reindrift og naturmiljø. En god erstatter til den rasfarlige turen nede ved elva. Flere Instagram-turister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Høy	

Konklusjon: Tilrås som hovedattraksjon ved satsing på kanalisering av trafikk mot Kjernefjellsiden

2.2.1 B Ørnereiret Medium utbygging. Vurderinger

B: Medium: Adkomstplata med sittebenker, infotavle, bålplasser og utsiktsrampe.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Meget gode muligheter til å gi informasjon langs stien og på veien opp mellom NNPS og Ørnereiret. Lett å plassere temaplakater om verne-områdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange steder å stanse opp for de som vil ta det rolig. Selve turen opp er beste formidler av området.	Den relativt lange veien opp fra NNPS gjør formidlingsarbeidet noe mer omfattende.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder. Med kikkert kan man se ørnereir på andre sida av Junkerdalsura. God visuell kommunikasjon fra nedre svingen (Portalskilt Saltfjellet-Svartisen). Enkelt å vise besøkende hvor det er anbefalt å gå når de spør etter turtips på senteret. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	
3 Familie	Flott familietur for den litt sprekere barnefamilien. Muligheter for mange stopp langs veien opp, med aktiviteter og informasjon.	Turen opp er kanskje noe for lang for de minste barna, og de som ikke klarer å gå så langt.
4 Naturgitte forutsetninger	Svært bratt og luftig. Platting og rampe med gjennomiktig strekkmetall forsterker magasug-følelsen.	Kvaliteten til fjellet/berget, og framtidig bruk av veien kan begrense mulighetene. Må avklares tidlig.
5 Portalskilt	Portalskilt kan plasseres på øverste plass mot Junkerdalsura. Og lengre ned langs veien mot Junkerdal NP, Saltfjellet-Svartisen NP, samt Saltfjellet landskaps-vernområde.	Portalskilt skal ifølge merkevaren IKKE stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit eller som anlegget er plassert langs en eksisterende asfaltert vei.
6 Bål plass	Gode muligheter for bål plass. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bål plass må ha brannsikre konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Mange muligheter til stopp og info og aktiviteter langs veien opp.	Lang vei opp. Ikke alle besøkende er spreke topturfolk med krav til urørte fjell. Dette er et turmål for barnefamilier uten erfaring fra fjell og vidde. Samt de som ikke er så spreke til beins.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spiseplasser og utedo.	
9 Tilgjengelighet	Relativ enkel fottur. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan etter særskilt avtale få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Asfaltveien er for lang og for bratt for de som er avhengige av rullestol eller er dårligere til beins, slik at de må ha biltransport.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg inne i naturreservatet legger tett inn til den eksisterende veien. Og kan derfor utføres uten vesentlig påvirkning av verneverdiene i reservatet. Fundamenter kan fjernes hvis bygningskonstruksjoner eventuelt tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Adkomstplattform, rampe og ørneegget krever fundamenter i fjellskråningen på nedsida av veien. Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift	Så lenge publikum følger stier og veien, og ikke benytter områder utenom sommeren, - vil ikke anlegg påvirke reindriften nevneverdig.	Det er en viss risiko for at folk ikke respekterer ferdselsforbudet utafor sesongen. Dette vil være negativt for reindriften pga vinterbeite. Jo mer spektakulært et anlegg blir, jo større risiko for at det vil tiltrekke seg besøkende utenom sommersesongen.
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.

14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikere bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr metoder, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være mere kostbare.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer stort av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer. Lave kostnader.	
17 Drift, bruksperiode	Plassering nært inn til veien gir enkel drift.	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	Inneholder forslag til plassering av portalskilt.	
20 Søknader og avklaringer		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Anlegget krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven. Det må også avklares med SVV om det vil være behov for egen tillatelse fra dem. I tillegg må det gjøres grunnundersøkelser for fundamentering etc.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Dette forslaget er i tråd med tiltaksplan i dokumentet <i>Besøksstrategi</i> . Tilbyr publikum en langt bedre opplevelse av området. Vil både gi en forsterket opplevelse av naturen og vil være et besøksmål i seg selv. Øker markedsføringspotensialet av Storjord. Trekker besøkende vekk fra områder hvor de forstyrrer reindrift og naturmiljø. En god erstatter til den rasfarlige turen nede ved elva. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Middels	

Konklusjon: Alternativet har ikke blitt prioritert i de to eksemplene i tilrådingen

2.2.1 C Ørnereiret Mini utbygging. Vurderinger

C: Mini: Kun adkomstplatå med sittebenker og infotavle

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Meget gode muligheter til å gi informasjon langs stien og på veien opp mellom NNPS og Ørnereiret. Lett å plassere temaplakater om verneområdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange steder å stanse opp for de som vil ta det rolig. Selve turen opp er beste formidler av området.	Den relativt lange veien opp fra NNPS gjør formidlingsarbeidet noe mer omfattende.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder. Med kikkert kan man se ørnereir på andre sida av Junkerdalsura. God visuell kommunikasjon fra nedre svingen (Portalskilt Saltfjellet-Svartisen). Enkelt å vise besøkende hvor det er anbefalt å gå når de spør etter turtips på senteret. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	
3 Familie	Flott familietur for den litt sprekere barnefamilien. Muligheter for mange stopp langs veien opp, med aktiviteter og informasjon.	Turen opp er kanskje noe for lang for de minste barna, og de som ikke klarer å gå så langt.
4 Naturgitte forutsetninger		Kun adkomstplattform med nettingrekkverk gir noe redusert magasugfølelse.
5 Portalskilt	Portalskilt kan plasseres på øverste plass mot Junkerdalsura. Og lengre ned langs veien mot Junkerdal NP.	Portalskilt skal ifølge merkevaren IKKE stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit eller som anlegget er plassert langs en eksisterende asfaltert vei.
6 Bål plass	Gode muligheter for bål plass. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bål plass må ha brannsikker konstruksjon, og god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Mange muligheter til stopp og info og aktiviteter langs veien opp.	Lang vei opp
8 Sammenheng med elevforslagene	Mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spiseplasser.	Redusert magasugfølelse Ikke toalettbygg
9 Tilgjengelighet	Relativ enkel fottur. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav i om universell utforming i byggeforskrifter.	Asfaltveien er for lang og for bratt for de som er avhengige av rullestol slik at de må ha biltransport.
10 Bærekraft. Naturverdi	Anlegg inne i naturreservatet ligger tett inn til den eksisterende veien. Og gir dermed relativ liten påvirkning av naturverdiene. Fundamenter kan fjernes hvis bygninger eventuelt demonteres. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Adkomstplattform krever fundamenter av stål/betong i fjellskråningen på nedsida av veien. Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift	Så lenge publikum følger stier og veien, og ikke benytter områder utenom sommeren, - vil ikke anlegg påvirke reindriften nevneverdig.	Det er en viss risiko for at folk ikke respekterer ferdselsforbudet utafor sesongen. Dette vil være negativt for reindriften pga vinterbeite.
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpassing	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpassing.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikkere dekke og rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr metoder, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være fordyrende.
16 Utstyr, installasjoner,	Konstruksjoner og materialer stort av lokalt	

<i>byggningskonstruksjoner</i>	tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer. Lave kostnader.	
<i>17 Drift, bruksperiode</i>	Plassering nært inn til veien gir enkel drift.	
<i>18 Vedlikehold</i>		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
<i>19 Varemerkestrategi</i>	I tråd med varemerkestrategi.	
<i>20 Søknader og avklaringer</i>		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Anlegget krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven. Det må også avklares med SVV om det vil være behov for egen tillatelse fra dem.
<i>21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet</i>	Tilbyr publikum en noe bedre opplevelse av området. Høyere besøkstall til NNPS, større kommersiell verdi. Øker markedsføringspotensialet. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
<i>22 Anslått behov for investering</i>		

Konklusjon: Alternativet har ikke blitt prioritert i de to eksemplene i tilrådingen, men kan være aktuell som del av satsing på sykling langs gamle RV77.

2.2.2 Sandrønna / Lillesøster

Rampe og utsiktsplattform på stien opp til Solvågtinden. En trekonstruksjon forankret i skråninga.

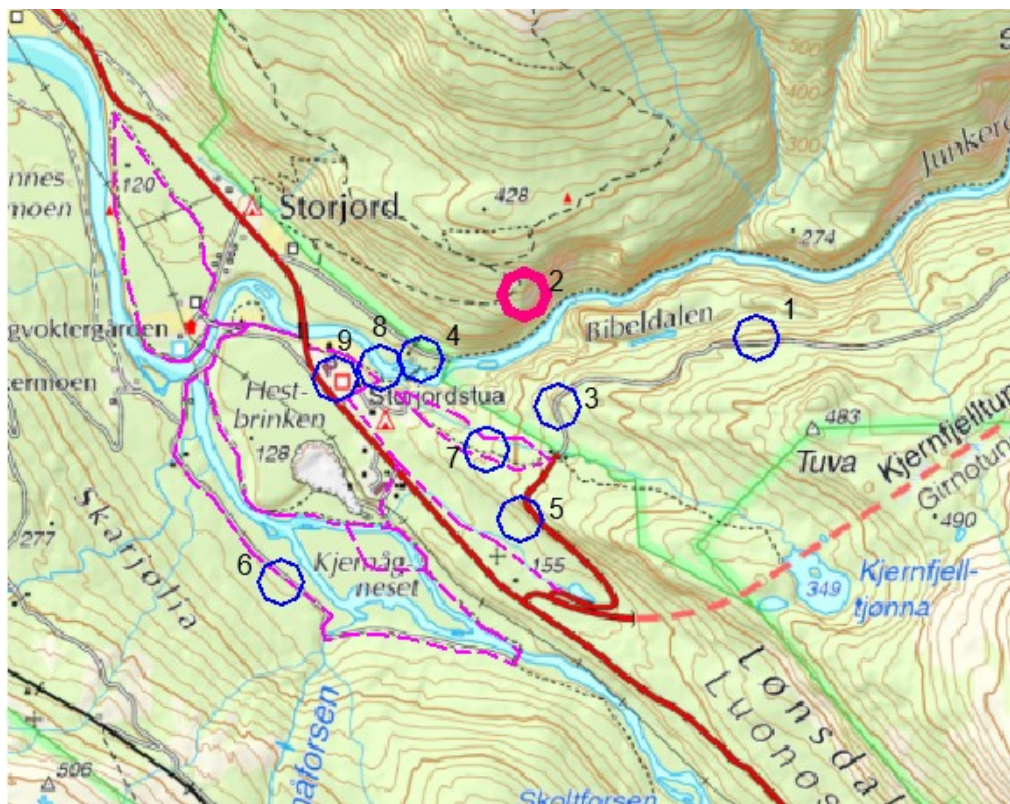
Ligger inne i verneområdet. Bevegelseshemmede kan ikke benytte anlegget, det kan bare nås til fots

Kan realiseres i 3 alternativer for publikumstilrettelegging, der A er en komplett mulig utbygging. Og alt C er et minimumsanlegg, litt mer enn 0-alternativet (ingen inngrep eller anlegg)

A: Max: Består av sittebenker/bord, infotavler, utsiktsrampe og utsiktsplattform.

B: Medium: Sittebenker/bord og utsiktsrampe og infotavle.

C: Mini: Kun sittebenker/bord og infotavle.

2.2.2 A Sandrønna / Lillesøster Max utbygging. Vurderinger

A: Max Består av sittebenker/bord, infotavler, utsiktsrampe og utsiktsplattform.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Det er flere plasser langs stien hvor det er mulig å plassere temaplakater om verneområdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange muligheter til å lage plasser hvor en kan stanse for dem som vil ta det rolig.	Stien helt opp til Lillesøster er muligens for krevende for de fleste, slik at info må plasseres nærmest NNPS.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	Utsikten kan kun nås til fots. NNPS ikke synlig herfra. Det må muligens ryddes noen trær for å gi fir sikt mot Ølfjellet/Saltfjellet-Svartisen NP.
3 Familie	Flott familietur for den litt sprekere barnefamilien.	Turen opp er ikke egnet for de minste barna og de som ikke klarer å gå så langt. Ikke mulig å gå med barnevogn eller rullestol.
4 Naturgitte forutsetninger	Svært bratt og luftig. Rampe med gjennomiktig strekkmetall forsterker magasugfølelsen.	Innfesting i fjell/berg må kartlegges tidlig i prosessen.
5 Portalskilt	Mot Junkerdalsura NR, Saltfjellet-Svartisen, Saltfjellet LVO og Junkerdals NP.	Portalskilt skal ifølge merkevaren IKKE stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit da dette er langs en gammel og mye brukt hestekjørevei .
6 Bål plass		Ikke tilrådelig med bål plass da det er my skog her. Skogbrannfare.
7 Aktivitet/opplevelse		Dårlige muligheter for aktiviteter.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, informasjon, sitte- og spiseplasser.	Ikke toalettbygg. Få muligheter for aktiviteter selv om det finnes muligheter til stopp langs veien.
9 Tilgjengelighet		Ikke mulig for bevegelsehemmede å nå hit. Tilfredsstillende ikke krav i om universell utforming i byggeforskrifter.
10 Bærekraft. Naturverdier	Fundamenter kan fjernes hvis rampe etc eventuelt demonteres. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Anlegg inne i et naturreservat. Rampe krever fundamenter i skråningen. Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift	Forslaget er ikke kontrollert med reinbeitedistriktet. Stien opp til Storfjordfjellkoia er mye brukt året rundt. Lite sannsynlig at anlegget vil påvirke reindriften negativt.	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpassing	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpassing.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikere ramper og rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Vanskelig tilgjengelig byggeplass. Komponenter må fraktes hit til fots(?), ATV, eller muligens helikopter? Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr metoder, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggeteknikker kan være dyrere. Kostbar frakt til byggeplass.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer stort sett av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer. Lave kostnader.	
17 Drift, bruksperiode		Tilgjengelighet kun til fots gir noe tungvint drift, f eks for avfallshenting.
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	I tråd med varemerkestrategi.	

20 Søknader og avklaringer		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven. Kartlegging av geologiske forhold må gjøres i forkant.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en bedre opplevelse av området. Høyere besøkstall til NNPS, større kommersiell verdi. Øker markedsføringspotensialet. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Middels	

Konklusjon: Lillesøster kan bygges slik at utsiktsrampen dominerer lite for områdene rundt, og samtidig gir en sterk magasugfølelse og flott utsikt. Dette kan bli en enkel hovedattraksjon i strategien som kanaliserer besøkende til nærområdet og mot Solvågtind.

2.2.2 B Sandrønna / Lillesøster Medium utbygging. Vurderinger

B: Medium: Sittebenker/bord, utsiktsrampe og infotavle.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Det er flere plasser langs stien hvor det er mulig å plassere temaplakater om verneområdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange muligheter til å lage plasser hvor en kan stanse for dem som vil ta det rolig.	Stien helt opp til Lillesøster er muligens for krevende for de fleste, slik at info må plasseres nærmest NNPS.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	Utsikten kan kun nås til fots. NNPS ikke synlig herfra.
3 Familie	Flott familietur for den litt sprekere barnefamilien.	Turen opp er ikke egnet for de minste barna og de som ikke klarer å gå så langt. Ikke mulig å gå med barnevogn eller rullestol.
4 Naturgitte forutsetninger	Svært bratt og luftig. Rampe med gjennomsiktig strekkmetall forsterker magasugfølelsen.	
5 Portalskilt	Mot Junkerdalsura NR, Saltfjellet-Svartisen, Saltfjellet LVO og Junkerdals NP.	Portalskilt skal ifølge merkevaren IKKE stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit da dette er langs en gammel og mye brukt hestekjørevei.
6 Bålplass		Ikke tilrådelig med bålplass da det er my skog her. Skogbrannfare.
7 Aktivitet/opplevelse		Dårlige muligheter for aktiviteter.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, informasjon, sitte- og spiseplasser.	Ikke toalettbygg. Få muligheter for aktiviteter.
9 Tilgjengelighet		Ikke mulig for bevegelses-hemmede å nå hit. Tilfredsstillende ikke krav i om universell utforming i byggeforskrifter.
10 Bærekraft. Naturverdier	Fundamenter kan fjernes hvis rampe etc eventuelt demonteres. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Anlegg inne i et naturreservat. Adkomstplattform og rampe krever fundamenter av stål/betong i skråningen. Å lede publikum inn i området gir en viss natur-slitasje.
11 Konsekvens for reindrift	Forslaget er ikke kontrollert med reinbeitedistriktet. Stien opp til Stordjordfjellkoia er mye brukt året rundt. Lite sannsynlig at anlegget vil påvirke reindriften negativt.	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikkere ramper og rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Vanskelig tilgjengelig byggeplass. Komponenter må fraktes hit til fots(?), ATV, eller muligens helikopter? Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr metoder, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være dyrere. Kostbar frakt til byggeplass.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer stort sett av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer. Lave kostnader.	
17 Drift, bruksperiode		Tilgjengelighet kun til fots gir noe tungvint drift, f eks for avfallshenting.
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	I tråd med varemerkestrategi.	
20 Søknader og avklaringer		Anlegget ligger inne i verneområdet og

		krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven. Kartlegging av geologiske forhold må gjøres i forkant
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en bedre opplevelse av området. Høyere besøkstall til NNPS, større kommersiell verdi. Øker markedsføringspotensialet. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Lav til middels	

Konklusjon: Dette er en enklere versjon av Lillesøster som gir utsikt men i mindre grad magasugeseffekt

2.2.2 C Sandrønna / Lillesøster Mini utbygging. Vurderinger

C: Mini: Kun sittebenker/bord og info-tavle.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Det er flere plasser langs stien hvor det er mulig å plassere temaplakater om verneområdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange muligheter til å lage plasser hvor en kan stanse for dem som vil ta det rolig.	Stien helt opp til Lillesøster er muligens for krevende for de fleste, slik at info må plasseres nærmest NNPS.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	Utsikten kan kun nås til fots. NNPS ikke synlig herfra.
3 Familie	Flott familietur for den litt sprekere barnefamilien.	Turen opp er ikke egnet for de minste barna og de som ikke klarer å gå så langt. Ikke mulig å gå med barnevogn eller rullestol.
4 Naturgitte forutsetninger	Svært bratt og luftig på kanten.	Må muligens sikres med gjerde eller rekkverk.
5 Portalskilt	Mot Junkerdalsura NR, Saltfjellet-Svartisen, Saltfjellet LVO og Junkerdals NP.	Portalskilt skal ifølge merkevaren IKKE stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit da dette er langs en gammel og mye brukt hestekjøvevei.
6 Bål plass		Ikke tilrådelig med bål plass da det er mye skog her. Skogbrannfare.
7 Aktivitet/opplevelse		Dårlige muligheter for aktiviteter.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, informasjon, sitte- og spiseplasser.	Ikke toalettbygg. Få muligheter for aktiviteter.
9 Tilgjengelighet		Ikke mulig for bevegelseshemmede å nå hit. Tilfredsstillende ikke krav i om universell utforming i byggeforskrifter.
10 Bærekraft. Naturverdier	Fundamenter kan fjernes hvis bord/benker eventuelt demonteres. Møbler utformes etter bærekraftsprinsipper.	Anlegg inne i et naturreservat. Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift	Forslaget er ikke kontrollert med reinbeitedistriktet. Stien opp til Storjordfjellkoia er mye brukt året rundt. Lite sannsynlig at anlegget vil påvirke reindriften negativt.	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikere benker og bord. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Vanskelig tilgjengelig byggeplass. Komponenter må fraktes hit til fots(?), ATW, eller muligens helikopter? Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr metoder, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være dyrere. Kostbar frakt til byggeplass.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer stort sett av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer. Lave kostnader.	
17 Drift, bruksperiode		Tilgjengelighet kun til fots gir noe tungvint drift, f eks for avfallshenting.
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	I tråd med varemerkestrategi.	
20 Søknader og avklaringer		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området.

		Krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en bedre opplevelse av området. Høyere besøkstall til NNPS, større kommersiell verdi. Øker markedsføringspotensialet. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Lav	

Konklusjon: Alternativet er anbefalt som supplement til satsingen på Ørnereiret

2.2.3 Svingen

Ideen er å utnytte et tydelig landskapselement. En veiskjæring gjennom fjell, langs eks vei.

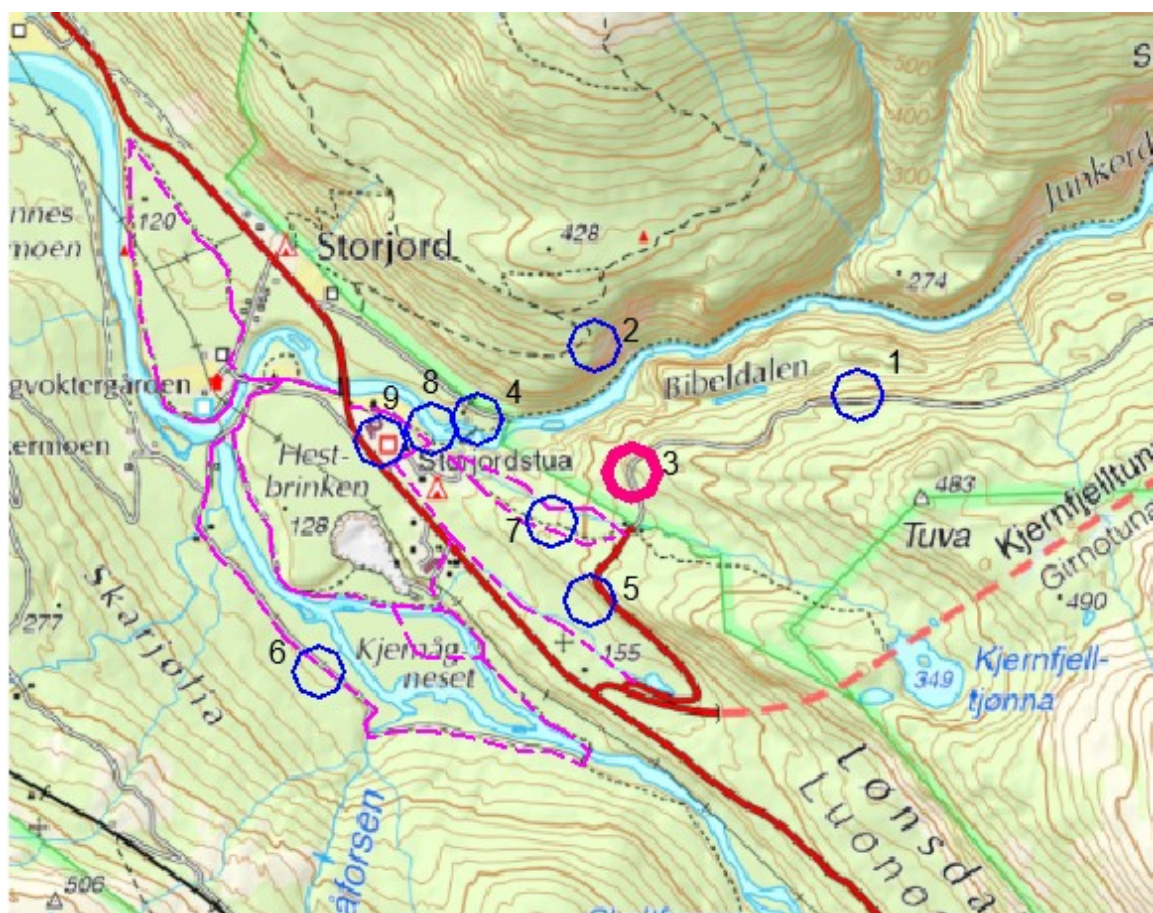
Ligger inne i verneområdet. Bevegelsehemmede kan benytte anlegget, unntatt opp til triangelglassbygget.

Kan realiseres i 3 alternativer for publikumstilrettelegging, der A er en komplett mulig utbygging. Og alt C er et minimumsanlegg, litt mer enn 0-alternativet (ingen inngrep eller anlegg)

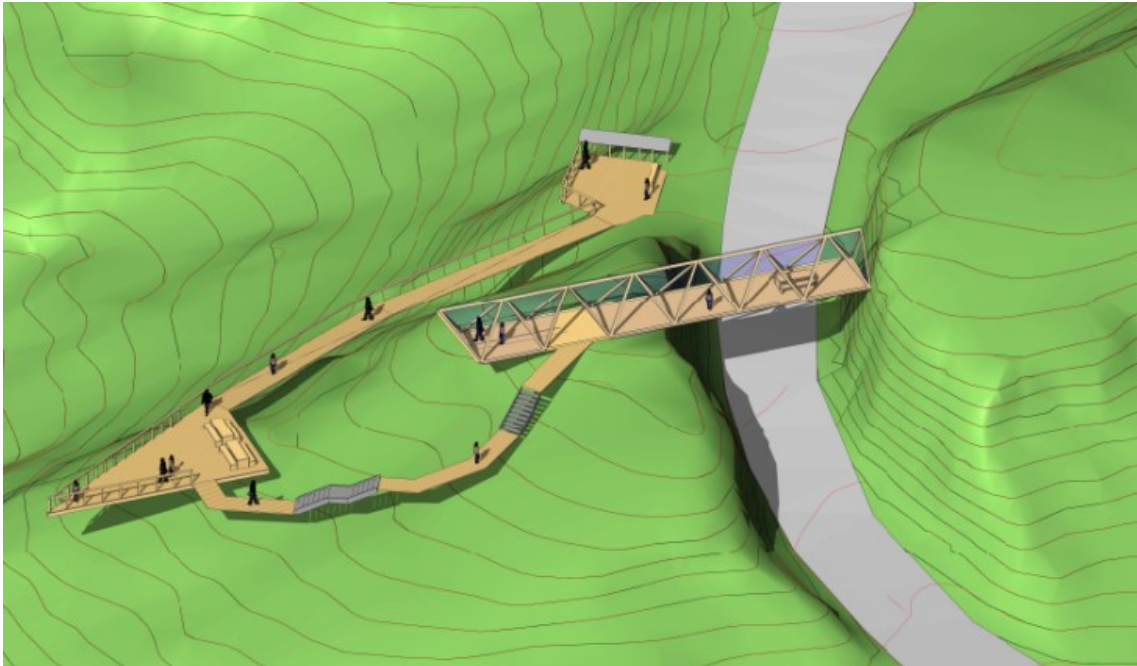
A: Max: Består av adkomstplatå med infotavle, rampe, utsiktsplatå og triangelglassbygget som er hovedattraksjonen. Sittebenker, infotavler og bålplasser.

B: Medium: Adkomstplatå med sittebenker og infotavle, rampe og utsiktsplatå.

C: Mini: Kun sittebenker og infotavler langs veien, samt mini «via ferrata» i lav høyde, for barn.

Triangelglassbygget krager utover skjæringen i Svingen

(Tegning: U2 ARKITEKTER AS)

2.2.3 A Max utbygging Svingen. Vurderinger

A: Max: Består av adkomstplatå med infotavle, rampe, utsiktsplatå, mini «via ferrata» for barn. Triangelglassbygget er hovedattraksjonen.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Meget gode muligheter til å gi informasjon langs stien og på veien opp mellom NNPS og Svingen. Lett å plassere temaplakater om verneområdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange steder å stanse opp for de som vil ta det rolig. Selve turen opp er beste formidler av området. Triangelglassbygget på toppen gir muligheter til å samle grupper og skoleklasser. Og bedre anledning til grundigere info om stedets natur og kultur.	Den relativt lange veien opp fra NNPS gjør formidlingsarbeidet noe mer omfattende.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot fire verneområder og Kjemåfossen. God visuell kommunikasjon fra utsiktsplattformen. Enkelt å vise besøkende hvor det er anbefalt å gå når de spør etter turtips på senteret. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	
3 Familie	Flott familietur for barnefamilier. Muligheter for mange stopp langs veien opp, med aktiviteter og informasjon.	Turen opp er kanskje noe for lang for de minste barna, og de som ikke klarer å gå så langt.
4 Naturgitte forutsetninger	Bratt og luftig. Utsiktsplattform med gjennomsliktig strekkmetall forsterker magasugfølelsen.	
5 Portalskilt	Portalskilt kan plasseres mot Junkerdalsura. Og lengre ned langs veien mot Junkerdal NP.	Portalskilt skal ifølge merkevaren ikke stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit eller som anlegget er plassert langs en eksisterende asfaltert vei.
6 Bål plass	Gode muligheter for bål plass. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bål plass må ha brannsikre konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Mange muligheter til stopp og info og aktiviteter langs veien opp. Klatremuligheter i fjellknausen (via ferrata for barn)	Kanskje noe lang vei opp hit for de minste barna.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spise plasser, bro over fjellknauser.	Ikke toalett.
9 Tilgjengelighet	Relativ enkel fottur fra nasjonalparksenteret og meget enkel/kort tur fra parkeringsplassen vd naturreservatgrensen. Anbefalt tur vil være den fra senteret. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan etter særskilt avtale få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Asfaltveien er for lang og for bratt for de som er avhengige av rullestol slik at de må ha biltransport. Ikke rullestoladkomst til Triangelglassbygget.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg inne i naturreservatet legger tett inn til den eksisterende veien og der det store inngrep fra før. Og gir dermed relativ liten påvirkning av verneverdiene i naturreservatet. Fundamenter kan fjernes hvis bygg eventuelt tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Adkomstplattform, rampe og glassbygget krever fundamenter av stål/betong i fjell. Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift		For reindriften er det OK med besøkende langs veien i sesongen sommertid. Men det er ikke ønskelig å lede folk ut i terrenget her. Det er fine lavtepper i området som ikke må slites ned sommerstid. Dette er viktig reinbeite på vinteren. Reindriften ønsker ikke at publikum ledes ut i terrenget eller opp på knausen. Anlegget er derfor ikke aktuelt da det er i strid med reindriftsinteresser.

12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonen er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Det er mulig å prefabrikkere bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr transport, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være mere kostbare.
17 Drift, bruksperiode	Konstruksjoner og materialer stort sett av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer.	Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
18 Vedlikehold	Plassering nært inn til veien gir enkel drift.	
19 Varemerkestrategi	I tråd med varemerkestrategi.	
20 Søknader og avklaringer		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Anlegget krever også søknader jfr plan- og bygningsloven. Det må også avklares med SVV om det vil være behov for egen tillatelse fra dem
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en lang bedre opplevelse av naturen i området og vil være et besøksmål i seg selv. Øker markedsførings-potensialet for Størdjord. Trekker besøkende vekk fra det rasfarlige området ved elva. Flere Instagram-turister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Middels til høy	

Konklusjon: Tilrås ikke på grunn av hensyn til reindrift

2.2.3 B Medium utbygging Svingen. Vurderinger

B: Medium: Adkomstplatå med sittebenker, infotavle, rampe og utsiktsplatå.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Meget gode muligheter til å gi informasjon langs stien og på veien opp mellom NNPS og Svingen. Lett å plassere temaplakater om verneområdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange steder å stanse opp for de som vil ta det rolig. Selve turen opp er beste formidler av området.	Den relativt lange veien opp fra NNPS gjør formidlingsarbeidet noe mer omfattende.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot fire verneområder og Kjemåfossen. God visuell kommunikasjon fra utsiktsplattformen. Enkelt å vise besøkende hvor det er anbefalt å gå når de spør etter turtips på senteret. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	
3 Familie	Flott familietur for barnefamilier. Muligheter for mange stopp langs veien opp, med aktiviteter og informasjon.	Turen opp er kanskje noe for lang for de minste barna, og de som ikke klarer å gå så langt.
4 Naturgitte forutsetninger	Bratt og luftig. Utsiktsplattform med gjennomiktig strekkmetall forsterker magasugfølelsen.	Litt mindre magasugfølelse da bygget på knausen ikke er med i dette alternativet.
5 Portalskilt	Portalskilt kan plasseres mot Junkerdalsura. Og lengre ned langs veien mot Junkerdal NP.	Portalskilt skal ifølge merkevaren ikke stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit eller som anlegget er plassert langs en eksisterende asfaltert vei.
6 Bål plass	Gode muligheter for bål plass. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bål plass må ha brannsikker konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Mange muligheter til stopp og info og aktiviteter langs veien opp. Klatremuligheter i fjellknausen (via ferrata for barn)	Kanskje noe lang vei opp hit for de minste barna.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spise plasser, bro over fjellknauser.	Ikke toalett.
9 Tilgjengelighet	Relativ enkel fottur. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan etter særskilt tillatelse få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Asfaltveien er for lang og for bratt for de som er avhengige av rullestol slik at de må ha biltransport.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg inne i naturreservatet legger tett inn til den eksisterende veien og der det store inngrep fra før. Og gir dermed relativ liten påvirkning av naturverdiene. Fundamenter kan fjernes hvis bygningskonstruksjoner eventuelt tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Adkomstplattform og rampe krever fundamenter av stål/betong i fjell. Å lede publikum inn i området gir en viss natur-slitasje.
11 Konsekvens for reindrift		For reindriften er det OK med besøkende langs veien i sesongen sommertid. Men det er ikke ønskelig å lede folk ut i terrenget her. Det er fine lavtepper i området som ikke må slites ned sommerstid. Dette er viktig reinbeite på vinteren. Reindriften ønsker ikke at publikum ledes ut i terrenget eller på knausen. Anlegget er derfor ikke aktuelt da det er i strid med reindriftsinteresser.
12 Arkitektonisk kvalitet	Anlegget designes av profesjonelle arkitekter for å sikre god kvalitet	
13 Landskapstilpassing	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpassing.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	

15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikkere bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr metoder, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være mere kostbare.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer.	
17 Drift, bruksperiode	Plassering nært inn til veien gir enkel drift.	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig (daglig?) vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	I tråd med varemerkestrategi.	
20 Søknader og avklaringer		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Anlegget krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven. Det må også avklares med SVV om det vil være behov for egen tillatelse fra dem.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en lang bedre opplevelse av naturen i området og vil være et besøksmål i seg selv. Øker markedsføringspotensialet for Storjord. Trekker besøkende vekk fra det rasfarlige området ved elva. Flere Instagram-turister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Middels	

Konklusjon: Tilrås ikke på grunn av hensyn til reindrift

2.2.3 C Mini utbygging Svingen. Vurderinger

C: Mini: Adkomstplatå med sittebenker og infotavle.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Meget gode muligheter til å gi informasjon langs stien og på veien opp mellom NNPS og Svingen. Lett å plassere temaplakater om verneområdene, geologi, botanikk, kulturhistorie etc. Mange steder å stanse opp for de som vil ta det rolig. Selve turen opp er beste formidler av området.	Den relativt lange veien opp fra NNPS gjør formidlingsarbeidet noe mer omfattende.
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot fire verneområder og Kjemåfossen. God visuell kommunikasjon fra utsiktsplattformen. Enkelt å vise besøkende hvor det er anbefalt å gå når de spør etter turtips på senteret. Utmerket for fotostandpunkt. Instagramvennlig.	
3 Familie	Flott familietur for barnefamilier. Muligheter for mange stopp langs veien opp, med aktiviteter og informasjon.	Turen opp er kanskje noe for lang for de minste barna, og de som ikke klarer å gå så langt.
4 Naturgitte forutsetninger	Bratt og luftig. Utsiktsplattform med gjennomiktig strekkmetall forsterker magasugfølelsen.	Litt mindre magasugfølelse da bygget på knausen ikke er med i dette alternativet.
5 Portalskilt	Portalskilt kan plasseres mot Junkerdalsura. Og lengre ned langs veien mot Junkerdal NP.	Portalskilt skal ifølge merkevaren ikke stå inne i verneområde slik som her. Muligens kan det vurderes som greit eller som anlegget er plassert langs en eksisterende asfaltert vei.
6 Bålplass	Gode muligheter for bålplass. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bålplass må ha brannsikker konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Mange muligheter til stopp og info og aktiviteter langs veien opp. Klatremuligheter i fjellknausen (via ferrata for barn)	Kanskje noe lang vei opp hit for de minste barna.
8 Sammenheng med elevforslagene	Magasug, mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spiseplasser, bro over fjellknauser.	Ikke toalett.
9 Tilgjengelighet	Relativ enkel fottur. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan etter særskilt tillatelse få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Asfaltveien er for lang og for bratt for de som er avhengige av rullestol slik at de må ha biltransport.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg inne i naturreservatet legger tett inn til den eksisterende veien og der det store inngrep fra før. Og gir dermed relativ liten påvirkning av naturverdiene. Fundamenter kan fjernes hvis bygningskonstruksjoner tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Adkomstplattform krever fundamenter av stål/betong i fjell. Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift		For reindriften er det OK med besøkende langs veien i sesongen sommertid. Men det er ikke ønskelig å lede folk ut i terrenget her. Det er fine lavtepper i området som ikke må slites ned sommerstid. Dette er viktig reinbeite på vinteren. Reindriften ønsker ikke at publikum ledes ut i terrenget eller på knausen. Anlegget er derfor ikke aktuelt da det er i strid med reindriftsinteresser.
12 Arkitektonisk kvalitet	Anlegget designes av profesjonelle arkitekter for å sikre god kvalitet	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning.	Anlegget tilfører nye synlige elementer i landskapet.

<i>14 Sammenheng innfallsport</i>	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
<i>15 Utførelse, sikkerhet, trafikk</i>	Det er mulig å prefabrikkere bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr metoder, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være mere kostbare.
<i>16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner</i>	Konstruksjoner og materialer stort av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer.	
<i>17 Drift, bruksperiode</i>	Plassering nært inn til veien gir enkel drift.	
<i>18 Vedlikehold</i>		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig (daglig?) vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
<i>19 Varemerkestrategi</i>	I tråd med varemerkestrategi.	
<i>20 Søknader og avklaringer</i>		Anlegget ligger inne i verneområdet og krever derfor søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud inne i området. Anlegget krever også nabovarsler og rammesøknad jfr plan- og bygningsloven. Det må også avklares med SVV om det vil være behov for egen tillatelse fra dem.
<i>21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet</i>	Tilbyr publikum en lang bedre opplevelse av naturen i området og vil være et besøksmål i seg selv. Øker markedsføringspotensialet for Storjord. Trekker besøkende vekk fra det rasfarlige området ved elva. Flere Instagram-turister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
<i>22 Anslått behov for investering</i>	<i>Middels til lav</i>	

Konklusjon: Tiltrås som mulig med tilstrekkelig hensyn til reindrift

2.2.4 Janshellaren

Ideen er å ruste opp et eksisterende mye brukt område slik at det blir bedre tilrettelagt for grupper og et aktivitetsområde for familier. Ved senere detaljutforming innarbeides forslag fra elevene.

Kun 500 meter lett gange fra NNPS. Utafor verneområdet. Bevegelseshemmede kan benytte anlegget. Janshellaren er vurdert i tre alternativer for publikumstilrettelegging, der A er en komplett mulig utbygging. Og alt C er et minimumsanlegg, litt mer enn 0-alternativet (lite nye inngrep eller anlegg)

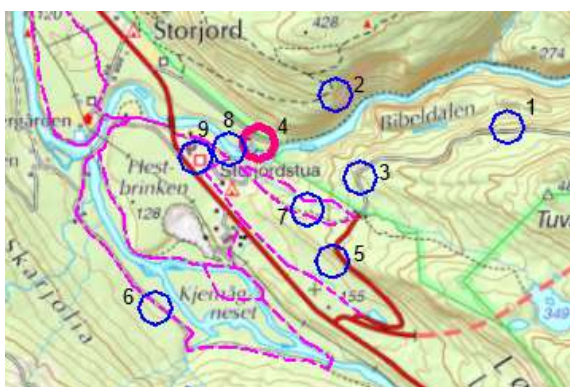
Janshellaren består av tre delområder.

1. Del en ved hengebrua er to informasjonspunkt for hhv. dyreliv og botanikk med anlagte venteområder på begge sider av brua. Sommerfeldtstatuen flyttes hit.
2. Del to er et aktivitetsområde ved elva med sauna, raste-, bade- og fiskeplass.
3. Del tre er en rasteplass på den gamle Junkerdalsvegen med informasjonspunkt for rashistorikken og Junkerdalsura.

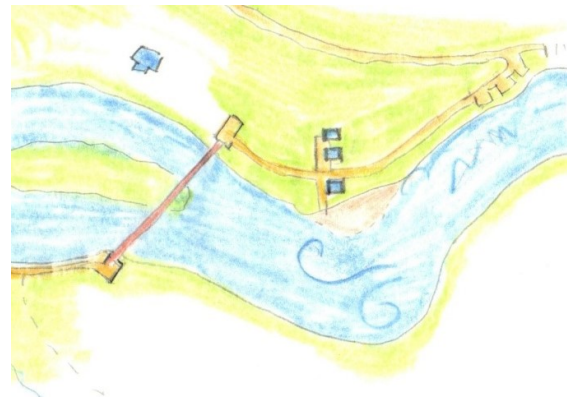
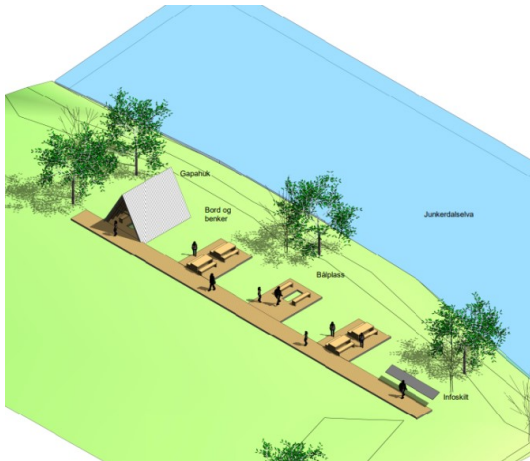
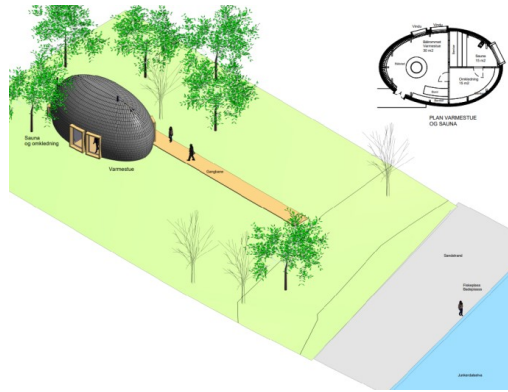
A: Max: Ny varmestue med sauna og toalett (ørneegget), forbedret adkomst til elvebredden, to nye infopunkt med plassering av portalskilt og Sommerfeldtstatue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler. Eksisterende sitteplasser rives.

B: Medium: To nye infopunkt ved brua med plassering av portalskilt og Sommerfeldtstatue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler. Eksisterende sitteplasser rives.

C: Mini: Tre infopunkter med bålplasser og sitteplasser, portalskilt og Sommerfeldtstatue ved brua.

Illustrasjon av ulike muligheter ved Janshellaren. Tilrettelegging for bruk av klasser og grupper

2.2.4 A Max utbygging Janshellaren. Vurderinger

A: Max: Ny varmestue inkl. sauna og toalett (ørneegget), forbedret adkomst til elvebredden, to nye infopunkt med plassering av portalskilt og Sommerfeldtstatue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler. Eks sitteplasser rives.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Svært gode muligheter til å informere om botanikk og verneområdene rundt Storjord og geologien i hele midtre Nordland. Lett å plassere temaplakater rundt i området. Bra plass for utendørs formidling i regi av besøkscenteret uten at det forstyrrer miljøet på Roparneset.	
2 Utsikt/oversikt	Utsikten gjelder først og fremst nærhet til elva og sikt oppover Junkerdalsura.	Ikke så god utsikt mot de store landskapsrom.
3 Familie	Kort og enkel vei også for småbarnsfamilier. Gode muligheter for barnevogn og rullestolbrukere. Veldig godt egnet som familietur. Slett område med natur egnet for informasjon, lek og rekreasjon. Muligheter for mange aktiviteter. Fungerer fint som turmål for den unge familien; på en kort vei er mange opplevelser samlet: tursti, hengebru, informasjon, utsikt mot juv, elv, bålplate.	
4 Naturgitte forutsetninger	Hengebrua over elva gir en viss magasugfølelse. Opplevelsen kan forsterkes ved at deler av brubanen erstattes med strekkmetall, slik at man ser rett ned i vannet når man passerer.	Ikke så høy magasugfaktor da det ikke er så stor høyde fra der man går og ned.

5 Portalskilt	Mulig å plassere portalskilt inn mot Junkerdalsura.	
6 Bål plass	Gode muligheter for flere bål plasser, slik at flere grupper kan fordele seg på separate plasser. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bål plass må ha brannsikre konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Hengebrua over elva spennende både for voksne og barn. Stort og flatt område nært elva gir mange muligheter for varierte aktiviteter. Fiskemuligheter i elva (krever fiskekort). Gode muligheter til å knytte Sommerfeldt-plassen sammen med en tur til Arboretet og Klatrejungelen ved å gå via Roparneset. Styrker NNPS som besøksmål i seg selv.	Nærhet til den rasfarlige eksisterende veien oppover langs elva kan medføre risiko for at flere vil «ulovlig» benytte seg av denne. Det bør derfor bygges et mere tydelig stengsel, port eller bom mot det rasfarlige området.
8 Sammenheng med elevforslagene	Mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spise plasser, bål plasser, toalett.	Ikke så høy magasugfaktor da det ikke er så stor høyde fra der man går og ned.
9 Tilgjengelighet	Kort og enkel fottur fra NNPS. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Kort vei fra NNPS og god tilgjengelighet kan gi en viss risiko for «overbefolkning» i den mest hektiske sesongen. Med riktig utforming er det mulig å spre besøkende slik at de ikke forstyrrer hverandre.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg er utenfor naturreservatet. Gir liten påvirkning av naturverdiene da det supplerer elementer som er der fra før. Fundamenter kan fjernes hvis bygg tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje. Usikkert i hvilken grad området er utsatt for flom. Anlegg i kantsone mot vassdrag stiller særskilte krav.
11 Konsekvens for reindrift	Ingen negativ virkning for reindrift.	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpassning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpassning. Plassering er godt skjermet av vegetasjon.	Anlegget tilfører noen få nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Eksisterende sitte plasser etc rives. Det er mulig å prefabrikere nye bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr transport, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggeteknikker kan være mere kostbare.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer stort av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer.	
17 Drift, bruksperiode	Kjørbar vei til området gir enkel drift.	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	I tråd med varemerkestrategi.	
20 Søknader og avklaringer	Anlegget ligger utafor verneområdet og krever derfor ikke søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud. Området er avsatt til friluftsområde i reguleringsplanen. Ikke nødvendig med dispensasjoner fra reguleringsplanen.	Det må søkes om tillatelse for bygg etc jfr plan- og bygningsloven.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en langt bedre opplevelse av området. Vil både gi en forsterket opplevelse av naturen i området og være et besøksmål i seg selv. Øker markedsføringspotensialet av Storjord. Trekker besøkende bort fra forstyrrelser av naturmiljø og reindrift. En god erstatning til den rasfarlige turen ned i ura. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Middels til høy	

Konklusjon: Flott aktivitetsområde. Hele øyra bør planlegges under ett, og kan bygges ut trinnvis.

2.2.4 B Medium utbygging Janshellaren. Vurderinger

B: Medium: To nye infopunkt ved brua med plassering av portalskilt og Sommerfeldtstatue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler. Eksisterende sitteplasser rives.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Svært gode muligheter til å informere om botanikk og verneområdene rundt Storjord og geologien i hele midtre Nordland. Lett å plassere temaplakater rundt i området. Bra plass for utendørs formidling i regi av besøkscenteret uten at det forstyrrer miljøet på Roparneset.	
2 Utsikt/oversikt	Utsikten gjelder først og fremst nærhet til elva og sikt oppover Junkerdalsura.	Ikke så god utsikt mot de store landkapsrom.
3 Familie	Kort og enkel vei også for småbarnsfamilier. Gode muligheter for barnevogn og rullestolbrukere. Veldig godt egnet som familietur. Slett område med natur egnet for informasjon, lek og rekreasjon. Muligheter for mange aktiviteter. Fungerer fint som turmål for den unge familien; på en kort vei er mange opplevelser samlet: tursti, hengebru, informasjon, utsikt mot juv, elv og bål plass.	
4 Naturgitte forutsetninger	Hengebrua over elva gir en viss magasugfølelse. Opplevelsen kan forsterkes ved at deler av brubanen erstattes med strekkmetall, slik at man ser rett ned i vannet når man passerer.	Ikke så høy magasugfaktor da det ikke er så stor høyde fra der man går og ned.
5 Portalskilt	Mulig å plassere portalskilt inn mot Junkerdalsura.	
6 Bål plass	Gode muligheter for flere bål plasser, slik at flere grupper kan fordele seg på separate plasser. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bål plass må ha brannsikker konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Hengebrua over elva spennende både for voksne og barn. Stort og flatt område nært elva gir mange muligheter for varierte aktiviteter. Fiskemuligheter i elva (krever fiskekort). Gode muligheter til å knytte Sommerfeldt-plassen sammen med en tur til Arboretet og Klatrejungelen ved å gå via Roparneset. Styrker NNPS som besøksmål i seg selv.	Nærhet til den rasfarlige eksisterende veien oppover langs elva kan medføre risiko for at flere vil «ulovlig» benytte seg av denne. Det bør derfor bygges et tydelig stengsel, port eller bom mot det rasfarlige området.
8 Sammenheng med elevforslagene	Mange aktiviteter og informasjon, sitte- og spise plasser, bål plasser.	Ikke så høy magasugfølelse. Ikke toalett
9 Tilgjengelighet	Kort og enkel fottur fra NNPS. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Kort vei fra NNPS og god tilgjengelighet kan gi en viss risiko for «overbefolkning» i den mest hektiske sesongen. Med riktig utforming er det mulig å spre besøkende slik at de ikke forstyrrer hverandre.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg er utenfor naturreservatet. Gir liten påvirkning av naturverdiene da det supplerer elementer som er der fra før. Fundamenter kan fjernes hvis bygg tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje. Usikkert i hvilken grad området er utsatt for flom. Anlegg i kantsone mot vassdrag stiller særskilte krav.
11 Konsekvens for reindrift	Ingen negativ virkning for reindrift.	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpassing	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpassing. Plassering er godt skjermet av vegetasjon.	Anlegget tilfører noen få nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Eksisterende sitteplasser rives. Det er mulig å prefabrikere nye bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr transport, maskinbruk etc for

	byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være mere kostbare.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer stort av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer.	
17 Drift, bruksperiode	Kjørbar vei til området gir enkel drift.	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	I tråd med varemerkestrategi.	
20 Søknader og avklaringer	Anlegget ligger utafor verneområdet og krever derfor ikke søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud. Området er avsatt til friluftsområde i reguleringsplanen. Ikke nødvendighet med dispensasjoner fra reguleringsplanen.	Det må søkes om tillatelse for bygg etc jfr plan- og bygningsloven.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en langt bedre opplevelse av området. Vil både gi en forsterket opplevelse av naturen i området og være et besøksmål i seg selv. Øker markedsføringspotensialet av Storjord. Trekker besøkende bort fra forstyrrelser av naturmiljø og reindrift. En god erstatter til den rasfarlige turen ned i ura. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
22 Anslått behov for investering	Middels	

Konklusjon: Ved satsing på Ørnereiret og fokus langs RV77, anbefaler vi en litt redusert satsing her

2.2.4 C Mini utbygging Janshellaren / Sommerfeldt-plassen. Vurderinger

C: Mini: Tre infopunkter med bålplasser og sitteplasser, portalskilt og Sommerfeldt-statue ved brua.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Svært gode muligheter til å informere om botanikk og verneområdene rundt Storfjord og geologien i hele midtre Nordland. Lett å plassere temaplakater rundt i området.	
2 Utsikt/oversikt	Utsikten gjelder først og fremst nærhet til elva og noe sikt oppover Junkerdalsura.	Ikke så god utsikt mot de store landskapsrom.
3 Familie	Kort og enkel vei også for småbarnsfamilier. Gode muligheter for barnevogn og rullestolbrukere. Veldig godt egnet som familietur. Slett område med natur egnet for informasjon, lek og rekreasjon. Muligheter for mange aktiviteter.	
4 Naturgitte forutsetninger	Hengebrua over elva gir en viss magasugfølelse. Kan forsterkes ved at deler av brubanen erstattes med strekkmessig, - slik at man ser rett ned i vannet når man går over brua.	Ikke så høy magasugfaktor da det ikke er så stor høyde fra der man går og ned.
5 Portalskilt	Mulig å plassere portalskilt inn mot Junkerdalsura.	
6 Bål plass	Gode muligheter for flere bålplasser, slik at flere grupper kan fordele seg på separate plasser. Enkel utkjøring av ved da det er vei helt fram.	En viss risiko for skogbrann i tørre perioder. Bål plass må ha brannsikker konstruksjon, og i god avstand fra skog.
7 Aktivitet/opplevelse	Hengebrua over elva spennende både for voksne og barn. Stort og flatt område nært elva gir mange muligheter for varierte aktiviteter. Fiskemuligheter i elva. Gode muligheter til å knytte Sommerfeldt-plassen sammen med tur til Arboretet og Klatrejungelen ved å gå via Roparneset. Styrker NNPS som besøksmål i seg selv.	Nærhet til den rasfarlige eksisterende veien oppover langs elva kan medføre en viss risiko for at flere vil «ulovlig» benytte seg av denne. Det bør derfor bygges et tydelig stengsel eller port mot det rasfarlige området.
8 Sammenheng med elevforslagene	Noen aktiviteter og informasjon, sitte- og spiseplasser, bålplasser.	Ikke toalett
9 Tilgjengelighet	Kort og enkel fottur fra NNPS. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelseshemmede kan få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	Kort vei fra NNPS og god tilgjengelighet kan gi en viss risiko for «overbefolkning» i den mest hektiske sesongen. Med riktig utforming er det mulig å spre besøkende slik at de ikke forstyrrer hverandre
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg er utenfor naturreservatet. Gir liten påvirkning av naturverdiene da det supplerer elementer som er der fra før. Fundamenter kan fjernes hvis bygg eventuelt tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje. Usikkert i hvilken grad området er utsatt for flom.
11 Konsekvens for reindrif	Ingen negativ virkning for reindrif.	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning. Plassering er godt skjermet av vegetasjon.	Anlegget tilfører noen få nye synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Eksisterende sitteplasser etc rives. Det er mulig å prefabrikere nye bygg, ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr transport, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggemetoder kan være mere kostbare.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmessig, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer.	
17 Drift, bruksperiode	Kjørbar vei til området gir enkel drift.	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig (daglig?) vedlikehold. Samt

		personale som skal utføre dette.
<i>19 Varemerkestrategi</i>	I tråd med varemerkestrategi.	
<i>20 Søknader og avklaringer</i>	Anlegget ligger utafor verneområdet og krever derfor ikke søknad og dispensasjon fra generelt byggeforbud. Området er avsatt til friluftsområde i reguleringsplanen. Ikke nødvendig med dispensasjoner fra reguleringsplanen. Kun nye sittebenker og bord er ikke søknadspliktig.	
<i>21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet</i>	Tilbyr publikum en langt bedre opplevelse av området. Vil både gi en forsterket opplevelse av naturen i området og være et besøksmål i seg selv. Øker markedsføringspotensialet av Storjord. Trekker besøkende bort fra forstyrrelser av naturmiljø og reindrift. En god erstatter til den rasfarlige turen ned i ura. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområdet og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
<i>22 Anslått behov for investering</i>	Middels til lav	

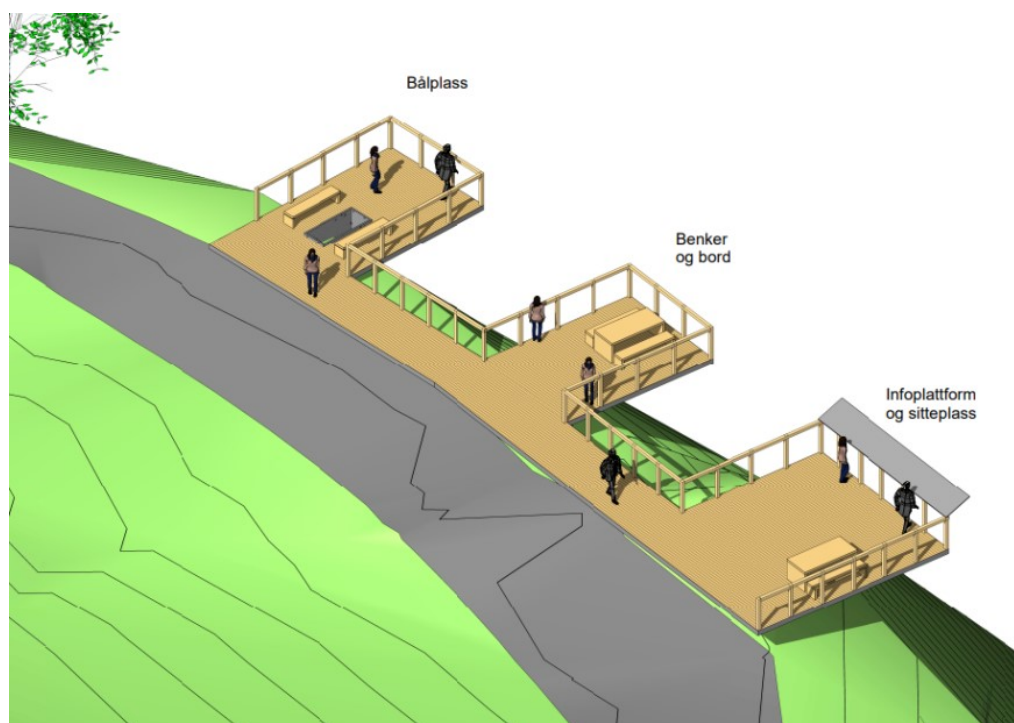
Konklusjon: Dette alternativet er ikke anbefalt, siden området har potensiale for mer, men det kan fungere som et første byggetrinn.

2.2.5 Kjernfjellbakken

Ideen er å etablere en utsiktsplass, bord og benker og infopunkt i skråninga opp mot bommen til gammelveien, - godt synlig fra E6 og med god oversikt over E6, Nordlandsbanen og fjell og fosser mot vest.

Utredningen drøfter kun ett alternativ for publikumstilrettelegging; medium utbygging (B). Punktet ligger utafor verneområdet. Kjørevegen er her altfor bratt til at den kan regnes som universelt utformet, men det er mulig å nå plattformene direkte fra bil som parkerer inntil rampene. Slik kan bevegelseshemmede benytte anlegget.

B: Medium: Bål plass, sitteplasser (benker og bord) og infotavler.

2.2.5 B Medium utbygging Kjernfjellbakken. Vurderinger

B: Medium: Bålplass, sitteplasser (benker og bord) og infotavler.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Svært gode muligheter til å informere om det store landskapet og verneområder i nærheten.	
2 Utsikt/oversikt	Flott utsikt mot Saltfjellet - Svartisen NP (Ølfjellet), Saltfjellet LVO (Kjemånasen) og Kjemåfossen.	Ikke utsikt mot Junkerdal NP eller Junkerdalsura.
3 Familie	Kort og enkel vei for barnefamilier hvis de kommer fra parkering nede ved E6 eller oppe ved bommen.	Uheldig å ha biltrafikk opp mot øvre parkeringsplasser så nært inn til bord og rasteplasser. Risiko for trafikkulykker.
4 Naturgitte forutsetninger		Liten magasugfaktor da det ikke er så stor fri høyde her. Stor påvirkning av trafikk langs E6
5 Portalskilt	Mulig å plassere portalskilt inn mot Ølfjellet/Saltfjellet – Svartisen og Saltfjellet LVO.	
6 Bålplass	Gode muligheter for bålplass. Enkel utkjøring av ved da det er ved kjøreveien.	Risiko for skogbrann i tørre perioder. Brann vil kunne spre seg raskt opp mot Kjernfjellet. Ettersom plassen er nært E6 er det risiko at den trekker til seg besøkere som i første hånd leter etter en «overnattingsplass» og ikke har som formål å besøke verneområdet. Og da er det utenfor nasjonalparkstyret sitt ansvarsområde samtidig som det kan kreve mye ressurser til drift.
7 Aktivitet/opplevelse		Ikke så godt egnet til aktiviteter. Vegtrafikk rett forbi.
8 Sammenheng med elevforslagene	Informasjon, sitte- og spiseplasser, bålplasser.	Ikke toalett. Ikke magasug.
9 Tilgjengelighet	Kort og enkel tur parkeringa ved E6. Kjørbar vei. Grupper av eldre eller bevegelsehemmede kan få biltransport helt fram. Tilfredsstillende krav om universell utforming i byggeforskrifter.	
10 Bærekraft. Naturverdier	Anlegg er utenfor naturreservatet. Fundamenter kan fjernes hvis bygg tas vekk. Bygg og konstruksjoner utformes etter bærekraftsprinsipper.	Å lede publikum inn i området gir en viss naturslitasje.
11 Konsekvens for reindrift		Reindriften vil bli skadelidende hvis det etableres anlegg her. Stedet ligger rett ved viktig vinterbeite og trekkområde mellom Kjernfjellet og Ølfjellet vår-sommer-høst. Om anlegg blir synlig fra E6 kan det lokke besøkende hit også vinterstid.
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Materialbruk (hovedsakelig tre) og mørke farger gir god landskapstilpasning.	Anlegget tilfører nye tydelige synlige elementer i landskapet.
14 Sammenheng innfallspore	Funksjonene er enkelt og logisk plassert.	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Det er mulig å prefabrikere nye ramper, rekkverk etc. Gir en mer rasjonell byggeperiode. Og mindre naturslitasje i utførelsen. Lett tilgjengelig med biltransport.	Byggeperioden gir en viss naturslitasje. Det må forutsettes en del restriksjoner vedr transport, maskinbruk etc for entreprenører. Dette kan ha kostnadskonsekvenser da skånsomme byggeteknikker kan være mere kostbare.
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Konstruksjoner og materialer av lokalt tre (kjerneved). Noe strekkmetall, fundamenter av stål. Miljømessig gode materialer.	
17 Drift, bruksperiode	Kjørbar vei til området gir enkel drift.	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner, utstyr (bil?) for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi	Anlegget er utenfor verneområdet. Mulig å plassere portalskilt ifølge instruksjonen i strategien.	

<i>20 Søknader og avklaringer</i>	Anlegget ligger utafor verneområdet og krever derfor enklere saksbehandling.	Må ha godkjenning fra kommune og vegmyndighet.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tilbyr publikum en langt bedre opplevelse av området. Høyere besøkstall til NNPS, større kommersiell verdi. Øker markedsføringspotensialet. Flere Instagramturister. Bedre muligheter til å formidle verneområde og nasjonalparkene.	Kostnader til drift og vedlikehold. Noe større naturslitasje.
<i>22 Anslått behov for investering</i>	Middels	

Konklusjon: Tiltrås ikke på grunn av at denne plasseringen er i strid med reindriftsinteresser.

2.2.6. Kjemåfossrunden/sykelrute

Ideen er å styrke og sikre sykkel- og tursløyper vestover og sørover fra Besøksenteret.

Det er flere fine, eksisterende turtilbud vestover med utgangspunkt i nasjonalparksenteret. Disse framstår som små runder i nærterrenget. Den raskeste runden går via arboretet, forbi Skogvoktergården, nordover langs elva, og gjennom skogen tilbake. Det er enkle tilrettelagte aktivitetsområder inntil stien. En litt lengre runde, *Kjemåfossrunden*, tar av ved arboretet og følger oppover elva forbi fossen, over elva, rundt Kjemågneset og og tilbake langs foten av Hestbrinken. For at denne kan bli bedre tilgjengelig, og en god sykkelrunde, foreslår vi å legge en bro over til østsiden av Kjemågneset, krysse øya og fortsette med bru midt på nordsiden av øya. Det kan etableres skulpturer av eventyrskikkelser, litt gjemt i terrenget, langs vestsiden av hovedelva, sør til fossen (ref elevforslagene).

Ved bruene over Lønselva respektive Junkerdalselva knytter disse runden an til sykkelveien som går mellom Rognan og Storjord, på vestsiden av Saltdalselva (i hvert fall nærmest Storjord, lengre ned veksler den mellom vest- og østsida) Se: <https://www.saltdal.kommune.no/saltdal-sykelsti.6232611-407031.html>

Max opparbeidelse inneholder også en ny sykkel-/turveg øst for E6 fra Besøksenteret til parkeringsplassen ved tunnelen. Den vil gjøre økt sykkeltrafikk i området mye tryggere, og unngår at syklistene må bruke og krysse E6. En sykkelrute videre oppover langs gamle riksveg 77, innover til Junkerdalen, vil gi en unik, luftig naturopplevelse fra sykkelsetet. I dag slutter sykkelveien fra Rognan ved nasjonalparksenteret. Det finnes et ønske til forlengelse av sykkelmuligheter både opp imot svenskegrensen og sørover over Saltfjellet.

Utredningen drøfter tre alternativ for publikumstilrettelegging;

A: Max: Ny sykkelveg og nye bruer.

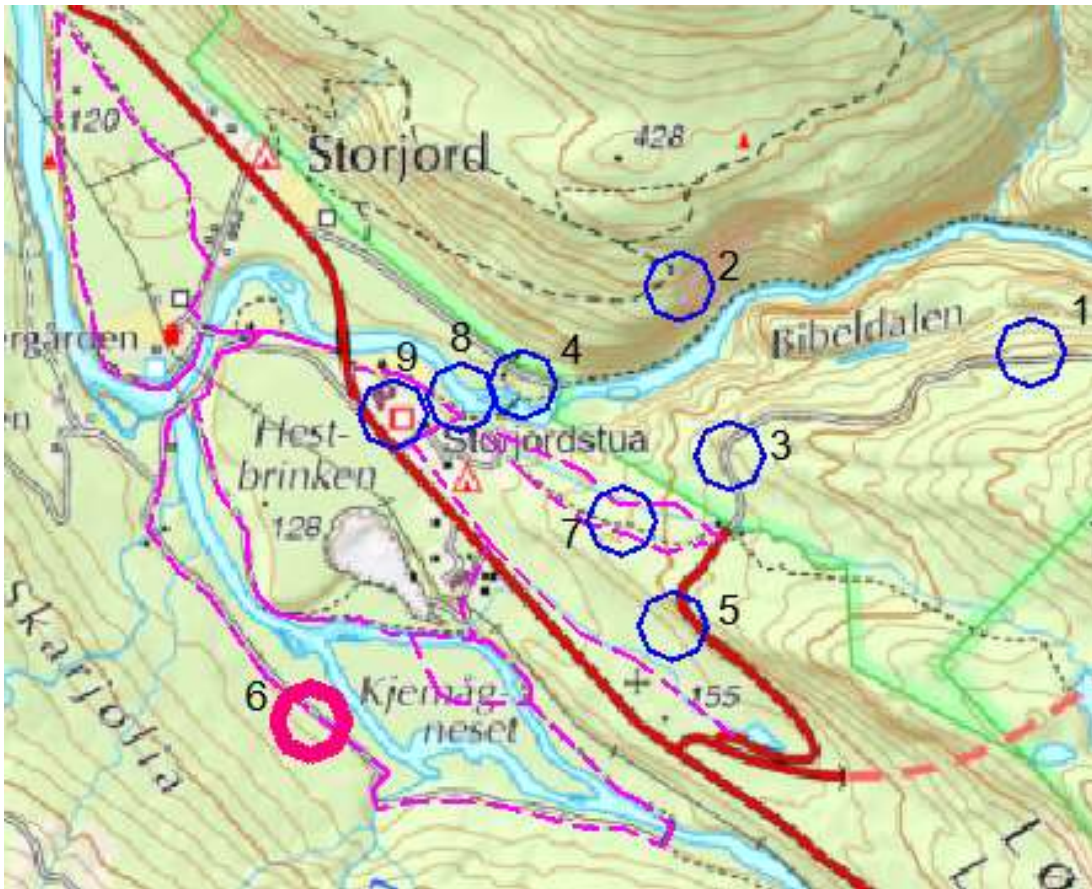
B: Medium: Skulpturer og nye bruer og turveg over Kjemågneset.

C: Mini: Kun skulpturer.

Trattstie fra sentret

Skisse fra elevpresentasjon

Utsikt mot Solvågtind, Junkerdal NP og Junkerdalsura NR sett fra Kjemåfossen.

2.2.6 A Max utbygging Kjemåfossrunden/sykkelrute. Vurderinger

A: Max: Ny sykkelveg og nye bruer.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Godt egnet for formidling av naturopplevelser, elvenaturen og enkle aktiviteter	
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder fra den gamle RV77. Spennende utsikt til fossen og god oversikt over elvenatur. Fra brua over Kjemåga er det gode muligheter å følge sti opp langs Kjemåfossen mot jernbanen – langs denne sti kommer besøkeren raskt opp i høyde og får meget fin utsikt mot Junkerdal NP og Solvågtinden; se bilde og kart!	Lite utsikt til fjellene langs de lavere delene inntil elven.
3 Familie	Gode muligheter for barnevogn og rullestolbrukere. Veldig godt egnet som familieturer. Gode familieaktiviteter.	Litt bratt opp fra tunnelåpningen.
4 Naturgitte forutsetninger	Spennende kontakt med foss, elv og juv.	
5 Portalskilt	Kan plassere portalskilt ved vegutvidelse rett nedenfor punkt 3, Svingen	
6 Bålplass	Det foreslås ikke nye bålplasser for å forenkle drift av denne delen av anleggene.	
7 Aktivitet/opplevelse	Tilrettelagt for lek og overraskelser	
8 Sammenheng med elevforslagene	Benytter forslaget om troll-/eventyrsti	
9 Tilgjengelighet	Stort sett god. Kort og enkel fottur fra NNPS. Delvis kjørbær vei. Bruer og ny trase over Kjemåneset vil bedre tilgjengelighet. Det er planskilt kryssing av E6 under brua ved Junkerdalselva og i kulvert ved bensinstasjon.	Bilkjøring kan redusere opplevelsen. Det blir fortsatt muligheter til planskilt kryssing av E6 også etter ombygg av E6.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anleggene er utenfor naturreservatet. Sløfene er allerede etablert.	Ny sykkelveg medfører nye inngrep. Området langs E6 er allerede preget av inngrep.
11 Konsekvens for reindrift		Sykkelveg langs E6 berører trekkvei for rein mellom Kjernfjellet og Ølfjellet. Faren er størst vintertid da sykkelvei ikke er brøytet eller i bruk.
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Ny trase over Roparneset kan gjøres med minimale terrenginngrep.	Ny sykkeltrase langs E6 kan bety større inngrep, men disse kan reduseres ved at traseen frigjøres noe fra E6 og følger lokale naturformer.
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene følger etablert ferdselsmønster og etablerer nye muligheter	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Traseene blir mer tilgjengelige, og sykkeltrase langs E6 vil skille biltrafikk og sykkeltrafikk	
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Enkle hengebruer og grusveger	
17 Drift, bruksperiode	Ikke behov for daglig tilsyn.	Årlig vedlikehold av traseer. Sommeranlegg.
18 Vedlikehold		Bruer krever regelmessig ettersyn og vedlikehold. Sykkeltier må vedlikeholdes.
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Trase langs E6 drøftes med vegmyndighet og reindrift, og må kanskje avklares politisk og med grunneier.	Det blir fortsatt muligheter til planskilt kryssing av E6 også etter ombygg av E6.
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Tryggere ferdsel mellom Besøksenteret og gamle RV77	Åpner Kjemåneset for mer ferdsel
22 Anslått behov for investering	Høy	

Konklusjon: Tilrås som ledd i sykkelsatsing. Alternativet er ikke med i de to eksemplene

2.2.6 B Medium utbygging Kjemåfossrunden/sykkelrute. Vurderinger

B: Medium: Skulpturer og nye bruer og turveg over Kjemåneset.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Godt egnet for formidling av naturopplevelser, elvenaturen og enkle aktiviteter	
2 Utsikt/oversikt	Fabelaktig utsikt mot tre verneområder fra den gamle RV77. Spennende utsikt til fossen og god oversikt over elvenatur. Fra brua over Kjemåga er det gode muligheter å følge sti opp langs Kjemåfossen mot jernbanen – langs denne sti kommer besøkeren raskt opp i høyde og får meget fin utsikt mot Junkerdal NP og Solvåg-tinden.	Lite utsikt til fjellene langs de lavere delene inntil eleven.
3 Familie	Gode muligheter for barnevogn og rullestolbrukere. Veldig godt egnet som familieturer. Gode familieaktiviteter.	
4 Naturgitte forutsetninger	Spennende kontakt med foss og elv.	
5 Portalskilt		Lite egnet for portalskilt
6 Bålplass	Det foreslås ikke nye bålplasser for å forenkle drift av denne delen av anleggene.	
7 Aktivitet/opplevelse	Tilrettelagt for lek og overraskelser	
8 Sammenheng med elevforslagene	Benytter forslaget om troll-/eventyrsti	
9 Tilgjengelighet	Stort sett god. Kort og enkel fottur fra NNPS. Delvis kjørbær vei. Bruer og ny trase over Kjemåneset vil bedre tilgjengelighet. Mulig med planskilt kryssing av E6 under brua ved Junkerdalselva og i kulvert ved bensinstasjon.	Bilkjøring kan redusere opplevelsen. Også mulig til planskilt kryssing av E6 også etter ombygging av E6.
10 Bærekraft. Naturverdier	Anleggene er utenfor naturreservatet. Sløfene er allerede etablert.	Ny sykkelveg medfører nye inngrep. Området langs E6 er allerede preget av inngrep.
11 Konsekvens for reindrift		
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Ny trase over Roparneset kan gjøres med minimale terrenginngrep.	
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene følger etablert ferdselsmønster og etablerer nye muligheter	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Traseene blir mer tilgjengelige.	
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Enkle hengebruer og grusveger	
17 Drift, bruksperiode	Ikke behov for daglig tilsyn.	Årlig vedlikehold av traseer. Sommeranlegg.
18 Vedlikehold		Bruer krever regelmessig ettersyn
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Avklare hengebruer og trase over Roparneset med kommune og grunneier.	
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet		Åpner Kjemåneset for mer ferdsel
22 Anslått behov for investering	Middels til høy	

Konklusjon: Tilrås som del av satsingen på kanalisering mot Tjernfjellet

2.2.6 C Mini utbygging Kjemåfossrunden. Vurderinger

C: Mini: Kun skulpturer.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Godt egnet for formidling av naturopplevelser, elvenaturen og enkle aktiviteter	
2 Utsikt/oversikt	Spennende utsikt til fossen og god oversikt over elvenatur.	Lite utsikt til fjellene langs de lavere delene.
3 Familie	Gode muligheter for barnevogn og rullestolbrukere. Veldig godt egnet som familieturer. Gode familieaktiviteter.	
4 Naturgitte forutsetninger	Spennende kontakt med foss og elv.	
5 Portalskilt		Lite egnet for portalskilt
6 Bålplass	Det foreslås ikke nye bålplasser for å forenkle drift av denne delen av anleggene.	
7 Aktivitet/opplevelse	Tilrettelagt for lek og overraskelser	
8 Sammenheng med elevforslagene	Benytter forslaget om troll-/eventyrsti	
9 Tilgjengelighet	Stort sett god. Kort og enkel fottur fra NNPS. Delvis kjørbare vei. Ikke tilgjengelig for alle nordøst for Roparneset	
10 Bærekraft. Naturverdier	Anleggene er utenfor naturreservatet. Sløyfene er allerede etablert.	
11 Konsekvens for reindrift		
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Enkle tiltak	
14 Sammenheng innfallsport	Funksjonene følger etablert ferdselsmønster og etablerer nye muligheter	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk		
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner		
17 Drift, bruksperiode	Ikke behov for daglig tilsyn.	Årlig vedlikehold av traseer. Sommeranlegg.
18 Vedlikehold		
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Avklare enkle tiltak med grunneier.	
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet		
22 Anslått behov for investering	Lav	

Konklusjon: Tilrås for å skape nye opplevelser for familier og skole på turen mot Kjemåfossen

2.2.7 Kjernfjellranten

Ideen er å forsterke opplevelsen fra besøkscenteret på veg opp lia til du er oppe på gamle RV77.

Denne traseen følger en etablert sti som starter ved campingområdet og går helt inn til Kjernfjelltjønna. Underveis krysser stien gamle RV77. Ved veien er det etablert en snusløyfe og en liten parkeringsplass. Dette tiltaket ser på muligheter mellom stikrysset nede ved elva og der stien kommer opp på gamle RV77.

Denne stistrekningen stiger jevnt opp gjennom halvåpen furuskog. Stien er typisk for skogsstier i Saltdal. Nederst krysser den bekken, og går delvis i en senkning i terrenget der det er litt vått. Den øverste delen er tørr og lettgått. Det er relativt lite variasjon og få steder som inviterer til å stoppe opp underveis. Stien har ikke kontakt med bekken. Litt oppe i lia går en tverrsti bort til overkanten av en stor jettegryte. Jettegryta er ikke tilrettelagt som turmål.

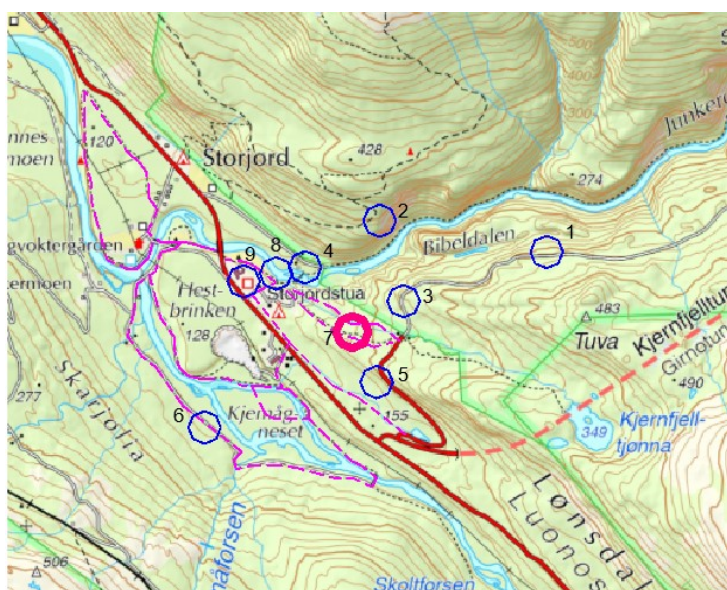
Det er mulig å etablere dyrefigurer i tre langs stien, henge opp fuglekasser og lage rasteplasser. Dersom det ønskes en mer spennende og opplevelsesrik tur, kan det etableres en ny stitrase som følger og krysser bekkens svinger og sprang, fosser og kulper. Da kan den gamle stien tilrettelegges for sykling, slik at det ikke blir konflikt mellom syklende og turgåere. Det kan også settes opp stolper som regelmessig viser avstand tilbake og fram til målet (milepæler).

Utredningen drøfter tre alternativ for publikumstilrettelegging;

A: Max: Ny stitrase langs bekken. Eksisterende sti som sykkeltrase. Sikring og informasjon ved jettegryta.

B: Medium: Dyreskulpturer og rasteplasser langs den gamle stien. Utbedring av våte partier med klopper og steinsetting.

C: Mini: Kun utbedring av våte partier på den eksisterende stien med klopper og steinsetting.

Fotoeksempler på hva skoleelever ønsker seg langs stiene.

2.2.7 A Max utbygging Kjernfjellranten. Vurderinger

A: Max: Ny stitrase langs bekken. Eksisterende sti som sykkeltrase. Sikring og informasjon ved jettegryta.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Fugleliv og dyreliv i furuskogen. Vann som former. Fremmede arter. Årssyklusen til reindriften (slik ser godt vinterbeite ut, ta vare på lavrik furuskog)	
2 Utsikt/oversikt	God kontakt med nærområdet langs stien. Ny sti gir tett kontakt med bekken og et par nye utsiktspunkt.	Ser lite til fjella og juvet
3 Familie	Bekken og små overraskelser langs stien vil gjøre turen mer variert og interessant for de minste.	Det er en lang, drøy motbakke opp lia.
4 Naturgitte forutsetninger	Åpen, fin furuskog. Variert, levende bekkeløp.	
5 Portalskilt		Ikke oversikt som passer for portalskilt
6 Bål plass	Kan vurdere bål plass nært bekken	Brannfare
7 Aktivitet/opplevelse	Livlig, variert bekkeløp. En sti som snor seg gir mer variert utsikt framover.	
8 Sammenheng med elevforslagene	Ønsker mer variert opplevelse	Fuglekasser og trefigurer er foreslått av elevene
9 Tilgjengelighet		Ikke tilgjengelig for bevegelsehemmede
10 Bærekraft. Naturverdier	Stiene er utenfor naturreservatet.	Stien går til dels gjennom lavrik furuskog, som er viktig vinterbeite til rein. Det er derfor ikke ønskelig å lokke besøkende ut fra etablert stitrase, da dette kan gi slitasje på lavteppene.
11 Konsekvens for reindriften	Leder trafikken mer inn mot bekken og vekk fra flatene hvor det er reinbeite. Kan virke kanalisierende.	Området er viktig som beiteområde.
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpassing	Bekkeløpet gir fine muligheter for å forme en ny sti som ligger godt i terrenget.	Ny stitrasé innebærer nytt inngrep Sikring av jettegryta kan redusere den unike naturopplevelsen.
14 Sammenheng innfallsport	Fungerer som et supplement og forsterking av det samlede tilbudet. Mulig å integrere med andre lokale turmål som klatrejungle, Janshellaren og Roparneset.	Krever mye innsats for å forbedre resultat.
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Reduserer brukerkonflikt og bedrer framkommelighet	Krevende tilrettelegging. Må utføres med godt skjønn og øye for landskapet
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Enkle bruer og bruk av naturnære materialer ved stibygging.	
17 Drift, bruksperiode	Sommeranlegg.	
18 Vedlikehold	Årlig tilsyn.	Delvis langt fra bilveg.
19 Varemerkestrategi		Vanskelig å finne gode plasser til portalskilt.
20 Søknader og avklaringer		Avklare med grunneier og reindriften
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Ny stitrase uten våte partier.	Behov for å sikre ved kanten av jettegryta om det informeres om den.
22 Anslått behov for investering	Middels	

Konklusjon: Skoleelevene savnet flere opplevelser på turen opp til RV77. Det anbefales å satse på denne strekningen for å styrke attraksjonen på en satsing på Kjernfjellsiden.

2.2.7 B Medium utbygging Kjernfjellranten. Vurderinger

B: Medium: Dyreskulpturer og rasteplasser langs den gamle stien. Utbedring av våte partier med klopper og steinsetting.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Fugleliv og dyreliv i furuskogen. Fremmede arter. Årssyklusen til reindriften (slik ser godt vinterbeite ut, ta vare på lavrik furuskog)	
2 Utsikt/oversikt	God kontakt med nærområdet langs stien.	Ser lite til fjella og juvet
3 Familie	Små overraskelser langs stien vil gjøre turen mer variert og interessant for de minste.	Det er en lang, drøy motbakke opp lia.
4 Naturgitte forutsetninger	Åpen, fin furuskog.	
5 Portalskilt		Ikke oversikt som passer for portalskilt
6 Bål plass		Brannfare
7 Aktivitet/opplevelse	Fuglekasser, dyrefigurer, rastebenker, milepæler	Litt ensformig terreng, lang bakke
8 Sammenheng med elevforslagene	Ønsker mer variert opplevelse	Fuglekasser og trefigurer er foreslått av elevene
9 Tilgjengelighet		Ikke tilgjengelig for bevegelseshemmede
10 Bærekraft. Naturverdier	Stiene er utenfor naturreservatet.	
11 Konsekvens for reindrift		Området er viktig som beiteområde.
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpassing	Ingen nye naturinngrep. Reversible tiltak.	Sikring av jettegryta kan redusere den unike naturopplevelsen.
14 Sammenheng innfallsport	Fungerer som et supplement og forsterking av det samlede tilbudet.	Krever mye innsats for å forbedre resultat.
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Bedrer framkommelighet med klopplegging og noen trinn.	Krevende tilrettelegging. Må utføres med godt skjønn og øye for landskapet
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Naturnære materialer ved stibygging.	
17 Drift, bruksperiode	Sommeranlegg.	
18 Vedlikehold	Årlig tilsyn.	Delvis langt fra bilveg.
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer		Avklare med grunneier og reindrift
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Noen flere benker, stolper og skulpturer. Reduserer slitasje i våte partier.	Behov for å sikre ved kanten av jettegryta om det informeres om den.
22 Anslått behov for investering	Lav	

Konklusjon: Dette alternativet er ikke med i anbefalingene i de to eksemplene.

2.2.7 C Mini utbygging Kjernfjellranten. Vurderinger

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Fugleliv og dyreliv i furuskogen.	
2 Utsikt/oversikt	God kontakt med nærområdet langs stien.	Ser lite til fjella og juvet
3 Familie	Fin tursti.	Det er en lang, drøy motbakke opp lia.
4 Naturgitte forutsetninger	Åpen, fin furuskog.	
5 Portalskilt		Ikke oversikt som passer for portalskilt
6 Bål plass		Brannfare
7 Aktivitet/opplevelse	Milepæler	Litt ensformig terreng, lang bakke
8 Sammenheng med elevforslagene	Ønsker mer variert opplevelse	
9 Tilgjengelighet		Ikke tilgjengelig for bevegelseshemmede
10 Bærekraft. Naturverdier	Stiene er utenfor naturreservatet.	
11 Konsekvens for reindrift		Området er viktig som beiteområde.
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Ingen nye naturinngrep. Reversible tiltak.	
14 Sammenheng innfallsport	Fungerer som et supplement og forsterking av det samlede tilbudet.	Bidrar lite til helheten.
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Bedrer framkommelighet med klopplegging og noen trinn.	Krevende tilrettelegging. Må utføres med godt skjønn og øye for landskapet
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Naturnære materialer ved stibygging.	
17 Drift, bruksperiode	Sommeranlegg.	
18 Vedlikehold	Årlig tilsyn.	Delvis langt fra bilveg.
19 Varemerkestrategi		
20 Sørknader og avklaringer		Avklare med grunneier og reindrift
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Lite endring.	
22 Anslått behov for investering	Lav	

Konklusjon: Tiltrås som nødvendig tiltak på områder med stor naturslitasje, men det vurderes som liten effekt av tiltaket

2.2.8 Startpunktet – Torget

Torg som startpunkt

Arealet inntil hovedinngangen til besøkscenteret blir et bilfritt torg med sittegrupper, aktivitetsområder og direkteformidling av senterets praktiske virksomhet. Et aktivt sted. Dette er startområdet for alle turer ut i resten av innfallsporten. Østsiden av torget er informasjonspunkt for turalternativene.

En sti ut.

All publikumstrafikk ut av torget starter langs sørveggen på besøkscenteret. Etter tjue meter deler stien seg. Stien til venstre går under brua til Kajsas balkong og runder skråningen ned mot nordvest og fører til Skogvoktergården og Kjemåfossen (Se plass 6). Stien via vestsiden av galleriet fjernes, samt skråveggen nedenfor Kajsas balkong.

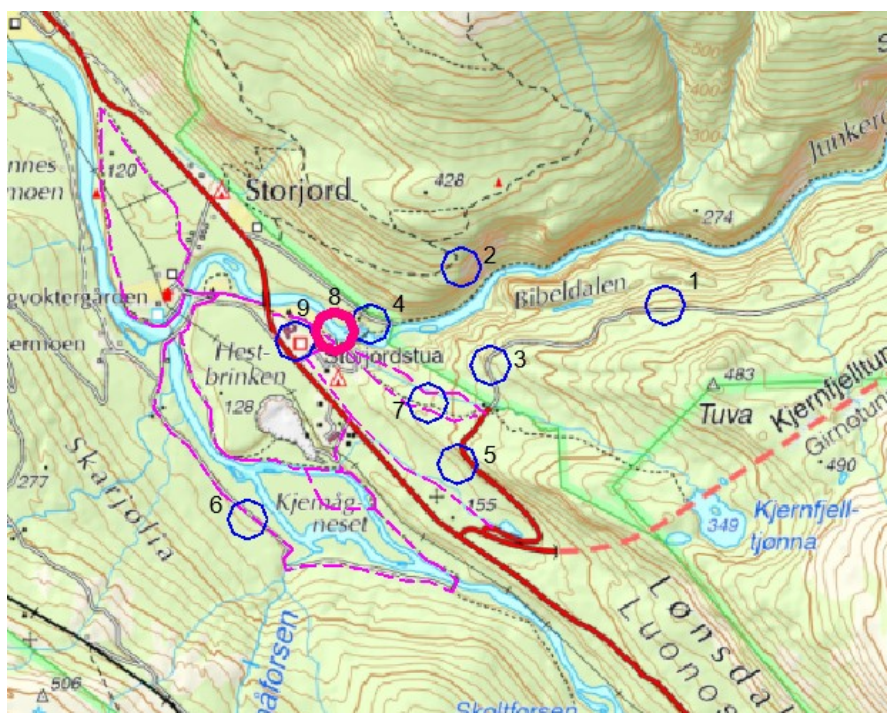
Stien til høyre fører ned bakken til Roparneset og fortsetter mot hengebrua over til Janshellaren (4), Lillesøster - toppen av Sandrønna (2) og Solvågting, eller til stien opp Kjernfjellranten (7), lia mot Svingen (3) eller Ørnereiret (1) og Kjernfjellbakken (5)

Utredningen drøfter tre alternativ for publikumstilrettelegging;

A: Max: Nytt bilfritt, aktivt torg ved hovedinngangen til besøkscenteret. Informasjon om turer og aktiviteter. Startpunkt for en hovedsti ut til opplevelsene. Omlegging av stier.

B: Medium: Nye sittegrupper ved hovedinngangen. Omlegging av stier og markering av startpunktet.

C: Mini: Kun omlegging av stiene og skilt med informasjon om turer og aktiviteter ved startpunktet

2.2.8 A Max utbygging Torget. Vurderinger

A: Max: Nytt bilfritt, aktivt torg ved hovedinngangen til besøkssenteret. Informasjon om turer og aktiviteter. Startpunkt for hovedsti ut til opplevelsene. Omlegging av stier.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Viktig infopunkt. Førsteintrykk for besøkende	Kan bli for mye info på en gang
2 Utsikt/oversikt	Viktig å supplere informasjonen med panoramabilder	Lite utsikt
3 Familie	Skjermet sted for familier	Nært parkeringsområdet
4 Naturgitte forutsetninger	Godt med areal	
5 Portalskilt		
6 Bålplass		Ikke bra med bål her
7 Aktivitet/opplevelse	God kobling mot aktiviteter fra besøkssenteret. Viktig at torget er et aktivt sted som inviterer videre inn i utstillingen og ut i landskapet	Viktig å skille identitet og rolle for torg og tun
8 Sammenheng med elevforslagene		
9 Tilgjengelighet	Tilgjengelig for bevegelseshemmede	
10 Bærekraft. Naturverdier		
11 Konsekvens for reindrift	Kan redusere trykk på beiteområder i nærområdet	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Viderefører og strammer opp og forbedrer eksisterende anlegg. Reparerer tidligere stiingrep	Noen nye inngrep ved stiomlegging
14 Sammenheng innfallsport	Lettere å finne fram i og ta i bruk innfallsporten	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Skiller bedre mellom gående og kjørende, og skaper et lettere lesbart trafikksystem.	
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Enkle installasjoner på bakken, fortau og skilting	
17 Drift, bruksperiode	Helårs drift. Må samarbeide med og holde driftspersonale godt informert	
18 Vedlikehold	Må innarbeide nye rutiner	
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Er stort sett i tråd med reguleringsplanen	Må utvikles i samarbeid med turistsenteret
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet		
22 Anslått behov for investering	Lav til middels	

Konklusjon: Dette alternativet er anbefalt gjennomført i begge eksemplene i studien, og kan anbefales som høyt prioritert

2.2.8 B Medium utbygging Torget. Vurderinger

B: Medium: Nye sittegrupper ved hovedinngangen. Omlegging av stier og markering av startpunktet.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Viktig infopunkt. Førsteintrykk for besøkende	Kan bli for mye info på en gang
2 Utsikt/oversikt	Viktig å supplere informasjonen med panoramabilder	Lite utsikt
3 Familie	Skjermet sted for familier	Nært parkeringsområdet
4 Naturgitte forutsetninger	Godt med areal	
5 Portalskilt		
6 Bålplass		Ikke bra med bål her
7 Aktivitet/opplevelse	Viktig at torget er et sted som inviterer videre inn i utstillingen og ut i landskapet	Viktig å skille identitet og rolle for torg og tun
8 Sammenheng med elevforslagene		
9 Tilgjengelighet	Tilgjengelig for bevegelsehemmede	
10 Bærekraft. Naturverdier		
11 Konsekvens for reindrift	Kan redusere trykk på beiteområder i nærområdet	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Reparerer tidligere stiingrep	Noen nye inngrep ved stiomlegging
14 Sammenheng innfallsport	Lettere å finne fram i og ta i bruk innfallsporten	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Skiller bedre mellom gående og kjørende, og skaper et lettere lesbart trafikksystem.	
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Enkle installasjoner på bakken, fortau og skilting	
17 Drift, bruksperiode	Helårs drift. Må samarbeide med og holde driftspersonale godt informert	
18 Vedlikehold	Må innarbeide nye rutiner	
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Er stort sett i tråd med reguleringsplanen	Må utvikles i samarbeid med turistsenteret
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet		
22 Anslått behov for investering	Lav	

Konklusjon: Dette alternativet kan gjennomføres som et første byggetrinn inntil opprydding i trafikkforholdene er avklart.

2.2.8 C Mini utbygging Torget. Vurderinger

C: Mini: Kun omlegging av stiene og skilt med informasjon om turer og aktiviteter ved startpunkt

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Viktig infopunkt. Førsteintrykk for besøkende	Kan bli for mye info på en gang
2 Utsikt/oversikt	Viktig å supplere informasjonen med panoramabilder	Lite utsikt
3 Familie	Skjermet sted for familier	Nært parkeringsområdet
4 Naturgitte forutsetninger	Godt med areal	
5 Portalskilt		
6 Bål plass		Ikke bra med bål her
7 Aktivitet/opplevelse	Viktig at torget er et sted som inviterer videre inn i utstillingen og ut i landskapet	Viktig å skille identitet og rolle for torg og tun
8 Sammenheng med elevforslagene		
9 Tilgjengelighet	Tilgjengelig for bevegelsehemmede	
10 Bærekraft. Naturverdier		
11 Konsekvens for reindrif		
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Reparerer tidligere stiinngrep	Noen nye inngrep ved stiomlegging
14 Sammenheng innfallsport	Lettere å finne fram i og ta i bruk innfallsporten	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk	Skaper et lettere lesbart trafikksystem.	
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Enkle installasjoner på bakken, fortau og skilting	
17 Drift, bruksperiode	Helårs drift. Må samarbeide med og holde driftspersonale godt informert	
18 Vedlikehold	Må innarbeide nye rutiner	
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Er stort sett i tråd med reguleringsplanen	Må utvikles i samarbeid med turistsenteret
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet		
22 Anslått behov for investering	Lav	

Konklusjon: Dette tiltaket vil gi liten effekt for å løfte førsteintrykket og møtet med senteret, men er viktig for å styrke besøkssenteret som startpunkt

2.2.9 Besøkssenteret

Tydeligere trafikkområder og trygge gangtraseer

Området før turistsenter og besøkssenter deles i fem soner.

- Ladesone ytterst mot øst
- Romslig oppstillingsplass for store biler og vogntog mot øst
- Parkeringsområde for tre busser langs fortau med kapasitet for grupper.
- Serviceområde for kiosk og drivstoff
- Utvidet, tilrettelagt parkeringsplass for besøkende til anleggene. Økt kapasitet
- Den nye gangveien langs nye E6 svinges innom publikumsområdene ved senteret

Tydelige ganglinjer gjennom områdene fram til innganger/torg, og kontinuerlig gangveg mot fotgjengerundergang i sør og mot campingområdet i sørøst.

Skissa viser eksempel på trafikk-løsningene som er drøftet i studien for område 8 Startpunkt og område 9 Besøkssenteret.

Se også tegningen lenger bak som viser plassering av utsiktstårn og tretoppvandring og stinettet ut fra senteret.

Utsiktstårn eller tretoppvandring

Det skal undersøkes hvordan en kan komme seg opp over trehøyden ved besøkscenteret. Hensikten er å få virkning av et utkikkstårn 10 -15 meter opp i lufta, synlig fra E6. Anlegget skal ha et instagram-potensiale, slik at folk vil stoppe for å se det. Det skal gi *”Utsikt rett inn i Junkerdalsura NR (juvet og Bibeldalen), opp imot Båtfjellet og toppen på Solvågtinden i Junkerdal NP, Ølfjelltoppene i Saltfjellet-Svartisen NP og Kjemåtinden-Kjernfjellet i Saltfjellet landskapsvernområde.”*

Eksempel på utkikkstårn med rampe i spiral. - Hvis du er redd for å bli svimmel av rampa, kan vi jo prøve å strekke ut spiralen og lage en tretoppvandring i stedet! (Foto: Effekt arkitekter)

En løsning er å bygge et utsiktstårn med trapp og heiser og alle fasiliteter. En annen løsning er å bygge seg en universell utsiktsrampe alle kan gå på. På bildet ovenfor er det vist ett eksempel hvor du klatrer deg opp over skogen på ramper i et tårn. (*The Forest Tower - Camp Adventure Park*) For å komme femten meter opp, må du da ha en rampe på minst tre hundre meter. Den må ha mange reposer i tillegg, så en slik rampe vil bli på nesten fire hundre meter i spiral!

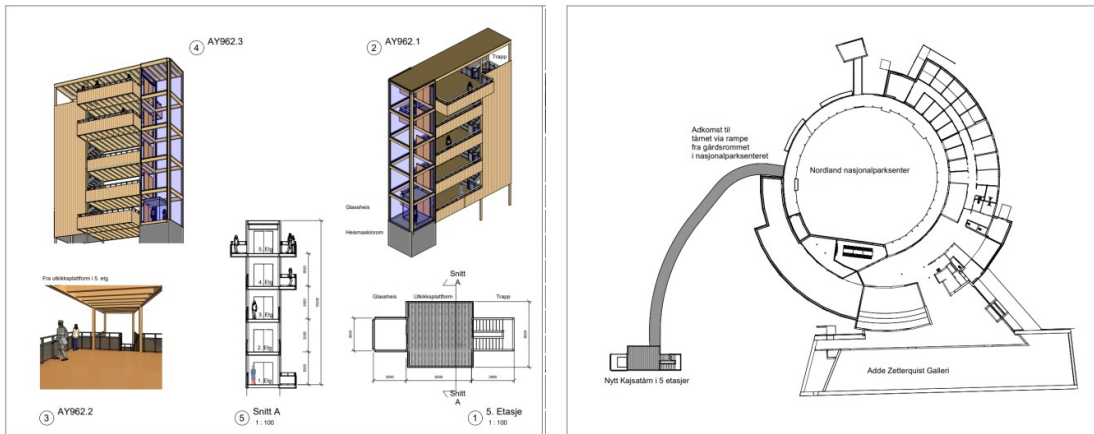
Tårn

Derfor har vi vist en løsning for Storjord med tårn i fem etasjer, der du kan velge mellom å gå trappa eller å ta en utvendig glassheis opp til utsiktsplattformen.

Tegning sett mot torget der du ser det luftige tårnet som løfter seg over besøkscenteret (Tegning U2 ARKITEKTER AS)

Det nye tårnet vil være godt synlig fra E6 om det plasseres som vist på tegningen (U2 ARKITEKTER AS)

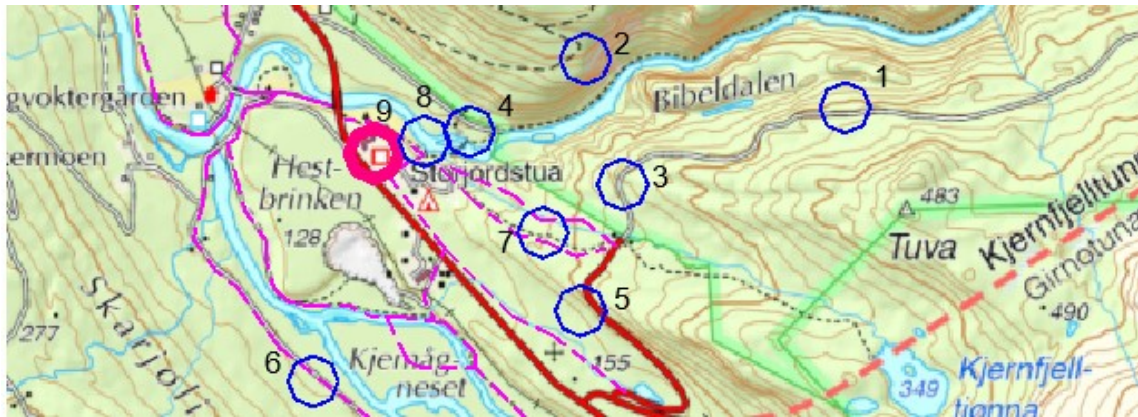
Tretoppvandring

Ideen om tretoppvandringen er skissert som et nesten vannrett plan som løfter seg over terrenget og passerer luftig over elva. Den starter på bakkeplan ved senteret, svinger helt over til toppen av moen på den andre siden av elva, og snor seg gjennom tretoppene bort til den gamle Junkerdalsveien rett innenfor bommen ovenfor Janshellaren. Den kan starte på torget utenfor besøkssenteret (ca 124 moh), sno seg over Roparneset og over til brinken rett i mot som er på 125 moh.

På turen får du en fantastisk oversikt over de nære omgivelsene og fjellene og fossene rundt, bare med en ca to meter bred, veldig slak rampe. Og det kan bli luftig. På det høyeste trenger du over femten meter høye stolper av fin Saltdalfurukvalitet. Tretoppvandringen vil kunne synes godt fra E6. Underveis kan rampa danne en sløyfe med utsyn i alle retninger til de ulike toppene og verneområdene rundt. Det ligger også godt til rette for å ta turen videre bort til aktivitetsområdet ved Janshellaren og komme tilbake via hengebrua. Se tegning på neste side.

Eksempler på tretoppvandring som snor seg gjennom skogen. Storjord kan få den første i Nord-Norge.

Utredningen drøfter tre alternativ for publikumstilrettelegging ved besøksenteret;

A: Max: Nytt utsiktsanlegg (tårn/ramper), tydelige trafikkområder og trygge gangtraseer

B: Medium: Tydelige trafikkområder, trygge gangtraseer og rydde for bedre utsikt fra Kajsas balkong.

C: Mini: Kun nye parkeringsområder for besøkende og rydding for bedre utsikt fra Kajsas balkong.

På tegningen er utsiktstårnet plassert i forlengelsen av galleriet, nordvest for besøksenteret, og vist med rødt. Tretoppvandringen starter øst for torget ved besøksenteret, og slynger seg opp mellom trærne, over Roparneset og elva og inn på moen øst for elva.

2.2.9 A Max utbygging Besøksenteret. Vurderinger

A: Max: Nytt utsiktsanlegg (tårn med heis), tydelige trafikkområder og trygge gangtraseer

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Fra et tårn/luftig konstruksjon kan det informeres om alle verneområdene rundt Storfjord.	
2 Utsikt/oversikt	Det vil bli utsikt inn mot Junkerdalsura NR, Junkerdal NP, Saltfjellet-Svartisen NP (Ølfjellet) og Saltfjellet landskapsvernområde (Kjemånasen).	
3 Familie	Lett tilgjengelig for store og små	
4 Naturgitte forutsetninger	Vil gi utsikt i flatt landskap. Høyden kan gi magasueffekt	Krevende løsninger
5 Portalskilt	Kan kobles til portalskilt	
6 Bålplass		Brannfarlig
7 Aktivitet/opplevelse	Gode muligheter få «Instagram»-opplevelse.	
8 Sammenheng med elevforslagene		
9 Tilgjengelighet	Kan gjøres tilgjengelig for alle	
10 Bærekraft. Naturverdier	Kan lages av mye naturmaterialer.	Kan bli komplekse løsninger
11 Konsekvens for reindrift	Kan redusere "trykk" ute i landskapet	
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpassing	Kan spille på lag med landskapet	Kan bli dominerende i landskapet
14 Sammenheng innfallsport	Vil forsterke opplevelsene nært besøksenteret	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk		
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner	Kan bygges i lokale materialer, tårnet kan bygges etter profilen valgt for Egget	
17 Drift, brukperiode	Helårs bruk eller begrenset til sommerhalvåret	Kan bli kostbart å drifte
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Vanlige byggesøknader og reguleringsendringer	Må avklares med vegvesenet
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Kan gjennomføres uten nye inngrep ved å ta i bruk allerede utbygde områder	Kan gi nye inngrep, men lavt økologisk fotavtrykk om anlegget bygges på stolper.
22 Anslått behov for investering	Høy	

Konklusjon: Tilrås som kjernen i en strategi som satser på områdene rundt senteret og en kanalisering mot Solvågtind (eksempel 2)

2.2.9 B Medium utbygging Besøkssenteret. Vurderinger

B: Medium: Tydelige trafikkområder, trygge gangtraseer og rydde for bedre utsikt fra Kajsas balkong.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Bedre oversikt og tryggere publikumsområder legger bedre til rette for formidling.	
2 Utsikt/oversikt	Utsikt fra Kajsas balkong	Lite kontakt med områdene i vest og sør
3 Familie	Lett tilgjengelig for store og små	
4 Naturgitte forutsetninger		
5 Portalskilt		
6 Bålplass		Brannfarlig
7 Aktivitet/opplevelse	.	
8 Sammenheng med elevforslagene		
9 Tilgjengelighet	Kan gjøres tilgjengelig for alle	
10 Bærekraft. Naturverdier	Kan benytte naturstein.	
11 Konsekvens for reindrift		
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Kan spille på lag med landskapet	
14 Sammenheng innfallsport	Vil forsterke opplevelsene nært besøkssenteret	
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk		
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner		
17 Drift, bruksperiode	Helårs bruk	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Vanlige byggesøknader og reguleringsendringer	Må avtales med vegvesenet
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Kan gjennomføres uten nye inngrep ved å ta i bruk allerede utbygde områder	
22 Anslått behov for investering	Middels	

Konklusjon: Tiltrås som alternativ løsning dersom det ikke skal satses på tårn eller tretoppvandring

2.2.9 C Mini utbygging Besøkssenteret. Vurderinger

C: Mini: Kun nye parkeringsområder for besøkende og rydding for bedre utsikt fra Kajsas balkong.

Faktor	Mulighet	Ulempe
1 Formidling	Bedre oversikt og tryggere publikumsområder legger bedre til rette for formidling.	
2 Utsikt/oversikt	Utsikt fra Kajsas balkong	Lite kontakt med områdene i vest og sør
3 Familie	Lett tilgjengelig for store og små	
4 Naturgitte forutsetninger		
5 Portalskilt		
6 Bålplass		Brannfarlig
7 Aktivitet/opplevelse	.	
8 Sammenheng med elevforslagene		
9 Tilgjengelighet	Kan gjøres tilgjengelig for alle	
10 Bærekraft. Naturverdier	Kan benytte naturstein.	
11 Konsekvens for reindrift		
12 Arkitektonisk kvalitet	For å sikre god kvalitet forutsettes det at anlegget designes av profesjonelle arkitekter.	
13 Landskapstilpasning	Kan spille på lag med landskapet	
14 Sammenheng innfallsport		
15 Utførelse, sikkerhet, trafikk		
16 Utstyr, installasjoner, bygningskonstruksjoner		
17 Drift, bruksperiode	Helårs bruk	
18 Vedlikehold		Det må etableres rutiner for jevnlig vedlikehold. Samt personale som skal utføre dette.
19 Varemerkestrategi		
20 Søknader og avklaringer	Vanlige byggesøknader og reguleringsendringer	Må avtales med vegvesenet
21 Konsekvens i forhold til 0-alternativet	Kan gjennomføres ved å ta i bruk areal ut mot det nye veganlegget for E6	
22 Anslått behov for investering	Lav	

Konklusjon: Tilrås som et nødvendig tiltak uavhengig av hva som ellers kommer med i utviklingsstrategien.

2.3.1 Kostnads kalkyler

Områder	Alt	Omfang	Kalkulerte kostnader
1 Ørnereiret	A	Består av adkomstplatå, ramper, utsiktspunkter og «ørneegget» som er hovedattraksjonen. Sittebenker, infotavler og bålplasser. I tillegg toalett for publikum og et driftsrom for avfall og utstyr.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Ørneegget: ca 3,0 MNOK Toalettbygg: ca 1,5 MNOK Bygg for overnatting; ca 1,0 MNOK pr stk Til sammen: ca 8 - 10 MNOK eks mva (10,0 – 12,5 MNOK inkl mva)
	B	Adkomstplatå med sittebenker, infotavle, bålplasser og utsiktsrampe.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 3,0 – 4,0 MNOK eks mva (3,75 – 5,0 MNOK inkl mva)
	C	Kun adkomstplatå med sittebenker og infotavle.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 1,5 – 2,0 MNOK eks mva (1,9 – 2,5 MNOK inkl mva)
2 Sandrønna/ Lillesøster	A	Består av sittebenker/bord, infotavler, utsiktsrampe og utsiktsplattform.	Sittebenker/bord og info: ca 0,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Utsiktsplattform: ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 3,5 – 4,5 MNOK eks mva (4,4 – 5,6 MNOK inkl mva)
	B	Sittebenker/bord og utsiktsrampe og infotavle.	Sittebenker/bord og info: ca 0,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 2,0 – 3,0 MNOK eks mva (2,5 – 3,8 MNOK inkl mva)
	C	Kun sittebenker/bord og infotavle.	Sittebenker/bord og info: ca 0,5 MNOK Til sammen: ca 0,5 – 0,8 MNOK eks mva (0,6 – 1,0 MNOK inkl mva)
3 Svingen	A	Består av adkomstplatå med infotavle, rampe, utsiktsplatå og Tobleroneglassbygget som er hovedattraksjonen. Sittebenker, infotavler og bålplasser.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Toblerone-glassbygget: ca 3,0 MNOK Til sammen: ca 6,0 – 7,0 MNOK eks mva (7,5 – 8,8 MNOK inkl mva)
	B	Adkomstplatå med sittebenker og infotavle, rampe og utsiktsplatå.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 3,0 – 4,0 MNOK eks mva (3,8 – 5,0 MNOK inkl mva)
	C	Kun adkomstplatå med sittebenker og infotavle.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK (1,9 MNOK inkl mva)
4 Janshellaren	A	Ny varmestue inkl sauna og toalett (ørneegget), forbedret adkomst til elvebredden, to nye infopunkt med plassering av portalskilt og Sommerfeldt-statue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler.	Varmestue/toalett/sauna: ca 3,5 MNOK Gapahuk: ca 0,5 MNOK Bålplasser, sitteplasser og infoskilt: Ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 5,5 – 6,5 MNOK eks mva (6,9 – 8,1 MNOK inkl mva)
	B	To nye infopunkt ved brua med plassering av portalskilt og Sommerfeldtstatue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler.	Gapahuk: ca 0,5 MNOK Bålplasser, sitteplasser og infoskilt: Ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 2,0 – 3,0 MNOK eks mva (2,5 – 3,8 MNOK inkl mva)
	C	Tre infopunkter med bålplasser og sitteplasser, portalskilt og Sommerfeldtstatue ved brua.	Bålplasser, sitteplasser og infoskilt: Ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 1,5 – 2,0 MNOK eks mva (1,9 – 2,5 MNOK inkl mva)
5 Kjernfjell- bakken	B	Bålplass, sitteplasser (benker og bord) og infotavler.	Bålplasser, sitteplasser og infoskilt: Ca 2,0 MNOK Til sammen: ca 2,0 – 3,0 MNOK eks mva (2,5 – 3,8 MNOK inkl mva)

6 Kjemåfoss-runden	A	Ny sykkelveg og nye bruer. Eventyrfigurer.	Utbedring av hele sykkel/gangveien, samt ny vei der det ikke er i dag: Ca 7,0 MNOK Gangbruer (2x30 m) inkl fundamenter, over elva til Kjemågneset: 3,0 MNOK Til sammen: 10 -12 MNOK eks mva (12,5 – 15,0 MNOK inkl mva)
	B	Skulpturer og nye bruer til turveg over Kjemågneset.	Sykel/gangvei Kjemågneset 3,0 MNOK Gangbru (2x30 m) inkl fundamenter over elva: 3,0 MNOK Skulpturer: 0,3 MNOK Til sammen: 6,3 – 7,0 MNOK eks mva (7,9 – 8,8 MNOK inkl mva)
	C	Kun nye eventyrskulpturer.	Kun skulpturer langs eks sti: 0,5 MNOK eks mva (0,6 MNOK inkl mva)
7 Kjernfjell-ranten	A	Ny stitrase langs bekken. Eksisterende sti som sykkeltrase. Ev. sikring og informasjon ved jettegryta.	Ny sti: 1,5 MNOK Sikring jettegryta: 0,5 MNOK Infoplakater: 0,3 MNOK Til sammen: 2,5 MNOK eks mva (3,1 MNOK inkl mva)
	B	Dyreskulpturer og rasteplasser langs den gamle stien. Utbedring av våte partier med klipper og steinsetting.	Dyreskulpturer: 0,3 MNOK Rasteplasser: 0,3 MNOK Utbedring / klipper i våte partier: 0,2 MNOK Til sammen: 0,8 MNOK eks mva (1,0 MNOK inkl mva)
	C	Kun utbedring av våte partier på den eksisterende stien med klipper og steinsetting.	Utbedring / klipper i våte partier: 0,2 MNOK eks mva (0,25 MNOK inkl mva)
8 Torget - startpunktet	A	Nytt bilfritt, aktivt torg ved hovedinngangen til besøkscenteret. Informasjon om turer og aktiviteter. Startpunkt for en hovedsti ut til opplevelsene. Omlegging av stier.	Torg: 1,0 MNOK Sittegrupper: 0,3 MNOK Utbedring stier og informasjon: 0,3 MNOK eks mva Til sammen: 1,6 MNOK eks mva (2,0 MNOK inkl mva)
	B	Nye sittegrupper ved hovedinngangen. Omlegging av stier og markering av startpunktet.	Sittegrupper: 0,3 MNOK Utbedring stier og informasjon: 0,3 MNOK eks mva Til sammen: 0,6 MNOK eks mva (0,8 MNOK inkl mva)
	C	Kun omlegging av stiene og skilt med informasjon om turer og aktiviteter ved startpunktet	Utbedring stier og informasjon: 0,3 MNOK eks mva (0,4 MNOK inkl mva)
9 Besøkscenteret	A	Nytt utsiktsanlegg Alternativ A: Tårn med heis Alternativ B: Tretoppvandring - samt tydelige trafikkområder og trygge gangtraseer.	Ny utvidet p-plass : 1,0 MNOK Hellelegging fotgjengerområder, kantstein, merking etc: 2,5 MNOK Alt. A: Tårn 5 etg, inkl trapp og rampe: 2,5 MNOK. Heis i tårnet: 3,5 MNOK Alt B: Tretoppvandring (500m) : 6,5 MNOK Til sammen: Ca 10 – 11 MNOK eks mva 12,5 – 13,8 MNOK inkl mva
	B	Tydelige trafikkområder, trygge gangtraseer og rydde for bedre utsikt fra Kajsas balkong.	Ny utvidet p-plass : 1,0 MNOK Hellelegging fotgjengerområder, kantstein, merking etc: 2,5 MNOK Til sammen: 3,5 – 4,0 MNOK eks mva 4,4 – 5,0 MNOK inkl mva
	C	Kun nye parkeringsområder for besøkende og rydding for bedre utsikt fra Kajsas balkong.	Ny utvidet p-plass : 1,0 MNOK Til sammen: 1,0 – 1,5 MNOK eks mva 1,3 – 1,9 MNOK inkl mva

2.3.2 Tilråding

Denne mulighetsstudien drøfter tiltak på ni utvalgte steder med de konsekvensene det kan medføre ved økt besøk. Som en oppsummering er det komponert to utvalgte "pakker". - Delområdene er satt sammen til mer helhetlige satsinger. De to eksemplene legger tyngden på ulike vilkår og faktorer.

- Det første eksemplet er bygd opp rundt et ønske om å kanalisere besøkende i retning av Kjernfjellet og utsiktspunktene langs den gamle traseen for RV77.
- Det andre eksemplet legger vekt på å øke opplevelseskvaliteten i nærområdene til besøkscenteret, og skape en kanalisering i retning Solvågtind.

Eksempel 1. Opplevelser kanalisert inn mot verneområdet mot sør

Områder	Alt	Omfang	Kalkulerte kostnader
8 Torget - startpunkt	A	Nytt bilfritt, aktivt torg ved hovedinngangen til besøkscenteret. Informasjon om turer og aktiviteter. Startpunkt for en hovedsti ut til opplevelsene. Omlegging av stier.	Torg: 1,0 MNOK Sittesgrupper: 0,3 MNOK Utbedring stier og informasjon: 0,3 MNOK eks mva Til sammen: 1,6 MNOK eks mva (2,0 MNOK inkl mva)
7 Kjernfjellranten	A	Ny stitrase langs bekken. Eksisterende sti som sykkeltrase. Ev. sikring og informasjon ved jettegryta.	Ny sti: 1,5 MNOK Sikring jettegryta: 0,5 MNOK Infoplakater: 0,3 MNOK Til sammen: 2,5 MNOK eks mva (3,1 MNOK inkl mva)
1 Ørnereiret	A	Består av adkomstplatå, ramper, utsiktspunkter og hovedattraksjonen «ørneegget». Sittebenker, infotavler og bålplasser. I tillegg toalett for publikum og et driftsrom.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Ørneegget: ca 3,0 MNOK Toalettbygg: ca 1,5 MNOK Bygg for overnatting; ca 1,0 MNOK pr stk Til sammen: ca 8 - 10 MNOK eks mva (10,0 – 12,5 MNOK inkl mva)
4 Janshellaren	B	To nye infopunkt ved brua med plassering av portalskilt og Sommerfeldtstatue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler.	Gapahuk: ca 0,5 MNOK Bålplasser, sitteplasser og infoskilt: Ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 2,0 – 3,0 MNOK eks mva (2,5 – 3,8 MNOK inkl mva)
6 Kjemåfossrunden	B	Skulpturer og nye bruer til turveg over Kjemågneset.	Sykel/gangvei Kjemågneset 3,0 MNOK Gangbru (2x30 m) inkl fundamenter over elva: 3,0 MNOK Skulpturer: 0,3 MNOK Til sammen: 6,3 – 7,0 MNOK eks mva (7,9 – 8,8 MNOK inkl mva)
3 Svingen	C	Kun adkomstplatå med sittebenker og infotavle.	Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK (1,9 MNOK inkl mva)
9 Besøkscenteret	C	Kun nye parkeringsområder for besøkende og rydding for bedre utsikt fra Kajsas balkong.	Ny utvidet p-plass : 1,0 MNOK Til sammen: 1,0 – 1,5 MNOK eks mva 1,3 – 1,9 MNOK inkl mva
2 Sandrønna/ Lillesøster	C	Kun sittebenker/bord og infotavle.	Sittebenker/bord og info: ca 0,5 MNOK Til sammen: ca 0,5 – 0,8 MNOK eks mva (0,6 – 1,0 MNOK inkl mva)

Eksempel 1 legger ressurser i å forsterke opplevelsene i Kjernfjellranten og skape et nytt, spektakulært turmål langs gamle RV77, Ørnereiret. Det inneholder en solid satsing på startpunktet ved senteret, torget, på en lettere satsing på aktivitetsområdet for barn og familier ved Janshellaren og på bedre tilrettelegging av Kjemåfossrunden. Eksempelet legger også vekt på at det er nødvendig å utvide og oppgradere parkeringsområdet ved besøkscenteret ved satsing på økt besøk.

Samlet er denne pakken i eksempel 1 til sammen kalkulert til ca 26 MNOK

Eksempel 2. Opplevelser konsentrert utenfor verneområdet og mot nord

Områder	Alt	Omfang	Kalkulerte kostnader
9 Besøkscenteret	A	Nytt utsiktsanlegg Alternativ A: Tårn med heis Alternativ B: Tretoppvandring - samt tydelige trafikkområder med trygge gangtraseer.	Ny utvidet p-plass : 1,0 MNOK Hellelegging fotgjengerområder, kantstein, merking etc: 2,5 MNOK Alt. A: Tårn 5 etg, inkl trapp og rampe: 2,5 MNOK. Heis i tårnet: 3,5 MNOK Alt B: Tretoppvandring (500m) : 6,5 MNOK Til sammen: Ca 10 – 11 MNOK eks mva 12,5 – 13,8 MNOK inkl mva
8 Torget - startpunktet	A	Nytt bilfritt, aktivt torg ved hovedinngangen til besøkscenteret. Informasjon om turer og aktiviteter. Startpunkt for en hovedsti ut til opplevelsene. Omlegging av stier.	Torg: 1,0 MNOK Sittegrupper: 0,3 MNOK Utbedring stier og informasjon: 0,3 MNOK eks mva Til sammen: 1,6 MNOK eks mva (2,0 MNOK inkl mva)
4 Janshellaren	A	Ny varmestue inkl sauna og toalett (ørneegget), forbedret adkomst til elvebredden, to nye infopunkt med plassering av portalskilt og Sommerfeldt-statue, og en ny rasteplass med bålsted, sitteplasser (benker og bord), gapahuk og infotavler.	Varmestue/toalett/sauna: ca 3,5 MNOK Gapahuk: ca 0,5 MNOK Bålplasser, sitteplasser og infoskilt: Ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 5,5 – 6,5 MNOK eks mva (6,9 – 8,1 MNOK inkl mva)
2 Sandrønna/ Lillesøster	A	Består av sittebenker/bord, infotavler, utsiktsrampe og utsiktsplattform.	Sittebenker/bord og info: ca 0,5 MNOK Utsiktsrampe: ca 1,5 MNOK Utsiktsplattform: ca 1,5 MNOK Til sammen: ca 3,5 – 4,5 MNOK eks mva (4,4 – 5,6 MNOK inkl mva)
3 Svingen	C	Kun adkomstplatå med sittebenker og infotavle.	<i>Adkomstplattform inkl info og sitteplasser: ca 1,5 MNOK</i> <i>(1,9 MNOK inkl mva)</i>
6 Kjemåfoss-runden	C	Kun nye eventyrskulpturer.	Kun skulpturer langs eks sti: 0,5 MNOK eks mva (0,6 MNOK inkl mva)
7 Kjernfjell-ranten	C	Kun utbedring av våte partier på den eksisterende stien med klopper og steinsetting.	Utbedring / klopper i våte partier: 0,2 MNOK eks mva (0,25 MNOK inkl mva)

Eksempel 2 forsterker besøkscenteret med nye, spektakulære opplevelser ved å bygge et utsiktstårn eller en tretoppvandring ved senteret. Det har også med en større satsing på aktivitetsområdet for barn og familier på flatene ved elva ved Janshellaren. Det prioriterer en liten, men effektiv utsiktsplattform oppe på stupet over Sandrønna ved den gamle kjerrevegen på tur mot Solvågtinden.

I tillegg foreslår eksemplet enkle tiltak som øker tilgjengelighet og opplevelse mot Tjernfjellet og på runden mot Kjemåfossen.

Samlet er denne pakken i eksempel 2 til sammen kalkulert til ca 24 MNOK

Møtereferat

Styringsgruppe Viewpoint Junkerdalsura

Storjord, 23.10.2023

Fremmøte

Kari Nystad Rusaanes (Besøkscenter Nasjonalparker Nordland, BNN, over Teams), Ørjan Alm (Saltdal kommune, over Teams), Jim Tovås Kristensen (Statskog/ Fjelltjenesten), Inge Ingvaldsen & Johan Rova (sekretariatet for MNNPS).

Dette har skjedd siden sist

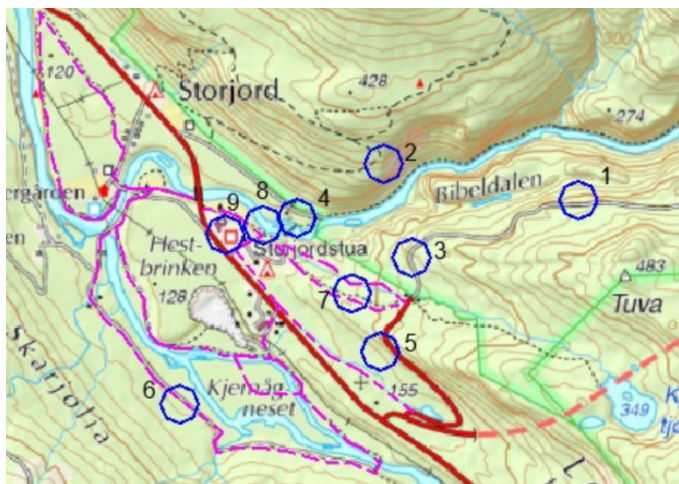
- U2 har, etter bestilling fra sekretariatet, levert en oppdatert mulighetsstudie, som diskuterer flere forskjellige alternativer til utvikling av Viewpoint på Storjord.
- Det har kommet nye beskjed fra Miljødirektoratet om innfallsporter. Dels er det planlagt å revidere veilederen, dels er det kommet beskjed med betydning at det ikke lengre er prioritert å satse på avanserte bygg for å få besøkende til en innfallsport – «naturen er tilstrekkelig spektakulær i seg selv». Det sist nevnte vil sannsynlig påvirke mulighetene å få midler til bygging fra Miljødirektoratet negativ.

Formål med møtet

1. Gå gjennom mulighetsstudien som U2 har levert og diskutere om det er noen alternativer som det finnes enighet å rekommandere nasjonalparkstyret å se videre på.

Innledning

Mulighetsstudien drøfter mulige tiltak på ni forskjellige plasser/områder. På hvert stede er det diskutert én til tre forskjellige nivåer på tilrettelegging.

Ørnereiret
 Sandrønna
 Svingen
 Janshellaren
 Kjernfjellbakken
 Kjemåfossrunden
 Kjernfjellranten
 Torget
 Besøksenteret

Hver plass/hvert område ble diskutert og kommentert av de organisasjoner som er representert i styringsgruppen.

1 – Ørnereiret

Statskog

Avstand fra senteret er litt stort. Problem at en svær investering på denne plass må holdes «låst» for besøkende halve året for å minimere konflikt med reindriftsnæringen. Det går ikke å se bort fra at et velbesøkt anlegg på denne plass vil gi en del utfordringer mot både verneverdiene (kongeørn) og reindrift. Denne plassen er «ikke en favoritt fra grunneier», særskilt ikke hvis det blir på nivå A eller B. Nivå C er vi på allerede og attraksjonen «magasug og luftig» finnes allerede i dag. Kanskje beste alternativ er å bære gjøre litt oppussing her – det er i prinsipp tilstrekkelig som det er, bare kalle det «utsiktspunkt» og at det er tilstrekkelig å gjøre litt langs veien opp.

Kommunen

Nivå C i mulighetsstudien vil være omtrent som det er i dag. Plassen er uansett hva som blir gjort et spektakulært sted som vil trekke folk. Et anlegg på denne plass vil være et turmål også når det er låst vinterstid. Det er nok et anlegg typ «Ørnereiret» (nivå A eller B) som folk ser fremmenfor seg.

BNN

Plass 1 ligger litt langt unna og risikerer å bli noe som kanskje ikke vil sterke BNN. Hvis det blir et ordentlig tilrettelagt viewpoint på plass 1 så må det til ordentlig styrking av ferdsselsvei opp dit. Ulempe med en plass det ikke er lempelig/mulig å sende folk til vinterstid. Et sprekt forslag, men ikke en favoritt. Men sommerstid et godt punkt å bedrive naturformidling til/i.

MNNPS-sekretariatet

Plass 1 var egentlig utgangspunktet for prosjektet, men det har dukket opp andre forslag etter hvert, etter at besøksstrategien ble tatt frem. Viktig tenke Innfallsport Storjord, ikke kun viepoint Junkerdalsura.

2 – Sandrønna

Statskog

Sandrønna er en spennende plass og et anlegg her vil gi mindre konflikt med verneverdiene i naturreservatet. Plassen fungerer til helårsbruk, men den er ikke like enkelt tilgjengelig for alle som plass 1 (dit det er mulig å komme nærmere med bil sommerstid). Hvis det blir å lede mere folk enn i dag opp lia mot plass 2 er det risiko for slitasje i området rundt utsiktsplassen og at det «eksploderer» med folk til Storjordfjellkoia. Nivå A for Sandrønna er ikke så omfattende som nivå A for Ørnereiret, så på så vis er nivå A for Sandrønna en bedre alternativ når det gjelder bygg, vedlikehold og oppsyn. Forslaget mangler toalett, det bør vurderes hvis det blir å gå videre med anlegg på plass 2.

Kommunen

Plass 2 Sandrønna vil gi en mer krevende tur enn til plass nummer 1-Ørnereiret. Egentlig er ikke noen av plassene 1, 3, 5 eller 7 aktuell vinterstid på grunn av utfordringer for reindriften. Hvis vi skal ha en viewpoint så *må* det til noe spektakulært. Kanskje skalere opp anlegg slik at nivå A på plass 2-Sandrønna blir likt nivå A på plass 1-Ørnereiret. Det vil være mere utfordring med å håndtere mange besøkende ved plass 2, særskilt drift av toalett og transporter i forbindelse med drift og vedlikehold vil bli mere komplisert på en plass det ikke er mulig å komme til med bil. Toalett og søppelhåndtering må være på samme (høye) nivå, uansett hvor viewpointet blir plassert.

BNN

Litt mer positiv til plass 2 enn plass 1. Fungerer til grupper for formidling. Må det hogges trær? Svar: Nei, ikke egentlig.

MNNPS-sekretariatet

En fin plass i dag, blir allerede brukt som utsiktspunkt. En rampe vill gi bedre «magasug» enn i dag. Bedre alternativ enn plass 1 – mindre inngrep, terrenget er spektakulært i seg, mindre forstyrrelser på kongeørn m.fl. verneverdier. Men slitasje kan bli et problem.

3 – Svingen

Statskog

Problematisk for reindriften. Men en flott plass i øvrig. Mindre forstyrrelser for verneverdiene (kongeørn, mm). En dyr investering som kanskje ikke tilfører Storjord så mye nytt.

Kommunen

Enig med Statskog. Blir ikke så spektakulært. Vanskelig med universell utforming.

BNN

Enig i ovenstående.

MNNPS-sekretariatet

Opprinnelig en favoritt fra forvalterne. Naturen er allerede «ødelagt» her, med veiskåring og grusing nærmest veien. Bra plass for visuell kommunikasjon mot

besøkscenteret ute på tampen av fjellet, ovenfor jettegrytene. Beste plass for et utsiktsplatå, hvis det ikke hadde vært for reindriftens ønsker. Bra plass for cortenstålstavler langs veien.

4 – Janshellaren (Sommerfeldtplassen)

Statskog

Statskog har den rasteplassen i dag og har ikke noe mot at andre tar over den og videreutvikler den. Et godt forslag hvis det blir i kombinasjon med f.eks. tårn og andre anlegg oppe ved besøkscenteret, men gir ikke en «wow-opplevelse» i seg selv. Ligger utenfor grensen til verneområdet.

Kommunen

Ikke så mye til bokstavelig «viewpoint», gir ikke noen luftig opplevelse. Men enig i at anlegg på plassen kan fungere i tillegg til noe annet. Problemfri for verneverdier og reindrift. Nært nasjonalparksenteret.

BNN

En fin plass for bruk fra BNN. Egner seg godt og fungerer «for alle». Men ikke en plass hvor du får en spektakulær opplevelse.

MNNPS-sekretariatet

Å trekke folk til Janshellaren risikerer å trekke folk også videre inn i ura, så det er risiko en satsning på denne plass motvirker formålene med prosjektet. Må kombineres med annet og det må tenkes en ekstra gang om det er noe som kan gjøres for å ikke gjøre det attraktivt for «den vanlige besøkeren» å dra videre inn i ura.

5 – Kjernfjellbakken

Statskog

Uaktuell. Problemer for reindrift.

Kommunen

Ditto.

BNN

Ikke interessant.

MNNPS-sekretariatet

Uaktuell. Problemer for reindrift. Men bra til fremtiden dette ble dokumentert.

6 – Kjemåfossrunden

Statskog

Kjemåfossrunden er ikke en attraksjon i seg selv, men kan være et godt komplement. En interessant idé, men den må utredes videre. Uklart om det er verd pengene å bygge bruer ut til holmen i Lønnselva, men idéen med en sykkelsti er en bra idé å ta videre. Bra med sykkelsti langs E6 mot gamle RV77. Øvrig i forslaget er greit, men må utdypes.

Kommunen

Ikke en viewpoint, men bra å legge til rette med sykkelsti.

BNN

Like tanken med sykkelsti og å få en anslutning mot RV77. Men ikke en Viewpoint.

MNNPS-sekretariatet

Ikke noe mere.

7 – Kjernfjellranten

Statskog

Å bare satse på dette alternativ vil ikke være tilstrekkelig. Det vil ikke i seg løse problemet med å ordne et viewpoint. Men en utvikling av stien opp imot gamle veien kan være bra i kombinasjon med annet. En sykkelsti her vil være veldig bratt; Statskog er ikke interessert i å drifte en sykkelsti her.

Kommunen

Ditto.

BNN

Ditto.

MNNPS-sekretariatet

Uansett om det blir anlegg oppe ved RV77 eller ikke, så er alternativ C interessant (en enkel utbedring av stien). Men enig i at dette alternativ ikke er tilstrekkelig for å gi en løsning på oppgaven å finne et alternativ til tur inn i de resefarlige områdene langs Junkerdalselva.

8 - Torget

Statskog

Positiv til tankene som løftes i dette alternativ: Noe må gjøres med trafikkbildet utenfor senteret. Men Statskog har ikke sterke meninger om selve «Torget». Det er også mange aktører som blir involvert hvis det blir å gjøre endringer i miljøet fremmenfor BNN. «Torget» vil ikke være en løsning i seg selv, men kan være et godt komplement kombinert med andre satsninger.

Kommunen

Enig i at noe må gjøres i nærmiljøet til BNN og at «Torget» ikke vil bli et Viewpoint i seg selv. Hvis vi får til et viewpoint så må vi kanskje være forberedt på at det må til flere parkeringsplasser!

BNN

Viktig for besøkssenteret få et attraktivt miljø utenfor entréen. Behov for parkering vil øke fremover. Noe må til for å gjøre det mer sikkert for de «myke trafikantene» utenfor

senteret. Med ny utstilling forventer senteret kanskje 60.000 besøkere årlig. Bra å tenke hele Storjord-området samlet, bra å prøve å bruke anlegg som allerede er på plass.

MNNPS-sekretariatet

Enig med øvrige. Viktig å få til informasjon utendørs, som besøkende kan ta del av også når senteret er stengt. Uansett hva som skjer i øvrig må vi få til utendørs-informasjon på Storjord.

9 - Besøkssenteret

Statskog

Statskog er mer positiv til å bli med på å gjøre noe nært Storjord. Liker mye både tretoppvandringen og tårnet. Viktig slike anlegg blir universelt tilrettelagt og åpent en stor del av dagene, hele året. Arealmessig for Statskog er dette helt greit, også tretoppvandring. Tårnet som er foreslått var kanskje litt «kjedelig». Kan kombineres med satsninger ved f.eks. Janshellaren. Statskog rekommanderer å satse på forslag 9 - Besøkssenteret. Gjerne kombinere tårn og satsning på stinettet for vandring til Kjemåfossen. Det er mulig finne andre alternative plasseringer for et tårn enn hvor forslaget er tegnet i mulighetsstudien – slike avgjørelser kan tas inn i neste fase i prosjektet.

Kommunen

Et bra alternativ, både tårn og tretoppvandring. Viktig få til en satsning nært nasjonalparksenteret. Men det må til en Viewpoint også, ute i terrenget!

NPS

Liker dette alternativet best, det forsterker et eksisterende sted. Vil være positiv for eksisterende virksomhet. Gir rike muligheter for både utendørs og innendørs formidling. Kan være en fullt rimelig investering. BNN kan tenke seg ta på seg eierskap til et tårn.

MNNPS-sekretariatet

Deler Statskog sin vurdering. Et anlegg her på parkeringen, som er tydelig synlig fra E6, vil gi flere som stopper. Hvis flere stopper på Storjord vil det finnes sjanse vi minker antall stopp som kan forstyrre rein eller naturverdier oppe på Saltfjellet. Det er mulig gi en bra opplevelse med utsikt inn i Junkerdalsura fra et tårn på Storjord. Tårnbesøk, nasjonalparkutstilling, kaffe på turistsenteret og kunstgalleri, i kombinasjon med at besøkende ledes på tur mot Kjemåfossen og/eller Janshellaren vil kanskje gjøre at folk ikke «får tid» til å bevege seg inn i Junkerdalsura eller stoppe unødvendigvis for en rastepå fjellet? Enig i at det finnes bedre plasseringer av tårn enn hva som er tegnet i mulighetsstudien for å gi utsikt inn i ura – lenger sør, mot campingen, er det f.eks. mulig å se toppen på Solvågtinden. Og dermed få utsikt mot to nasjonalparker (med toppene Ølfjellet i Salfjellet-Svartisen og Solvågtinden i Junkerdal NP), et landskapsvernområde (Saltfjellet) og Junkerdalsura naturreservat fra én og samme plass uten å bygge anlegg inne i noen av verneområdene. Dette er en stor fordel jamført med å bygge anlegg oppe langs gamle RV77 inne i naturreservatet, i kombinasjon med at vi bedre kan unngå

forstyrrelser på reindrift og kongeørn. Å konsentrere anlegg på Storjord kan også gi fordeler for de kommersielle aktørene på plassen. Det er riktig vi da ikke vil satse stort på «magasug-følelsen» oppe langs gamle RV77. Men den luftige utsikt fra gamle veien er fortsatt der, mulig å finne for den som ønsker, på egen hand (og kanskje litt beskjeden rydding av bjørk langs asfaltkanten, innimellom).

Generell konklusjon forslagene i mulighetsstudien

Statskog

Statskog er mest interessert i en løsning som tilbyr god tilgjengelighet for alle. Gjerne nært eksisterende anlegg og nært toaletter. Beste alternativ ifølge Statskog vil da være en kombinasjon av et tårn ved besøks-/turistsenteret, treetoppvandring og tilrettelegging mot Janshellaren.

Kommunen

Kommunen er mest interessert av å satse på et anlegg som tilbyr «magasug-følelse» oppe langs gamle RV77, på gamle utsiktsplassen inne i naturreservatet. En kombinasjon av tårn, treetoppvandring og andre aktiviteter er også et bra forslag, men da er vi ikke lengre inne på ønskene å utvikle «magasuget» på en tradisjonell plass. «Vi må ikke være redd for å satse og vi må kunne bruke gamle veien inne i naturreservatet.»

NPS

Svingen er beste punkt for Viewpoint, hvis vi ønsker et turmål – og hele poenget med mulighetsstudien var å få til et turmål som vil lede bort besøkende fra rasfaren langs stien inn mot Trekta mot en annen og mere attraktiv plass. Samtidig vil det være enklere å få midler for tiltak utenfor grensene til verneområder. Beste alternativ for BNN vil derfor være en nedskalert tur opp til Nr 1 (med litt tavler og enkle tiltak i Svingen og litt tilrettelegging langs veien) i kombinasjon med en større satsning nært senteret, med tårn, tiltak ved Janshellaren og sykkelsti langs E6 mot gamle RV77. Alternativt kan turen gå opp til Nr 2 (Sandrønna) istedenfor til Nr 1.

MNNPS-sekretariatet

Svingen var favoritten før mulighetsstudien begynte, selv om også «magasug-utsikten» ved Ørnereiret var interessant å gå videre med. Alternativer som vil påvirke reindriften eller verneverdier i Junkerdalsura NR vil ikke være aktuell. Unner arbeidet med å ta frem mulighetsstudien har sekretariatet alt mer begynt å tenke på å finne en løsning som kan plasseres utenfor verneområdene og som har potensial å ikke bare lokke folk bort fra Trekta, men også fra å stoppe unødvendig for å luften hund (eller seg selve) oppe på Saltfjellet – med risiko for forstyrrelser på fr.a. reindriften. Det er også viktig finne en løsning som stimulerer til besøk og informasjonssøk på nasjonalparksenteret. Et tårn nede ved nasjonalparksenteret, i kombinasjon med oppussing av rasteplass Janshellaren og utvikling av naturstier mot Kjemåfossen vil mest sannsynlig svare mot kravene. Det utelukker ikke å beholde rastebord og ryddet utsikt oppe ved RV77, men det er nok en plass hvor «naturen er tilstrekkelig i seg selv» og som ikke trenger å promoteres med anlegg.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	54/2023	12.12.2023

Midtre Nordland nasjonalparkstyre - Søknad om midler til kartlegginger og forvaltningsplanprosesser i 2024

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre søker om 250 000,- til gjennomføringer av kartlegginger og forvaltningsplanprosesser gjennom statsbudsjettets post «Miljødirektoratets spesielle driftsutgifter» kapittel 14 post 2021.

- 50 000,- til brannskog-kartlegging i Dypenområdet
- 50 000,- til kartlegging av fjellender
- 100 000,- til kultur og naturkartlegging i utvalgte fjordarmer i Sjunkehatten
- 50 000,- til forvaltningsplan og besøksstrategiprosess: annonsering, møtelokaler, enkel bevertning, reiser, etc.

Bakgrunn og vurdering

I 2023 søkte Midtre Nordland nasjonalparkstyre om 600 000,- til kartlegginger i sine 15 verneområder. Miljødirektoratet tildelte bare 100 000,- av disse, og de har primært blitt brukt i forbindelse med forvaltningsplanprosesser.

I 2024 ønsker vi å få gjennomført en brannkartlegging i Dypen-området. Dette som en del i en masteroppgave. Det er behov for å leie inn Fjelltjenesten til å bidra med motorsagarbeid, og guiding av masterstudenten, og til DNA-analyser. Samlet vil det være behov for 50 000,- til en slik kartlegging, som da blir et samarbeid mellom nasjonalparkstyret og University of Gothenburg.

I en lengre periode ble fjellender kartlagt i Midtre Nordland nasjonalparkstyrets

områder. Etter at SNO ikke lenger kjøpte slike tjenester fra Statskog Fjelltjenesten har det vært et par år med opphold i slike kartlegginger. Vi ønsker å få gjennomført en slik kartlegging på nytt, for å se hvordan bestandene av våre fjellender har endret seg. En slik kartlegging har blitt budsjettet til 100 000,-, men vi tror at vi kan nedskalere den og konsentrere oss om færre områder. Det bør også sees på muligheten om å leie inn andre enn Fjelltjenesten til å utføre disse kartleggingene, da de har relativt høye feltkostnader. Til gjengjeld får man økt tilstedeværelse av naturoppsyn i de områdene som blir kartlagt. Midtre Nordland nasjonalparkstyre søker om 50 000,- til kartlegging av fjellender.

I samtlige fjordarmer i Sjunkhatten ligger det gamle bosetninger. Disse er lite kartlagt med hensyn til både kulturverdi og naturverdi. Nasjonalparkstyret søker om 100 000,- til å kartlegge disse områdene. Dersom det er kulturhistoriske bygg som bør bevares, skal det medfølge en tiltaksplan. Når det gjelder naturverdier kan sekretariatet selv gjøre disse vurderingene.

Til slutt søker Midtre Nordland nasjonalparkstyre om 50 000,- til forvaltningsplanprosess. Annonsering av høring kostet nesten 17 000,- i Saltenposten, Avisa Nordland og RanaBlad da vi skulle annonsere at besøksstrategien for Saltfjellet var ute på høring tidligere i høst. I tillegg trengs det midler til møtelokaler, enkel bevertning og noe reising for å avholde møter for å drive frem disse prosessene.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	55/2023	12.12.2023

Dypen naturreservat - Dispensasjon til felling av bjørk rundt Fagermokoia - Statskog SF

Forslag til vedtak

Statskog SF gis dispensasjon fra verneforskrift for Dypen naturreservat til felling av bjørketrær rundt Fagermokoia. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder kun for uttak av løvtrær, samt småbusker og kratt.
- Det kan kun hugges trær som vil kunne utfordre fremtidig drift av koia, og ellers innenfor den naturlige bebyggelsen til koia og uthuset. Løvtrær som er mer enn 10 meter fra nærmeste yttervegg skal ikke hogges.
- Furutrær (inkludert kvister) skal ikke hogges. Dette kan vurderes på nytt etter at opphavet til furutrærne i området koia befinner seg i blir undersøkt.

Bakgrunn

Statskog SF søkte 13.09.2023 om dispensasjon fra verneforskriften for Dypen naturreservat for å hugge et mindre antall trær som står nært Fagermokoia i naturreservatet. Totalt antall trær er ikke endelig klart, men det dreier seg om cirka 15-20 stykk i ulike størrelser, fra små busker til yngre voksne trær. Flere av trærne står svært nær veggen på koia og ønskes fjernet før de kan utgjøre en større utfordring for drift av koia i framtida.

Figur 1: Kartskisse som viser plassering av koia og omtrentlig område der det ønskes å hugge trær.

Figur 2: Bilde av koia og noen av trærne som ønskes hugd i området.

Grunnlaget for avgjørelsen

Dypen naturreservat ble først vernet som barskogreservat 21. desember 2000. Forskriften ble revidert etter naturmangfoldloven den 16. oktober 2020.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Dypen naturreservat. Formålet med Dypen er å bevare et område som inneholder en bestemt type natur i form av en relativt lite påvirket forekomst av furuskog med dens typiske plante- og dyreliv, og som har betydelige forekomster av tørrgadd og læger.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse. Naturrestatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling, blant annet ved at mengden gammel furu og død ved øker.

Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter, sopp og lav eller deler av disse fra naturrestatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt. Nasjonalparkstyret kan likevel gi tillatelse til begrenset rydding av lauvskog i reindriftas flyttleier, slik disse er fastlagt i reindriftas arealbrukskart.

Søknaden er også vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8 – 12.

Vurdering

Det er i utgangspunktet forbudt å fjerne planter eller deler av planter fra naturrestatet. Verneverdiene i Dypen er i all hovedsak knyttet til den gamle furuskogen. De unge bjørketrærne som det søkes om å felle har nok for det mest vokst opp etter at Dypen ble vernet. Selv om det også står skrevet i verneforskriften at naturrestatet er «velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling», er dette hovedsakelig rettet mot mengden gammel furu og død ved. Derfor er det viktig at furuskogen får stå, mens sekretariatet mener at det kan gjennomføres et begrenset uttak av løvskog innenfor den naturlige bebyggelsen til koia og medfølgende uthus. Det er vanskelig å definere et eksakt område rundt koia der dispensasjonen vil gjelde, da det ikke er en definert tomtegrense rundt selve koia. Det vil derfor bli satt et vilkår om at ingen trær som befinner seg lenger en 10 meter fra nærmeste yttervegg på koia eller uthuset skal fjernes, slik at Statskog Fjelltjenesten har en mer definert grense å forholde seg til.

Fagermokoia vest i Dypen naturrestat har i mange år vært leid ut på langtidsleie, men har fra 2023 blitt gjort tilgjengelig for publikum gjennom korttidsleie. Dette vil gjøre det lettere for allmenheten å utnytte både Dypen og områdene rundt til friluftsliv. Selv om dette ikke er spesifisert som et verneformål i verneforskriften for Dypen, er det det i flere av de omkransende verneområdene. Skjøtsel og opprettholdelse av området akkurat rundt hyttene kan sees på som et positivt tiltak så lenge det ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Fagermokoia er også den eneste hytten i Dypen naturrestat, så det er heller ikke fare for presedens.

Dypen naturrestat huser mange rødlistede arter, der de fleste finnes i naturrestatets nordlige grense og i sørøstlige grense. Det er ikke registrert noen i nærheten av koia som vil bli nevneverdig påvirket av fjerning av trærne. Med de vilkår som er satt vurderer vi kunnskapen om området og tiltakets effekt på det biologiske mangfoldet som godt ivaretatt.

Det er hjemlet i verneforskriften at det er lov med vedlikehold av eksisterende bygninger. Selv om ikke felling av bjørketrær kan regnes direkte som vedlikehold, vil hytta på et eller annet punkt trenge vedlikehold som følge av fremtidig skade bjørketrærne vil komme til å påføre dem. Dette enten ved at de faller over bygningene eller at de vokser så nært at de vil skade bygningene ved at de vokser inntil dem.

Det ble også fremmet et ønske i søknaden om å fjerne noen av de laveste kvistene på enkelte unge furutrær nær hytten. Dette blir vanskeligere å gi dispensasjon til, da vernet av furutrær står så sterkt i Dypen som det gjør. Det er gjort observasjoner av

morfologien til furutrærne i deler av Dypen og rundt Fagermokoia som kan antyde at disse furutrærne er plantet på et senere tidspunkt og ikke hører hjemme blant de andre furutrærne i naturreservatet. Dette er ikke bekreftet, men det er planer om å gjennomføre en undersøkelse i løpet av 2024 der opphavet til furuene skal sees nærmere på. Hvis furutrærne ikke er stedegne til Dypen kan det muligens åpnes for å fjerne hele, eller deler av, disse furutrærne. Frem til det har blitt gjort nærmere undersøkelser vil det ikke kunne bli gitt dispensasjon til å kutte kvister av furutrærne.

Konklusjon

Statskog SF gis dispensasjon fra verneforskrift for Dypen naturreservat til felling av bjørketrær ved og rundt Fagermokoia. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Forskrift om vern av Dypen naturreservat
Naturmangfoldloven

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	56/2023	12.12.2023

Junkerdal nasjonalpark - Klage på avslag for bruk av ATV - Tomas Evenstrøm

Forslag til vedtak

Klagen tas til behandling.

Midtre Nordland nasjonalparkstyre opprettholder sekretariatets avslag i delegert sak 52/2002, og videresender saken til Miljødirektoratet for endelig klagebehandling.

Bakgrunn

Tomas Evenstrøm søkte i brev datert 14. juli 2023 om tillatelse til å bruke ATV gjennom Junkerdal nasjonalpark mellom Tjorvi og Sverige. Han viser til at han har bostedsadresse i Mavas i Sverige, og at det har skjedd store endringer i tilskudd til bruk av helikopter for fastboende, og at han derfor søker om alternativ rute for kjøp av mat etc. Han ber om en rask saksbehandling.

Søknaden ble behandlet på delegert myndighet i DS 52/2023. Saken var ferdig behandlet 17. juli 2023. Følgende vedtak ble fattet av administrasjonen:

«Tomas Evenstrøm sin søknad om bruk av ATV gjennom Junkerdal nasjonalpark avslås. Verneforskrifta for Junkerdal nasjonalpark har ingen hjemmel for å kunne tillate omsøkte kjøring». Sekretariatet viste til forskrifta hvor det er gjort unntak for fastboende i Mavas til å benytte snøskuter på vinterføre og luftfartøy på barmark. Bruk av ATV på barmark er ikke en del av unntaket. Sekretariatet vurderte også hvor

vidt tillatelse kunne gis etter naturmangfoldloven § 48, men i og med at barmarkskjøring vil påvirke verneverdier negativt, avsto vi søknaden.

Sekretariatet har i høst vært i kontakt med Tomas Evenstrøm, og han opplyser om at han ikke har mottatt vedtaket. Dette ble ekspedert elektronisk fra Statsforvalterens arkivsystem, og har kommet frem til de andre mottakerne. Vi vet ikke hvorfor Tomas ikke fikk dette brevet elektronisk. Vedtaket ble derfor sendt på nytt 29. september 2023. Klagen er sendt 7. oktober 2023. I klagen står det:

«Det vises til avslag på søknad om bruk av ATV i delegert vedtak – jfr 2023/30664.

Vedtaket ble mottatt 29. september 2023 pr epost og klagen avsendes innen klagefristen.

Jeg, Tomas Evenstrøm har fast bostedsadresse i Mavas, Arjeplog. Jeg arbeider nå i Norge på Finneid Sveis og har behov for ferdsel mellom Sulitjelma og Mavas. I vurderingen på avslaget vises det til høring i forbindelse med verneplanen. Dette ligger ca 20 år tilbake i tid, og bruk av barmarkskjøretøy var ikke en aktuell problemstilling.

Det er behov for kjøring med inntil 4 turer og jeg ber om vurdering etter naturmangfoldloven § 48. Kjøringen vil ikke påvirke verneverdiene vesentlig. Kjøringen foregår ikke på våtmark og følger svaberg, grus, mv. Transporten vil være til privat konsumsjon og vil ikke være et problem i forhold til tollreglene. Kjøringen vil dekke et behov for å kunne bo «avsides» uten veiforbindelse. Bruk av helikopter er lite aktuelt på grunn av kostnadene.

Det søkes om inntil 4 turer på barmark».

Grunnlaget for avgjørelsen

Forvaltningsloven § 29 sier: «Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

For den som ikke har mottatt underretning om vedtaket, løper fristen fra det tidspunkt han har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.»

Videre sier forvaltningsloven § 31: «Selv om klageren har oversittet klagefristen, kan klagen tas under behandling såfremt

- a. parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå»

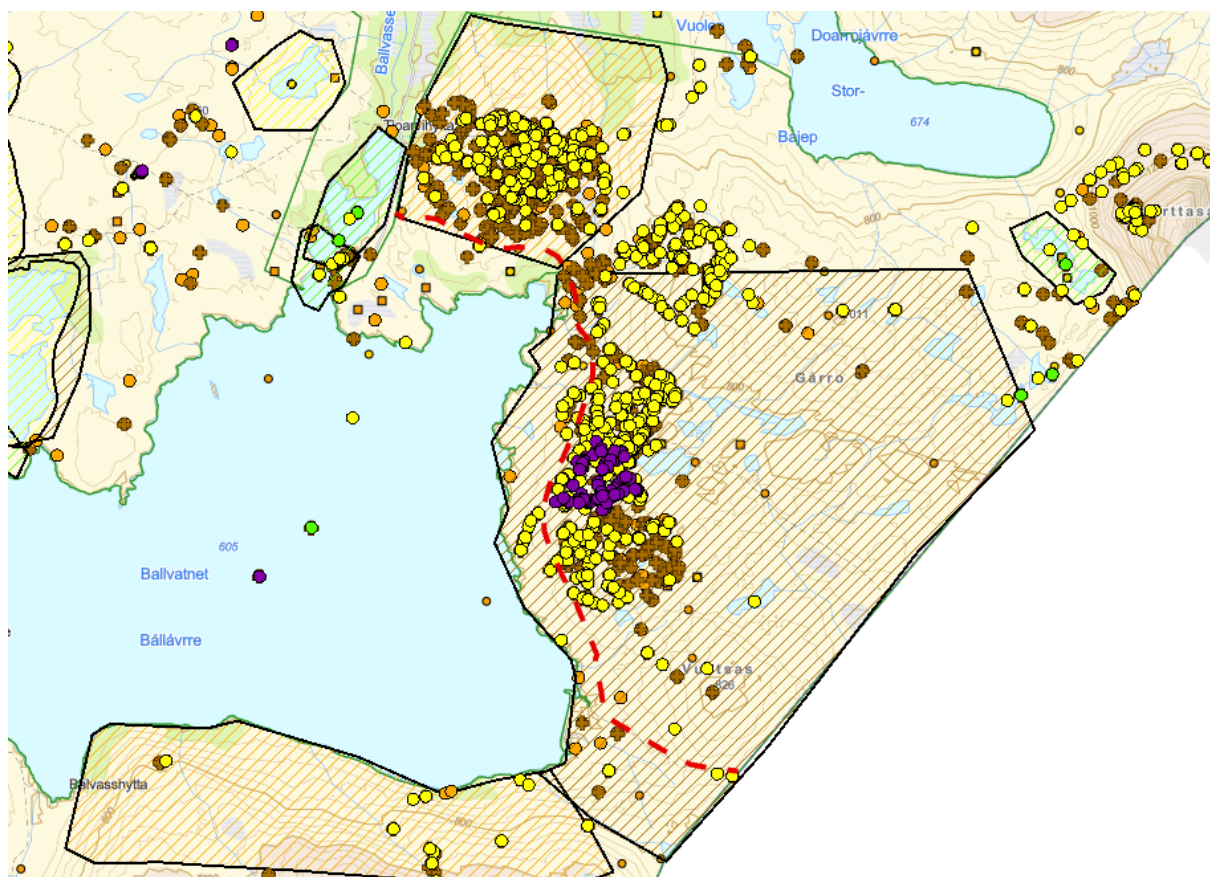
Vurdering

Klagefristen er oversittet, men siden Tomas Evenstrøm er svensk statsborger, og selv ringte og etterspurte vedtaket, kan vi anta at det har skjedd en feil i den digitale forsendelsen av vedtaket. Sekretariatet anmoder nasjonalparkstyret om at klagen behandles.

Verneforskriften for Junkerdal nasjonalpark har tatt høyde for at fastboende i Mavas skal kunne komme seg til og fra denne veiløse bygda på svensk side av Junkerdal nasjonalpark. Et argument som særlig ble benyttet av høringsparter, var at skoleelever fra Mavas lett og trygt skulle komme seg til skola i Sulitjelma. Derfor har Junkerdal nasjonalpark en direkte hjemlet mulighet til å kjøre snøskuter mellom Mavas og Tjorvi, eller bruk av helikopter på sommerstid.

I klagen viser Tomas til naturmangfoldloven § 48, og mener at han ikke påvirker verneverdiene vesentlig da kjøring skal foregå på svaberg, grus mv. Naturmangfoldloven § 48 åpner for å kunne dispensere fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I kart som er vedlagt søknaden er det inntegnet kjøretrase. Riktignok unngås en del våtmark, men det skal kjøres på tørre rabber som huser flere av Junkerdal nasjonalparks sjeldne fjellorkideer. Sekretariatet mener på bakgrunn av dette at det ikke finnes hjemler til å tillate omsøkte kjøring.

Sekretariatet kan heller ikke se noen umiddelbare alternative traseer som unngår disse sårbare områdene.

Figur 1 Kart med omsøkt kjøretrase (rødprikket linje) og rødlistede arter vest for Ballvatnet i Junkerdal nasjonalpark. Dette er det området, etter Junkerdalsura, med høyest tetthet av rødlistede planter i hele Midtre Nordland. Barmarkskjøring i dette området vil påvirke verneverdiene og da kan ikke den generelle unntaksparagrafen i naturmangfoldloven (§ 48) benyttes.

Naturmangfoldloven §§ 8 – 12:

Vi har kunnskaper om at tiltaket vil påvirke verneverdier, og avslår på bakgrunn av dette. Førre-var-prinsippet trengs ikke anvendes. Vi legger derimot vekt på § 11 som presiserer at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver «tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet», og § 12 som sier at det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder og teknikk som begrenser skader på naturmangfoldet.

Nasjonalparkstyret avslår klagen og opprettholder sekretariatets vedtak i delegert sak DS 52/2023. Omsøkte kjøring vil påvirke verneverdier nevneverdig, dermed kan ikke § 48 benyttes. Det er direktehjemmel til bruk av helikopter, og denne bruken understøttes av §§ 11 og 12 i naturmangfoldloven.

Konklusjon

Styret tar klagen til behandling, til tross for oversitting av klagefrist.

Styret avslår klagen, og videresender den til Miljødirektoratet for endelig behandling.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Verneforskrift for Junkerdal nasjonalpark

Forvaltningsplan for Junkerdal nasjonalpark

Miljødirektoratets veileder M106-2014: «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter».

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	57/2023	12.12.2023

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Besøksstrategi for verneområdene på Saltfjellet

Forslag til vedtak

Midtre Nordland nasjonalparkstyre tar status for arbeidet med besøksstrategi for verneområdene på Saltfjellet til orientering.

Bakgrunn og vurdering

Besøksstrategien for verneområdene på Saltfjellet ble sendt på høring 18. oktober 2023. Høringsfristen ble satt til 24. november, med det mål om å kunne sammenfatte høringsuttalelsene, diskutere endringer med referansegruppene, og vedta en endelig besøksstrategi i dette styremøtet.

Både Rana, Saltdal og Beiarn kommune meldte tidlig i fra om at de ikke fikk behandlet dette politisk innen fristen, og ba om utsatt frist. Saltdal kommune ønsket å få utsatt frist til 28. november for å få den behandlet i formannskapet. Formannskapet mente at høringen var så viktig for Saltdal kommune at de mente den måtte opp til behandling i kommunestyret 7. desember. Saltdal ba om en ny utsettelse, hvor undertegnede bekreftet at det kunne gå greit, dersom kommuneadministrasjonen sende saksfremlegg til oss, samtidig som det ble lagt til behandling. Dette for at vi i sekretariatet skulle klare å forberede en sak for dette styremøtet. Vi har ikke mottatt noe saksfremlegg fra Saltdal kommune, vi har heller ikke mottatt høringsuttalelse fra Beiarn kommune som skulle vært behandlet 28. november. Per 5. desember er det kun Rana kommune som har sendt høringsuttalelse. Hverken Meløy, Rødøy eller Bodø har svar på høringa, eller bedt om utsatt høringsfrist.

I tillegg har det vært et ønske fra sekretariatet å ha møter med reindriften. Med Saltfjellet reinbeitedistrikt hadde vi berammet et møte til 24. oktober, men på grunn av kritiske arbeidsoppgaver i reindriften måtte dette avlyses på kort varsel. I etterkant har det vært reinsamling, og møtet ble først avholdt 4. desember 23. Det var et konstruktivt møte, men reindriften har noen utfordringer med ferdsel og friluftsliv som besøksstrategien må ta på alvor. Hestmannen-Strandtinden reinbeitedistrikt har ikke besvart sekretariatets henvendelser, der er vi rett og slett usikre på om vi får til å ha møte før besøksstrategien vedtas. De vil i liten grad berøres slik strategien foreligger i dag.

Etter møtet med Saltfjellet reinbeitedistrikt ser vi i sekretariatet et behov for å gå en ekstra runde med referansegruppene, for å drøfte de innspillene som kom i dette møtet.

Siden flere av de sentrale kommunene enda ikke har levert høringsuttalelse, og at Saltfjellet reinbeitedistrikt hadde noen innspill som krever en ekstra runde i referansegruppene, legger vi ikke frem noe forslag til ferdig besøksstrategi på dette styremøtet.

ST 58/2023 Eventuelt